

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา
ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

โดย

นายปิยะ ทองบาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา
ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

โดย

นายปิยะ ทองบาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**FACTOR AFFECTING ALCOHOL DRINKING BEHAVIORS AMONG THE
VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS IN AMPHOE BANPONG, CHANGWAT
RATCHABURI**

**By
Piya Thongbang**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Department of Psychology and Guidance

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2007

46256311 : สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

คำสำคัญ : พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์/นักศึกษาอาชีวศึกษา/ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์/ความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง/การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว/การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

ปิยะ ทองบาง : ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.ดร.สุรพล พยอมแย้ม, รศ. ลิขิต กาญจนภรณ์ และ ผศ.ดร. นวลฉวี ประเสริฐสุข. 154 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา 2) เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับต่อเดือน อาชีพของผู้ปกครอง สังกัดการศึกษา และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว 3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 345 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้ามาสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาอยู่ในระดับน้อย

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาเมื่อจำแนกตาม เพศ รายได้ที่ได้รับ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว และสังกัดการศึกษาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และความรู้สึกลึกซึ้งในตนเองสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาได้ร้อยละ 70.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2..... 3.....

46256311 : MAJOR : COMMUNITY PSYCHOLOGY

KEY WORD : ALCOHOL DRINKING BEHAVIORS / VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS/
KNOWLEDGE OF ETHYL ALCOHOL /SELF-ESTEEM/FAMILY
CONTROL / PEER GROUP INFLUENCE

PIYA THONGBANG : FACTOR AFFECTING ALCOHOL DRINKING BEHAVIORS
AMONG THE VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS IN AMPHOE BANPONG CHANGWAT
RATCHABURI.THESIS ADVISORS : ASSOC.PROF.SURAPOLPAYOMYAM,Ph.D.,
ASSOC.PROF.LIKHIT KARNCHANAPORN,AND ASST.PROF. NUANCHAVEE
PRASERTSUK.Ph.D. 154 pp.

The purpose of this research were : 1) to study the knowledge of ethyl alcohol, self-esteem, family control, peer group influence, and alcohol drinking behaviors among the vocational school students in Amphoe Banpong Changwat Ratchaburi 2) to compare the alcohol drinking behaviors among vocational school students as classified by gender, educational levels, type of accommodation monthly expenditure, parents occupation.and 3) to estimate the knowledge of ethyl alcohol, self – esteem, family control, peer group influence as the predictors of alcohol drinking behaviors. Samples were 345 vocational school students in Amphoe Banpong Changwat Ratchaburi derived by Stratified Random Sampling Technique. Instruments used to collect data were questionnaires constructed by the researcher. Data were analyzed for percentage(%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test, One-way ANOVA and the Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results found that :

1. The students' knowledge of ethyl alcohol, self-esteem, and peer group influence, were prevalent at the moderate level. family control and alcohol drinking behaviors were at the low level.
2. Drinking behaviors of the vocational school students with different gender, monthly, expenditure, alcohol drinking behaviors in family and classified by education level were different statistically significant at .05.
3. Peer group influence, Knowledge of ethyl alcohol, and self – esteem predicted alcohol drinking behaviors at 70.1%, with a statistical significance at .05

Department of Psychology and Guidance, Graduate School , Silpakorn University, Academic Year 2007
Student's signature

Thesis Advisors' signature 1..... 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์แบบได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พยอมแย้ม รองศาสตราจารย์ลิขิต กาญจนภรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลฉวี ประเสริฐสุข และอาจารย์ มาลินี จำเริญ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส ที่ได้ให้คำแนะนำ แนวคิดทางด้านวิชาการ และการตรวจสอบความถูกต้องของวิทยานิพนธ์ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง รวมทั้งให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณคณาจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยทางด้านวิชาการในทุกสาขาวิชาเป็นอย่างดี อันเป็นอีกประสบการณ์หนึ่งในชีวิต ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตอำเภอ บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีทุกท่าน ที่ได้ให้การต้อนรับ พร้อมอำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

และขอขอบคุณทุกๆ ท่าน ที่เป็นกำลังใจ ให้การช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนเป็นอย่างดียิ่ง อันได้แก่ ครอบครัวของข้าพเจ้า เพื่อนๆ พี่น้องชาวจิตวิทยาชุมชนทุกท่าน โดยเฉพาะเพื่อนๆ จิตวิทยาชุมชน (ภาคพิเศษ 3) ที่ให้ความช่วยเหลือ ความห่วงใย และให้กำลังใจมาโดยตลอด ตลอดจนผู้ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ที่ทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจจนงานวิจัยสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบูชาพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มอบสิ่งดีๆ ให้ผู้วิจัยได้พบกับความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ปัญหาในการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น.....	14
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มี.....	18
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์.....	23
แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มี.....	
แอลกอฮอล์ของครอบครัว.....	39
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง.....	39
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มี.....	
แอลกอฮอล์.....	59
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	64

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 65
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 65
	ตัวแปรที่ศึกษา..... 65
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 68
	การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ..... 73
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 74
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 75
4	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 77
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง..... 78
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์
	การควบคุมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว
	ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และ
	พฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง..... 80
	ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มน้ำ
	ที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอ
	บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา
	ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง
	พฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัวและ
	สังกัดสถานศึกษา..... 81
	ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มี
	แอลกอฮอล์ ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การควบคุมการดื่มน้ำ
	ที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว และการคล้อยตามกลุ่ม
	เพื่อนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ ใช้
	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัว
	แปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)..... 87

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	91
อภิปรายผลการวิจัย.....	93
ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย.....	107
ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปใช้.....	107
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	109
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	118
ภาคผนวก ข ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามจำแนกเป็น รายชื่อ.....	138
ประวัติผู้วิจัย.....	154

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงเกณฑ์กำหนดสารที่ให้โทษในสุรา.....	27
2	แสดงความสัมพันธ์ของระดับแอลกอฮอล์กับการเกิดอุบัติเหตุ.....	35
3	แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา แบ่งตามระดับการศึกษา และเพศ ตามรายชื่อของสถานศึกษาแยกตามสังกัดต่อไปนี้ (1) วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 2 (2) วิทยาลัยการอาชีพบ้านโป่ง (3) วิทยาลัยอาชีวศึกษาดอนบอสโก (4) วิทยาลัยบ้านโป่งบริหารธุรกิจเทคโนโลยี.....	67
4	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษาในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี.....	79
5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี.....	80
6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี.....	81
7	แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีเพศแตกต่างกัน.....	82
8	แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน.....	82
9	แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว นักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่งจังหวัดราชบุรีที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มของสมาชิกในครอบครัว แตกต่างกัน.....	83
10	แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีสังกัดการศึกษาแตกต่างกัน.....	83

ตารางที่		หน้า
11	แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีการพักอาศัยแตกต่างกัน.....	84
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษา จำแนกตามรายได้เฉลี่ย.....	84
13	แสดงการทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้.....	85
14	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีรายได้เฉลี่ยแตกต่างกัน.....	85
15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	86
16	แสดงการทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	86
17	การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี.....	87
18	แสดงการวิเคราะห์ตัวแปรที่ได้รับความนิยมเข้าสู่สมการ การทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีโดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ(Stepwise Multiple Regression Analysis).....	88

ตารางที่		หน้า
19	จำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จำแนกรายชื่อ	139
20	ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของ ครอบครัว.....	141
21	ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของความรู้สึกลึกซึ้งมีคุณค่าในตนเองจำแนกรายชื่อ.....	144
22	ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนจำแนกรายชื่อ.....	148
23	ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำแนกรายชื่อ.....	151

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ก่อให้เกิดผลกระทบหลายด้านทั้งด้านส่วนตัว และส่วนรวม สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ทำให้เกิดการสูญเสีย และส่งผลกระทบทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจเป็นผลกระทบทางตรงและทางอ้อม ทั้งในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม แอลกอฮอล์สามารถทำลายทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต เป็นที่มาของปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรม และการเกิดอุบัติเหตุที่น่าเศร้าสลดใจอีกมาก จากรายงานระบาดวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนไทยในปี 2524 - 2543 พบว่า คนไทยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเป็นอันดับ 5 ของโลก ประชาชนสูญเสียค่าใช้จ่ายโดยเสียเงินเพื่อซื้อเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในครอบครัวที่มีการดื่มแอลกอฮอล์เป็นจำนวนมากโดยเฉลี่ยวันละ 100 – 300 บาท และในปี 2546 พบว่าคนไทยมีการดื่มสุรามากขึ้นถึง 18.61 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 35.46 ของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป แยกเป็นชาย 15.51 ล้านคน หรือร้อยละ 60.80 ของเพศชาย เป็นเพศหญิง 3.95 ล้านคน หรือร้อยละ 14.51 ของเพศหญิง (สมาน พูตระกูล 2548 : 4)

การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ นอกจากจะทำให้สิ้นเปลืองเงินเป็นจำนวนมากแล้ว ยังก่อให้เกิดโทษต่อสุขภาพของผู้ดื่มอย่างมาก เมื่อสุราเข้าสู่ร่างกาย แอลกอฮอล์ประมาณ 1 ใน 5 จะถูกดูดซึมผ่านผนังกระเพาะอาหาร และส่วนที่เหลือจะผ่านผนังลำไส้เล็กเข้าสู่หลอดเลือด เมื่อผ่านไปที่ตับ แอลกอฮอล์จำนวนประมาณร้อยละ 95 จะถูกน้ำย่อยเปลี่ยนเป็นอะซีตัลดีไฮด์ (Acetaldehyde) จากนั้นเปลี่ยนเป็นเกลือของกรดน้ำส้ม (Acetate) แล้วกลายเป็นคาร์บอนไดออกไซด์กับน้ำ ส่วนแอลกอฮอล์ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 5 จะถูกขับออกจากร่างกายทางปอด ไต และต่อมเหงื่อ ซึ่งจะผสมออกไปในรูปของลมหายใจ และมีสภาวะ การดื่มสุราเป็นจำนวนมากจึงกระทบกระเทือนต่อกระเพาะอาหาร ลำไส้ ตับ การหมุนเวียนของโลหิต ระบบประสาท ตลอดจนสมอง ดังนั้นการบริโภคสุราเป็นจำนวนมากและเป็นระยะเวลานาน อาจทำให้เกิดโรคแทรกซ้อน เช่น โรคขาดอาหารและวิตามิน โรคติดเชื้อต่างๆ ตลอดจนโรคจิตได้ ซึ่งการศึกษาขององค์การอนามัยโลกพบว่า 1 ใน 3 ของผู้ป่วยภาวะสุขภาพจิตในแต่ละประเทศเป็นผู้ป่วยที่มีปัญหาภาวะสุขภาพจิตจากสุรา (เทพินท์ พ็ชรานุรักษ์ 2541 : 13-14)

การดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณที่ยังไม่มากจะมีผลในการขัดขวางการทำงานของระบบการยับยั้งในระบบประสาทส่วนกลางมากขึ้น จึงทำให้การยับยั้งสติสัมปชัญญะ รู้ว่าอะไรควรไม่ควรทำลดน้อยลง จนดูเหมือนว่ามีความสนุกสนานดี แต่เมื่อดื่มมากขึ้นปริมาณแอลกอฮอล์ที่เพิ่มมากขึ้นจะไปยับยั้งการทำงานของระบบประสาทส่วนกลาง เป็นผลให้การทำงานของระบบประสาทเสียสภาพไป จนทำให้เริ่มมีอาการเมา ไม่สามารถทรงตัวได้ ความจำและเลือน ขาดความรับผิดชอบชั่วดี ขาดสมาธิ ขาดความยับยั้งชั่งใจ ง่วงนอน การมองเห็นภาพไม่ชัดเจนและมีปฏิกิริยาตอบสนองช้าลง แต่ผลของการควบคุมสติสัมปชัญญะของตนเองจะเพิ่มความครึกครื้น ความมั่นใจตนเองสูง และบางคนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ก้าวร้าว

ผลกระทบที่สำคัญจากการดื่มสุรา และเมาสุรา ได้แก่ การเกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บ ซึ่งเป็นปัญหาสาธารณสุขและสังคมที่สำคัญของประเทศ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเสียชีวิตบาดเจ็บ และมีความพิการเป็นจำนวนมาก องค์การอนามัยโลก ประเมินการว่าเมื่อปี พ.ศ. 2545 อุบัติเหตุบนถนนคร่าชีวิตคนทั่วโลกไปประมาณ 1.18 ล้านคน ทำให้เกิดการบาดเจ็บประมาณ 20 – 50 ล้านคน หรือมากกว่านั้นและอย่างน้อยมีประชาชน 5 ล้านคน ที่พิการตลอดชีวิต และมีการคาดการณ์ว่าปัญหาความไม่ปลอดภัยบนถนนจะขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และในปี ค.ศ. 2000 จำนวนผู้เสียชีวิตและพิการจากการจราจรจะเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 60 ซึ่งจะทำให้อุบัติเหตุบนถนนกลายเป็นปัจจัยสำคัญของการเสียชีวิตและพิการของประชากรโลก โดยเพิ่มขึ้นมาอยู่ในอันดับ 3 จากที่เคยอยู่ในอันดับที่ 9 ในปี พ.ศ. 2533 ของตารางการจัดลำดับการเจ็บป่วยที่เป็นภาระของโลก (บังอร ฤทธิภักดี 2547 : 5) ในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2527 – 2545 อุบัติเหตุจราจรหรืออุบัติเหตุจากการขนส่งทางบกทำให้คนไทยเสียชีวิตเพิ่มขึ้นจากอัตรา 5.7 ต่อประชากร 1 แสนคน ต่อปี เป็นอัตรา 21.3 ต่อประชากรแสนคน มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นถึง 4 เท่าตัว การบาดเจ็บและความพิการจากอุบัติเหตุจากการขนส่งทางบกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน พบว่า การบาดเจ็บ มีจำนวน 952,348 ราย หรือบาดเจ็บเดือนละ 79,392 ราย คิดเป็นชั่วโมงละ 109 ราย เสียชีวิต จำนวน 13,290 ราย หรือเฉลี่ยเดือนละ 1,108 ราย คิดเป็นชั่วโมงละ 1.5 ราย (สำนักโรคไม่ติดต่อ 2544 : 17) ในจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดเป็นเพศชายร้อยละ 79.3 และเป็นผู้ที่อยู่ในอายุวัยทำงาน คิดเป็นร้อยละ 84.7 ของจำนวนทั้งหมด (มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ 2547) และจากรายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งในช่วงวันหยุดปีใหม่ พ.ศ. 2547 พบว่า ร้อยละ 72.7 ของผู้บาดเจ็บรุนแรง จำนวน 1,405 คน จากพาหนะทุกประเภท เป็นผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนเกิดเหตุ และที่น่าเศร้าคือร้อยละ 44.2 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อนเกิดเหตุสูงกว่าปี 2546 ซึ่งมีร้อยละ 19.2 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (สำนักโรคบาดวิทยา 2548) จากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของ ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์

(2543) พบสิ่งที่น่าสนใจเป็นห่วงคือ คนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนมากที่คิดว่าตนเองยังขับจืดได้ แม้ว่าได้ดื่มก่อนขับค่อนข้างมาก พบว่า ร้อยละ 33.9 ของคนดื่มเบียร์คิดว่าตนเองยังสามารถขับจืดได้อย่างปลอดภัย หลังจากดื่มเบียร์ 2 ขวดใหญ่ขึ้นไป และร้อยละ 51.8 ของคนที่ดื่มเหล้า และคิดว่าตนเองยังสามารถขับจืดได้อย่างปลอดภัย หลังจากดื่มแอลกอฮอล์ 1 แบนขึ้นไป ซึ่งข้อมูลจากการสำรวจสุขภาพอนามัยและสวัสดิการของสำนักสถิติแห่งชาติ เมื่อปี 2546 พบว่า ร้อยละ 46.5 ของผู้ชายไทยอายุ 11 ปีขึ้นไปที่ดื่มสุราจะระบุว่าตนเองไม่เคยขับจืดเมื่อรู้สึกลึบเม้า ร้อยละ 2.8 บอกว่าตนเองขับจืดทุกครั้งขณะเม้า และที่เหลือร้อยละ 50.7 ระบุว่าขับจืดเมื่อรู้สึกลึบเม้า บางครั้ง (ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ 2543 : 42) นอกจากนี้ยังพบว่า 1 ใน 3 ของคนสหรัฐอเมริกายอมรับว่า แอลกอฮอล์เป็นสาเหตุที่น่ากลัวที่สุดของชีวิตครอบครัว เป็นสิ่งเลวร้ายที่สุดที่ทำให้ทำลายครอบครัว ทำลายวันเวลาที่พ่อแม่ลูกจะได้อยู่ร่วมกัน และทำร้ายชีวิตทุกชีวิตในครอบครัว (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสุขภาพ 2547 : 9) การดื่มแอลกอฮอล์ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้พฤติกรรมป้องกันการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ลดลง ทำให้มีการแพร่กระจายของโรคเอดส์เพิ่มมากขึ้น และเกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในกลุ่มวัยรุ่น (อังสนา บุญธรรม และ คุณาสุหร่ายพรหม 2538 : 89)

เหตุผลของการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นมีหลายปัจจัย ซึ่งจากการสำรวจอนามัยและสวัสดิการของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2546 พบว่า วัยรุ่นเริ่มต้นดื่มสุราในช่วงอายุ 15 – 19 ปี มีจำนวนร้อยละ 46 และอายุ 20 – 24 ปี ร้อยละ 34 สาเหตุการดื่มมากที่สุดคือ เพื่อเข้าสังคมตามอย่างเพื่อนหรือเพื่อนชวน และอยากทดลอง ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าวัยรุ่น เป็นวัยเริ่มต้นของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด และวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญของชีวิตที่ก้าวจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ที่อาจนำไปสู่ปัญหาและก่อให้เกิดความตึงเครียด ที่จะชักนำไปสู่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ นอกจากนี้ยังเป็นวัยที่มีการเริ่มต้นทำในสิ่งใหม่ๆ หลายอย่าง ชอบท้าทาย ต้องการแสดงความเป็นผู้ใหญ่ หรือความเป็นอิสระต้องการให้สังคมยอมรับ กล้าแสดงออก ชอบอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ชอบทำตามแบบเพื่อน นักจิตวิทยาและนักพฤติกรรมศาสตร์ เชื่อว่า พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพหลายพฤติกรรมเกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่น และจะดำรงอยู่ต่อไปในวัยผู้ใหญ่ นอกจากนี้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นที่มีอายุมากกว่า 18 ปี มีจำนวนมากกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี (จิราภรณ์ เทพหนู 2540 : 77) ซึ่งในช่วงวัยรุ่นตอนปลายเป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย วุฒิภาวะที่สมบูรณ์มากกว่า และจะใช้เหตุผลกระทำสิ่งใดๆ ได้ดีกว่าวัยรุ่นตอนต้น รวมไปถึงการมีทัศนคติที่มั่นคงมากกว่าวัยรุ่นตอนต้น และมีการเลือกแบบแผนของชีวิตมากที่สุด จึงส่งผลให้เกิดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และดื่มปริมาณที่มากขึ้นเรื่อยๆ

จากการทราบถึงโทษหรือพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดกับผู้ดื่ม และโทษที่เกิดขึ้นกับสังคม ในสังคมต่างๆ จึงมีความพยายามที่จะสร้างกลไกเพื่อเป็นการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของกฎหมายควบคุมการผลิต การจัดจำหน่าย หรือการโฆษณา เป็นต้น แต่ความเป็นจริงนั้นสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่างๆ ก็ยังเป็นเครื่องดื่มที่นิยมดื่มกันแพร่หลาย ผสมกับความซับซ้อนของสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมอย่างรวดเร็ว การเสื่อมของอิทธิพลของประเพณีและสถาบันศาสนา ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดความเครียดทางจิตใจ ความร้าวฉาน ความโดดเดี่ยวทางสังคมให้กับมนุษย์มากขึ้น ขณะเดียวกัน กระแสของระบบการบริโภคนิยมที่ส่งเสริมให้สื่อมวลชนเข้ามามีบทบาท ทั้งในฐานะของการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ของสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดมุมมองที่ดีกับการใช้สุราในการบริโภค ทำให้สุรามีภาพที่สวยงามและบุคคลพึงกระทำได้ตามความประสงค์ของตน การดื่มสุราจึงกลายเป็นสื่อทางสังคมทั้งยังนำเสนอให้เกิดการตีความและเข้าใจว่า การดื่มสุร่าบ่งบอกถึงความทันสมัยและแสดงถึงสถานภาพทางสังคมของผู้ดื่มได้อีกด้วย การมองข้ามฤทธิ์หรือพิษภัยของสุรา และการให้ความหมายของสุราทางสังคมจึงกลายเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ฐานะและบทบาทของสุรา รวมทั้งสภาพของสังคมที่เอื้อให้พฤติกรรมการดื่มสุราของผู้ดื่มในปัจจุบันคิดเป็นนิสัยมากกว่าการดื่มเป็นครั้งคราว ผลลัพธ์ที่ได้จึงไม่เพียงแต่ปัญหาด้านสุขภาพส่วนบุคคล แต่เป็นปัญหาทางสังคมอีกด้วย เพราะผลร้ายที่เกิดจากพฤติกรรมนี้ ไม่ได้เกิดให้เห็นในทันทีทันใด เนื่องจากการดื่มสุราเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ในทุกโอกาส และเกือบทุกสถานที่

ดังนั้น ปัญหาพฤติกรรมการดื่มสุราจึงมีความซับซ้อนตามไปด้วย ทำให้วัยรุ่นในปัจจุบันให้ความสนใจในการดื่มสุรามากขึ้น และมีแนวโน้มจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เมื่อพิจารณาให้ลึกซึ้งจะเห็นว่าประชากรกลุ่มนี้ เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติอย่างมาก และยังเป็นช่วงชีวิตที่เปลี่ยนผ่านจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ไม่ว่าทางร่างกาย อารมณ์และความคิด จึงเป็นเรื่องธรรมชาติที่เขาเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ ส่งผลให้วัยรุ่นมีแนวโน้มของการดื่มสุราเป็นประจำจนคิดเป็นนิสัย นำไปสู่ปัญหาในด้านต่างๆ เช่น การเกิดอุบัติเหตุที่มีสาเหตุมาจากการดื่มสุราถึง ร้อยละ 50 (กระทรวงสาธารณสุข, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ 2547 : 17) และจากสถิติในปี 2550 ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านโป่ง พบว่า วัยรุ่นขับขีรถขณะเมาสุรา จำนวน 113 คน ดื่มสุราแล้วเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงแขนขาหักและเสียชีวิตจำนวน 17 คน เกิดอุบัติเหตุเล็กน้อย เช่น พลิกคว่ำ เป็นแผลถลอก จำนวน 69 คน

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดภาคกลางตอนล่างด้านตะวันตกห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 120 กิโลเมตร และอำเภอบ้านโป่งเป็น 1 ในอำเภอของจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 100 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดนครปฐม จังหวัด

กาญจนบุรี ลักษณะพื้นที่มีจุดเด่นในด้านของพื้นที่เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมมากถึง 434 โรงงาน การคมนาคมสะดวกสบายมีทั้งรถยนต์และรถไฟวิ่งผ่านกรุงเทพฯ อย่างสะดวกทำให้ประชากรนอกพื้นที่หั่งไหลเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมากซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และโครงสร้างประชากรโดยมีประชากรกลางปี 2550 ทั้งหมด จำนวน 161,649 คน มีวัยรุ่นในช่วงอายุ 15 – 19 ปี จำนวน 11,729 คน โดยแยกเป็นวัยรุ่นชายจำนวน 6,114 คน วัยรุ่นหญิงจำนวน 5,615 คน (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านโป่ง 2550 : 3) มีสถานบันเทิงเปิดให้บริการในตอนกลางคืนที่เป็นร้านอาหารและคาราโอเกะที่ขึ้นทะเบียนกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านโป่งจำนวน 11 แห่ง (สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านโป่ง 2550 : 4)

จากข้อมูลสภาพปัญหาและข้อมูลสภาวะทางด้านสุขภาพและพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า การดื่มสุราก่อให้เกิดโทษและปัญหาต่างๆ มากมายทั้งต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และยังเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่เป็นปัจจัยนำไปสู่สาเหตุความพิการ เสียชีวิต และปัญหาอาชญากรรมต่างๆ นักเรียนอาชีวศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่มีพฤติกรรมการดื่มสุรา จากการสำรวจเบื้องต้นของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านโป่ง ในนักเรียนอาชีวศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยของรัฐบาลในเขตอำเภอบ้านโป่ง จำนวน 112 คน (เดือน สิงหาคม 2549) พบว่า ร้อยละ 84 ของนักเรียน มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้คือ 1) ดื่มระดับน้อยร้อยละ 25.80 2) ดื่มระดับปานกลางร้อยละ 53.02 3) ดื่มระดับมากร้อยละ 21.18 นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มของการดื่มเพิ่มมากขึ้นคือ มีการเพิ่มปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าปีที่แล้ว ร้อยละ 45 ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียอย่างยิ่งต่อนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งอยู่ในวัยเรียนและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อครอบครัว เศรษฐกิจของนักเรียนได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มอยู่หลายปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ภาวิณี อยู่ประเสริฐ (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ที่พักอาศัย รายได้ของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติด

นอกจากนี้การศึกษาของแบล็ค (Black 1986, อ้างถึงใน กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล 2542 : 65) ศึกษาเรื่องความรู้และทัศนคติต่อการดื่มของกลุ่มวัยรุ่น 17 – 18 ปี ศึกษาในกลุ่มนักศึกษาแพทย์ พบว่าการมีความรู้เกี่ยวกับโทษของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทำให้มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์น้อยลงและการศึกษาของรุ่งทิพย์ มาสงามเมือง และคณะ (2539 : 30) ได้ศึกษาการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 15 – 24

ปี พบว่าความรู้ที่ได้รับจากบิดา มารดา เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน การศึกษาของจงกลณี ดุ้ยเจริญ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสัมพันธภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดา การเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และยาเสพติด และการศึกษาของสุริย์ สถาพรนานนท์ (2539 : 59) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เจือปนของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา พบว่า พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดาเป็นตัวแบบที่มีอิทธิพล หรือมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งทิพย์ มาสงามเมือง และคณะ (2539 : 40) ศึกษาการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครอายุระหว่าง 15 – 24 ปี พบว่า การเคยเห็นบุคคลใกล้ชิดกับนักเรียนคือบิดา – มารดา พี่ – น้อง ญาติ ที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการดื่มของนักเรียน นอกจากนี้จิราภรณ์ เทพหนู (2540 : 81) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพัทลุง จำนวน 1,261 คน พบว่า นักเรียนที่มีเพื่อนมีอิทธิพลสูงและปานกลางมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 10.64 และ 0.30 เท่าของนักเรียนที่มีเพื่อนมีอิทธิพลต่ำ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ของนักเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 31 คน และจากการสัมภาษณ์ครูผู้ทำหน้าที่ฝ่ายปกครองของโรงเรียน พบว่า นักเรียนส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเพื่อน ได้แก่ การเที่ยวในเวลากลางคืน การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือของมีเมา การสูบบุหรี่ การนัดพบกันหลังเลิกเรียนก่อนกลับถึงบ้านในช่วงเวลาประมาณ 15.30 – 19.00 น. และในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ และจากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่ไม่เหมาะสม ส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา เป็นการอดความสามารถกับเพื่อนๆ และเป็นการมอบความไว้วางใจให้ต่อกันในกลุ่มเพื่อน เป็นประสบการณ์ในชีวิต แต่มีนักเรียนบางคนโดยเฉพาะนักเรียนที่มุ่งแต่ด้านการเรียนมีความคิดเห็นว่า เป็นเรื่องไม่ควรปฏิบัติ และถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมกับวัย เพราะว่่านักเรียนยังเป็นวัยที่ต้องศึกษาเล่าเรียนหาความรู้เพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาได้ เช่น การเสียโอกาสทางการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เหมาะสมเนื่องจากการตั้งครร์กที่ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง การติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมไปถึงปัญหาทางด้านจิตใจ เช่น ความกลุ้มใจ ปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้

จากข้อมูลสภาพปัญหา ข้อมูลสภาวะทางด้านสุขภาพ และข้อมูลด้านพฤติกรรมของวัยรุ่นตามที่กล่าวแล้วข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ในสังคมปัจจุบันวัยรุ่นมีแนวคิดและการแสดงออกถึงพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่เปลี่ยนแปลงไป การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่วัยรุ่นส่วนหนึ่งยอมรับได้ การมีประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นเครื่องบ่งชี้ที่คอยย้ำเตือนให้ทุกคนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการสร้างจิตสำนึกและปลูกกระแสความใส่ใจในปัญหาด้านสุขภาพและพฤติกรรมที่เหมาะสมในกลุ่มวัยรุ่นซึ่งจะต้องเป็นกำลังสำคัญให้กับประเทศชาติในอนาคตด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมสุขนิสัยที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน เพราะพฤติกรรมสุขภาพทั้งร่างกาย และจิตใจของคนในวัยนี้ หากได้รับการปลูกฝังสุขนิสัยที่ดีและพฤติกรรมที่เหมาะสมในการปฏิบัติจนกลายเป็นนิสัยหรือความเคยชินแล้วย่อมจะต้องติดตัวเขาไปตลอดชีวิต ที่สำคัญหากสามารถปลูกจิตสำนึกหรือสร้างกระแสให้นักเรียนวัยรุ่นเกิดความห่วงใยไม่เฉพาะเพียงตัวเอง แต่เพื่อแม่ไปยังครอบครัว เพื่อน และคนรอบข้างรวมทั้งสังคมประเทศชาติด้วย ซึ่งจะสามารถทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขได้อย่างแน่นอน และด้วยเหตุผลและข้อมูลดังกล่าวข้างต้นที่แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษถึงพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นมีโอกาสมักจะมีพฤติกรรมเสี่ยงได้มากเนื่องจากการได้รับอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ หรือจากการชักชวน หรือการได้รับอิทธิพลจากสื่อต่างๆ ได้โดยง่าย ซึ่งวัยรุ่นจะเป็นวัยที่มีความตื่นตัวสูง มีความต้องการความเป็นอิสระ ชอบสนุก อยากรู้ อยากเห็น และอยากลองสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ มีความต้องการหาประสบการณ์ในการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จึงอาจนำไปสู่พฤติกรรมการดื่มที่ไม่เหมาะสม โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมา และอาจนำไปสู่ปัญหาต่างๆ โดยไม่ตั้งใจ ซึ่งปัญหาเหล่านี้นอกจากจะเกิดผลกระทบโดยตรงกับตัวของวัยรุ่นเองที่ทำให้ต้องสูญเสียอนาคตทางการเรียนและการประกอบอาชีพแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตามจากสภาพความเป็นจริงของนักเรียนอาชีวศึกษานั้นการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เกิดจากสาเหตุหลายด้าน เช่น ดื่มเพราะอยากลอง ดื่มเพราะเพื่อนชวนไม่กล้าปฏิเสธเพื่อน เกรงใจเพื่อน ต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน รู้สึกว่าตนเองทำอะไรได้ไม่ดีเท่าบุคคลอื่น ขาดความมั่นใจในตนเอง และครอบครัวของนักเรียนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำโดยไม่ให้คำชี้แนะและตักเตือนเมื่อนักเรียนดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งปัจจัยดังกล่าวน่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของนักเรียนอาชีวศึกษา

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้นของนักเรียนวัยรุ่น แนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาคือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นเหล่านี้ ซึ่งการจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลหรือก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมใดๆ จำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมตลอดจนปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา ในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยผู้วิจัยจะศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ ความรู้เรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน จะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ทำให้ทราบถึงสภาพการณ์และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งจะช่วยให้สามารถประเมินหรือคาดการณ์ถึงแนวโน้มพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น และกำหนดเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่น ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพให้แก่หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นได้รับการพัฒนาสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจให้มีพัฒนาการตามวัยอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น และพร้อมที่จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว และสังกัดการศึกษา

3. เพื่อศึกษาว่า ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ปัญหาในการวิจัย

1. พฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนของนักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับใด

2. นักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว และสังกัดการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีได้หรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

2. นักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

3. นักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

4. นักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีรายได้ที่ได้รับต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

5. นักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

6. นักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

7. นักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีสังกัดการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

8. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ (1) วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี2 (2) วิทยาลัยการอาชีวะบ้านโป่ง (3) วิทยาลัยอาชีวศึกษาคอนบอสโก (4) วิทยาลัยบ้านโป่งบริหารธุรกิจเทคโนโลยี มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,525 คน

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีปีการศึกษา 2549 จำนวน 345 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามานะ (Yamane 1973 : 725-727) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรจำแนกตามโรงเรียน ชั้นเรียน และเพศของนักศึกษา

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มสุราของสมาชิกในครอบครัว และสังกัดการศึกษา

3.1.2 ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

3.1.3 การควบคุมการดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว

3.1.4 ความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง

3.1.5 การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หมายถึง การที่นักศึกษาอาชีวศึกษาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดต่างๆ ทั้งที่เป็นชนิดที่มีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์น้อย ได้แก่ เบียร์ สเปย์ และชนิดที่มีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์มาก ได้แก่ สุราต่างๆ เป็นต้น การดื่มแต่ละครั้งอาจดื่มในบ้านหรือนอกบ้านตามสถานที่ต่างๆ ในการดื่มแต่ละครั้งสามารถคำนวณเป็นปริมาณของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในแต่ละประเภทได้ เช่น เป็นเป๊ก เป็นแก้ว เป็นกระป๋อง เป็นแบน เป็นขวด ซึ่งการดื่มแต่ละครั้งนักศึกษาดื่มตามลำพังเพียงคนเดียวหรือดื่มร่วมกับผู้อื่น

2. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับโทษและอันตรายที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ต่อร่างกายและผลของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อภาวะจิตประสาททั้งในระยะเฉียบพลันและในระยะยาว

3. การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมการเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งมีการให้ความรู้ความเข้าใจ การกล่าวถึงโทษของการดื่ม การให้คำแนะนำ การอบรมสั่งสอน และการกำหนดมาตรการลงโทษต่อการที่วัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่นักศึกษามีต่อตนเองในด้านการเห็นความสามารถของตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการกระทำสิ่งต่างๆ กล้าแสดงออก ความภาคภูมิใจในตนเอง ความสำเร็จ ความมีคุณค่ามีประโยชน์ต่อสังคมและเป็นที่พึ่งพาของผู้อื่นได้ รวมถึงการยอมรับตนเอง โดยที่พึงพอใจในรูปร่างลักษณะของตนเอง ภูมิใจในลักษณะเด่นของตนเอง รู้และยอมรับลักษณะด้อยของตนเองและพร้อมที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นได้ มีการนับถือตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้

5. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตามคำชักชวนของเพื่อนในการร่วมกิจกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยความเต็มใจไม่ปฏิเสธ

6. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับชั้นที่นักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2549 ตามหลักสูตรต่างๆ จำแนกเป็น ที่กำลังศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 – 3 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 – 2

7. ลักษณะการพักอาศัย หมายถึง ลักษณะการพักอาศัยของนักศึกษา ได้แก่

- พักอาศัยอยู่กับ บิดา มารดา/ผู้ปกครอง
- พักอาศัยอยู่ตามลำพัง/อยู่กับเพื่อน

8. รายได้ที่ได้รับ หมายถึง จำนวนเงินสุทธิตที่นักศึกษาได้รับจากผู้ปกครองเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในแต่ละเดือนที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียน หนังสือเรียน และอุปกรณ์การเรียน

9. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพที่บิดามารดาได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างเป็นเงินที่ใช้เลี้ยงชีพ แบ่งเป็น รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พ่อบ้าน/แม่บ้าน ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ทำไร่/ทำนา

10. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลในครอบครัวของนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครองมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ลักษณะพฤติกรรมคือ ดื่มและไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

11. สังกัดการศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยของรัฐบาลอยู่ภายใต้สังกัดอาชีวศึกษาและนักศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยของเอกชนอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา
12. เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ผสมอยู่ในปริมาณไม่เกิน 60 % ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่คนสามารถดื่มได้ เป็นเกณฑ์สากลทั่วไป ในที่นี้คือ เหล้า เบียร์ และไวน์
13. นักศึกษาอาชีวศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลวิธีในการป้องกันพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา
2. เป็นแนวทางสำหรับบิดามารดา ผู้ปกครอง โรงเรียน ตลอดจนชุมชนในสังคมได้ตระหนักถึงปัญหา อันจะนำไปสู่การป้องกันปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา
3. งานวิจัยนี้ตอบสนองงานเมืองไทยสุขภาพดีซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขในหัวข้อบามุขกำหนดเรื่องการไม่จำหน่ายสุราแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งข้อมูลที่ได้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลวิธีในการป้องกันพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาต่อไป
4. เป็นแนวทางในการนำไปสู่การวิจัยเชิงทดลองเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่งจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น
2. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
3. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
4. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว
5. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเอง
6. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น

1.1 ความหมายของวัยรุ่น

วัยรุ่น ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Adolescence” มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Adolescere” ซึ่งมีความหมายว่า การเจริญเติบโตไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่หรือเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ (to grow into maturity) วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาการเจริญเติบโตจากความไม่มีวุฒิภาวะของเด็กไปสู่ความมีวุฒิภาวะของผู้ใหญ่ เป็นช่วงเวลาเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม (Steinberg 1993 : 4) โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของวัยรุ่นไว้หลายประการ อาทิเช่น

ณัฐนันท์ วิชัยรัมย์ (2545 : 12) กล่าวสรุปไว้ว่า “วัยรุ่น” เป็นวัยที่เพิ่งพ้นจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ แต่ไม่สามารถที่จะกำหนดแน่นอนได้ว่าเริ่มต้นและสิ้นสุดลงเมื่อใด แต่ถือเอาจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในเด็กหญิงตั้งแต่เริ่มมีประจำเดือนครั้งแรกและเด็กชายเมื่อเริ่มมี

การผลิตเซลล์สืบพันธุ์ หรือเรียกว่าการฝืนเปือก ซึ่งในวัยรุ่นนั้นจะเปลี่ยนแปลงในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ไปพร้อมๆ กัน

เมธินี ก้อนแก้ว (2546 : 11) กล่าวสรุปไว้ว่า “วัยรุ่น” หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 13 – 19 ปี เป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่แต่ไม่สามารถจะกำหนดแน่นอนได้ว่า เริ่มต้นและสิ้นสุดลงเมื่อใด โดยมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม

สโตน และ เชิร์ช (Stone and Church, อ้างถึงใน พิชัย ไทยอุดม 2540 : 12) ได้กล่าวถึงวัยรุ่นไว้ว่า เป็นช่วงวัยของเด็กที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม จะเริ่มให้ความสนใจในตนเอง พยายามค้นหาค้นหาตนเอง หาค่านิยม และปรัชญาของชีวิต อีกทั้งยังมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเอง ทางด้านจิตใจ วัยรุ่นจะมีพัฒนาการในด้านความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ที่แตกต่างจากวัยเด็ก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทำให้วัยรุ่นมีความแปรปรวนทางอารมณ์ โดยการแสดงออกทางอารมณ์

ดังนั้น โดยสรุปแล้ว วัยรุ่นเป็นวัยที่เพิ่งพ้นจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ แต่ไม่สามารถกำหนดได้แน่นอนว่าเริ่มต้นและสิ้นสุดลงเมื่อใด โดยถือเอาจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในเด็กหญิงตั้งแต่เริ่มมีประจำเดือนครั้งแรกและเด็กชายเริ่มมีการผลิตเซลล์สืบพันธุ์ วัยรุ่นนี้เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ไปพร้อมๆ กัน

1.2 ช่วงระยะของวัยรุ่น

ช่วงความเป็นวัยรุ่น (adolescent) ในทศวรรษที่ผ่านมา คือประมาณตั้งแต่ 12-18 ปี แต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า ช่วงความเป็นวัยรุ่นได้ขยายออกไป โดยประมาณอย่างหลวมๆ ตั้งแต่ 12-25 ปี เหตุผลเนื่องจากเด็กทุกวันนี้ต้องอยู่ในสถาบันการศึกษานานขึ้น การเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตัวเองได้ทางเศรษฐกิจต้องยืดยาวนานออกไป อีกทั้งรูปแบบชีวิตสมัยใหม่ทำให้เด็กมีวุฒิภาวะทางจิตใจ (maturity) ช้ากว่ายุคสมัยที่ผ่านมา ในช่วงยาวของความเป็นวัยรุ่นนั้น อาจแบ่งช่วงวัยรุ่นเป็น 3 ระยะ โดยใช้เกณฑ์ความเป็นเด็ก-ผู้ใหญ่ ตัดสิน (ศรีเรือน แก้วกังวาล 2540 : 329) คือ

1. วัยรุ่นตอนต้น อายุประมาณ 12-15 ปี เป็นช่วงวัยแรกเริ่มยังมีพฤติกรรมค่อนข้างไปทางเด็กอยู่มาก
2. วัยรุ่นตอนกลาง อายุประมาณ 16-17 ปี ช่วงวัยรุ่นตอนกลางนี้พฤติกรรมจะกำลังระหว่างความเป็นเด็ก-ผู้ใหญ่
3. วัยรุ่นตอนปลาย อายุประมาณ 18-25 ปี พฤติกรรมค่อนข้างไปทางเป็นผู้ใหญ่

นักเรียนอาชีวศึกษามีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 16-20 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงระยะวัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย โดยพัฒนาการของวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนปลาย มีดังนี้ (ประยูรศรี มณีสร 2532 : 214)

1.3 พัฒนาการของวัยรุ่น

1.3.1 พัฒนาการวัยรุ่นตอนกลาง

1.3.1.1 พัฒนาการทางกาย อัตราความเจริญเติบโตของร่างกายเด็กวัยรุ่นเริ่มช้าลง รูปร่างเข้าสัดส่วนของผู้ใหญ่ ความเจริญเติบโตทางส่วนสูงใกล้จะสิ้นสุด และเมื่อเด็กอายุได้ประมาณ 17-18 ปี จะไม่มีส่วนสูงเพิ่มขึ้นหรือเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด แต่การเพิ่มทางด้านน้ำหนักยังคงดำเนินต่อไปในอัตราที่ช้าลงกว่าเดิม ลักษณะทางเพศขั้นที่สองเจริญอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การมีหนวดเครา หรือเสียงห้าวในผู้ชาย และการมีส่วโปกผายออก ตลอดจนการมีเสียงแหลมเล็กในผู้หญิง รังไข่ยังเจริญอย่างรวดเร็ว ทรงอกเริ่มได้ขนาดใกล้เคียงกับของผู้ใหญ่ ขณะที่อวัยวะเพศจะเพิ่มมากขึ้น สุขภาพแข็งแรงขึ้นกว่าช่วงวัยรุ่นตอนต้นคือ ไม่เหนื่อยง่ายเหมือนตอนอายุ 11-12 ปี

1.3.1.2 พัฒนาการทางอารมณ์ อารมณ์ของวัยรุ่นตอนกลาง วัยนี้เป็นวัยที่ได้ชื่อว่าวัย “พายุบุแคม” หมายถึง ความรู้สึกรุนแรง ความรู้สึกอย่างเปิดเผยและตรงเกินไป เด็กอาจรู้สึกว่าตนมีความสุขและเต็มไปด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง แต่บางครั้งก็รู้สึกเกิดอารมณ์เศร้าหดหู่ มีความสงสัยอยู่ตลอดเวลา ความชอบและไม่ชอบของเด็กวัยนี้รุนแรงมากไม่ค่อยจะยอมใครง่ายๆ ในขณะเดียวกันบางครั้งก็อาจจะเป็นคนโอ้อวดหรือชอบช่วยเหลือและบางครั้งจะเป็นคนเห็นแก่ตัวแบบเด็กๆ ก็ได้ ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงต่างต้องการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้ใหญ่อยู่เสมอ โดยที่เด็กไม่รู้ตัวว่าเป็นความผิด เนื่องจากเด็กกำลังเจริญเติบโตไปสู่ผู้ใหญ่เด็กมีความต้องการที่จะพึ่งพาตนเอง จึงทำให้เด็กมักจะฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของครอบครัว ทั้งๆ ที่ยังต้องการความสนใจจากครอบครัว เนื่องจากต้องการเป็นอิสระนั่นเอง

1.3.1.3 พัฒนาการทางสังคม โดยทั่วไปสังคมของเด็กวัยนี้กว้างขวางขึ้น ทั้งสองเพศ และมีเหตุผลในการคบเพื่อนต่างเพศมากขึ้น คือ ไม่เพียงแต่คบเพื่อนที่อยู่บ้านใกล้เรือนเคียงกันเท่านั้น แต่ยังคบเพื่อนที่ลูกใจตน เช่น มีความสนใจและมีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกับตน เป็นต้น กลุ่มของเด็กชายมักจะใหญ่กว่ากลุ่มของเด็กหญิง เด็กวัยนี้เป็นวัยที่สนใจกีฬามาก เป็นวัยที่กลุ่มมีอิทธิพลต่อตัวเขามาก เป็นวัยรวมพวก บางคนอาจจะทำตัวแสบกว่าผู้อื่นเพื่อเรียกร้องความสนใจหรือมักใช้คำพูดแปลกๆ

1.3.1.4 พัฒนาการทางสติปัญญา ระบบประสาทของเด็กวัยนี้พัฒนาเกือบเต็มที่ ความสามารถทางสมองก็เพิ่มขึ้น ความจำดีขึ้น มีสมาธิดีขึ้น การแก้ปัญหาดีขึ้น มีความกระตือรือร้นมากขึ้น และมีความสามารถเพิ่มขึ้นหลายอย่าง สนใจผู้อื่นและมีความสนใจ

เกี่ยวกับความแตกต่างทางบุคลิกภาพมีทัศนคติต่อบุคคลและสิ่งต่างๆ ในแง่ดี สามารถใช้ความคิดของตนเองได้อย่างมีเหตุผล รู้จักสังเกตความรู้สึกของคนอื่นที่มีต่อตนเองได้มากขึ้น ต้องการทำตนให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้อื่น พยายามหาข้อบกพร่องเพื่อแก้ไข ฉะนั้น เด็กวัยนี้จึงชอบส่องกระจกเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพของตน สร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง นอกจากนี้ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือวรรณคดีและการดูเป็นเหมือนกระจกประเภทหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กสามารถปรับปรุงตนเองได้

1.3.2 พัฒนาการวัยรุ่นตอนปลาย

1.3.2.1 พัฒนาการทางกาย การเจริญเติบโตด้านร่างกายค่อยๆ พัฒนาจากวัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนกลาง จะพัฒนาการเต็มที่ในวัยรุ่นตอนปลาย ขนาดทุกสัดส่วนเจริญเต็มที่ บอกลักษณะความเป็นผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์ มีการแบ่งแยกหน้าที่ของกล้ามเนื้อต่างๆ บุคลิกภาพเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ลักษณะเกือบจะหายไป เปลี่ยนไปเป็นสุภาพเรียบร้อย

1.3.2.2 พัฒนาการทางอารมณ์ อารมณ์ในระยะวัยรุ่นตอนปลาย อารมณ์ที่รุนแรงค่อยๆ สงบลงเป็นสุขุม เยือกเย็น สุภาพเรียบร้อยขึ้น วัยนี้จะอดกลั้นในด้านความรู้สึกเมื่อมีสิ่งเร้าจะไม่ค่อยแสดงออกในรูปต่างๆ เช่น วัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง อารมณ์วัยรุ่นตอนปลายส่วนใหญ่จะมีเหตุผล มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น

1.3.2.3 พัฒนาการทางสังคม วัยรุ่นตอนปลายนี้เป็นช่วงที่ทักษะทางสังคมเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สามารถปรับตัวได้ดีในสังคม มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ของสังคม มีความเชื่อมั่นในการแสดงออกทางวาจาและท่าทางในสังคม นอกจากนี้วัยรุ่นตอนปลายยังเริ่มสนใจศึกษาบทบาทของบิดามารดาที่วางตัวต่อกันพอๆ กับการสนใจในบทบาทของความเป็นเพื่อนที่เขาและเพื่อนๆ ปฏิบัติต่อกันในกลุ่ม

1.3.2.4 พัฒนาการทางสติปัญญา วัยรุ่นตอนปลายสติปัญญาเจริญสูงสุด ความจำดี คิดได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรมจินตนาการกว้างขวาง ความคิดลึกซึ้งหัดเทียมผู้ใหญ่ หากจะมีส่วนที่ด้อยกว่าผู้ใหญ่อยู่บ้างก็โดยเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ผ่านโลกมาน้อยกว่าผู้ใหญ่ และมีความสุขรอบคอบน้อยกว่าผู้ใหญ่ ความสามารถทางสติปัญญา จะพัฒนาการมาตามลำดับขั้น เริ่มตั้งแต่อายุ 12 ปีขึ้นไป วัยรุ่นสามารถเผชิญปัญหาได้ดีกว่าวัยเด็ก พัฒนาการทางสมองนี้จะค่อยเป็นค่อยไป จึงไม่เห็นชัดเท่ากับการพัฒนาการทางกายของวัยรุ่น

1.4 สังคมที่วัยรุ่นเกี่ยวข้อง

เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเด็กจะเริ่มมีบทบาทในสังคมมากขึ้น ด้วยอยู่ในวัยที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนด้านอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมสังคมนั้นๆ วัยรุ่นจึงมักก่อปัญหาต่างๆ ขึ้นแก่ผู้ใหญ่และตัวเด็กเอง เกิด

การวางตัวลำบาก และเป็นช่องทางทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เสมอ สภาพสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของวัยรุ่น (สุชา จันทน์เฒ 2529 : 96-103) มีดังนี้

1. บ้าน เด็กที่เกิดมาจะเจริญเติบโตภายในบ้านหลายปี แล้วจึงเข้าโรงเรียนและยังคงอยู่ในบ้านต่อไป เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น วัยรุ่นจะพยายามปลีกตนออกจากสังคมภายในบ้าน และหันไปสมาคมกับเพื่อนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน ในระยะนี้ความคิดเห็นของวัยรุ่นจะคล้อยตามเพื่อนฝูงมากกว่าที่เห็นตามบิดามารดา หรือญาติพี่น้องภายในครอบครัว วัยรุ่นจะมีความสนิทสนมกับบิดามารดาน้อยลงกว่าวัยที่ผ่านมา บางครั้งทำให้คิดไปว่าตนเองกับบิดามารดาไม่สามารถจะทำความเข้าใจกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้วัยรุ่นไม่กล้าปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับบิดามารดา หรือบางครั้งรู้สึกว่าเป็นภาระที่บิดามารดาต้องเลี้ยงดู ก่อให้เกิดปัญหากับสมาชิกในครอบครัว

2. โรงเรียน เกือบครึ่งหนึ่งของชีวิตที่ต้องอยู่ภายในโรงเรียน มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนการศึกษาอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันสภาพสังคมทำให้วัยรุ่นทุกคนอยากเรียน อยากศึกษา แต่บางคนไม่ได้ศึกษาต่อก็เป็นเพราะความจำเป็นบางประการ หรือความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ หรือความสามารถของตนเอง การที่วัยรุ่นต้องอยู่กับโรงเรียนมาก ย่อมมีช่องทางที่จะสร้างปัญหาต่างๆ ภายในโรงเรียนได้มาก เช่นเดียวกับภายในครอบครัว มีปัญหาสำคัญของวัยรุ่นที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน คือ ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวที่เข้ากับครูหรือเพื่อนฝูงไม่ได้

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

2.1 ความหมายของพฤติกรรม

มีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้มากมาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดของสิ่งมีชีวิตทั้งสังเกตได้ โดยบุคคลอื่นหรือด้วยเครื่องมือของผู้ทำการทดลอง (Hilgard 1996 : 6, อ้างถึงใน อรุณา จันทรวีรุจ 2544 : 21) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2544 : 32) โดยกล่าวว่าพฤติกรรม หมายถึง ปฏิกริยาหรือกิจกรรมทุกชนิดของสิ่งมีชีวิตจะสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ก็ตาม ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก สำหรับพฤติกรรมภายใน หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิกริยาที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล รวมทั้งความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรมภายนอก หมายถึง ปฏิกริยา หรือการกระทำของบุคคลที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นเห็นได้ทั้งด้วยการพูด การกระทำ กริยาท่าทางของบุคคล

สุรพล พยอมเยี่ยม (2545 : 18 – 19) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง การกระทำอันเกิดจากการกระตุ้นหรือถูกจูงใจจากสิ่งเร้าต่างๆ การกระทำหรือพฤติกรรมเหล่านี้

เกิดขึ้นได้หลังจากบุคคลได้ใช้ กระบวนการ กลั่นกรอง ตกแต่งและตั้งใจที่จะทำให้เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้อื่นได้สัมผัสรับรู้ ทั้งนี้เราจะเห็นได้ว่า มีพฤติกรรมจำนวนมากแม้จะกระทำด้วยสาเหตุหรือจุดมุ่งหมายเดียวกัน แต่ลักษณะท่าทางกริยาอาการอาจแตกต่างกันไป เมื่อบุคคล เวลา สถานที่ หรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้เป็นเพราะการกระทำในแต่ละครั้งของบุคคลที่มีสภาพร่างกายปกติ ล้วนแล้วแต่ต้องผ่านกระบวนการคิดและการตัดสินใจ อันประกอบด้วยอารมณ์และความรู้สึกของผู้กระทำพฤติกรรมนั้นๆ จึงทำให้พฤติกรรมของแต่ละคน และพฤติกรรมแต่ละคราวเปลี่ยนแปลง หรือปรับเปลี่ยนไปตามเรื่องที่เกี่ยวข้องเสมอ

2.2 กระบวนการเกิดพฤติกรรม

สุรพล พยอมยิ้ม (2545 : 25 – 26) ได้แบ่งกระบวนการเกิดพฤติกรรมเป็น 3 กระบวนการ ดังนี้คือ

1. กระบวนการรับรู้ (Perception process) เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่เริ่มจากบุคคลได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารจากสิ่งเร้าต่างๆ โดยผ่านระบบประสาทสัมผัส ซึ่งรวมถึงความรู้สึก (Sensation) กับสิ่งเร้าที่รับสัมผัสนั้นๆ ด้วย

2. กระบวนการคิดและเข้าใจ (Cognition process) กระบวนการนี้อาจเรียกว่า “กระบวนการทางปัญญา” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการเรียนรู้ การคิด การจำ ตลอดจนการนำไปใช้ หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยการรับสัมผัส และการรู้สึกที่นำมาสู่การคิดและการเข้าใจนี้ เป็นกระบวนการทำงานที่มีความละเอียดซับซ้อนมาก และเป็นกระบวนการภายในทางจิตใจที่ยังมีอาจศึกษา และสรุปเป็นคำอธิบายอย่างเป็นหลักการที่ชัดเจนได้

3. กระบวนการแสดงออก (Spatial behavior process) หลังจากผ่านขั้นตอนของการรับรู้ การคิด และเข้าใจแล้ว บุคคลจะมีอารมณ์ตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้นั้นๆ แต่ยังมีได้แสดงออกให้ผู้อื่นรับรู้ ยังเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายใน (Covert behavior) แต่เมื่อได้คิดและเลือกที่จะแสดงการตอบสนองให้บุคคลอื่นได้สังเกตจะเรียกว่า พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) ซึ่งพฤติกรรมภายนอกนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่มีอยู่ทั้งหมดภายในตัวบุคคลนั้น เมื่อมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง การแสดงออกมาเพียงบางส่วนของที่มีอยู่จริงเช่นนี้เรียกว่า Spatial behavior

โดยแท้จริงแล้ว กระบวนการย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ ไม่สามารถแยกเป็นขั้นตอนต่างหากหรือเป็นอิสระจากกัน เพราะการเกิดพฤติกรรมในแต่ละครั้งนั้น จะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมาก การแยกวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน ก็เพียงเพื่อให้เกิดความเข้าใจตามขั้นตอนได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า พฤติกรรม เป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพมนุษย์ทั้งสิ้น มนุษย์ก็เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากพฤติกรรมที่แสดงออกมา โดยตั้งใจและไม่ตั้งใจก็ตาม ดังนั้น พฤติกรรมทุกชนิด ที่แสดงออกมีจุดมุ่งหมายปลายทางที่ผู้แสดงออกต้องการไปให้ถึง

2.3 องค์ประกอบของพฤติกรรม

บลูม (Bloom 1975 : 65 – 197, อ้างถึงใน นพดล บำรุงกิจ 2544 : 14 - 15) กล่าวถึง พฤติกรรมว่ากิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ เป็นสิ่งที่อาจจะสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้สามารถ แบ่งพฤติกรรมได้เป็น 3 ส่วนดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้ ได้จำแนก ลำดับขั้นตอนของความสามารถด้านความรู้ การใช้ความคิด และการพัฒนาสติปัญญา ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล
2. พฤติกรรมด้านทัศนคติ ค่านิยม ความรู้สึกชอบ (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ซึ่งได้แก่ ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ การให้คุณค่า การรับ การเปลี่ยน ค่านิยม พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เป็นพฤติกรรมที่ ยากต่อการอธิบาย และต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรมเหล่านี้
3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่ แสดงออกทางร่างกายให้เห็นถึงความสามารถ รวมทั้งการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่สังเกตได้ พฤติกรรมด้านนี้สามารถประเมินผลได้ง่ายแต่กระบวนการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมในด้านนี้ต้องใช้ ระยะเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน

องค์ประกอบของพฤติกรรมเป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อน และพฤติกรรมในแต่ละบุคคลที่แสดงออกมาก็ย่อมแตกต่างกันทั้งนี้ เนื่องมาจากพื้นฐานการเลี้ยงดูของครอบครัว การศึกษาและการเรียนรู้ หรือสภาพสังคมต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีผลต่อพฤติกรรมทั้งสิ้น

2.4 สาเหตุของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

นักจิตวิทยา ได้พยายามศึกษาถึงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีทฤษฎีทางจิตวิทยาหลายทฤษฎีที่ถูกนำมาอธิบาย แต่มีเพียง 4 ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน คือ (Blane and Leonard 1987 cited in Clint Druess and Glenn Richardson 1989 : 378)

1. ทฤษฎีลดความตึงเครียด พบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถลด ความตึงเครียดได้ จึงทำให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่เสมอ
2. ทฤษฎีบุคลิกภาพ พบว่า ผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีบุคลิกภาพที่เฉพาะที่ พบได้บ่อย คือ มีความรู้สึกยอมรับตนเองต่ำ ไม่สามารถต้านทานอำนาจผู้อื่น

3. ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ กล่าวถึง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่และปัจจัยทางพฤติกรรม

2.5 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

เด็กวัยรุ่นเป็นผู้ที่มีความคิด เรียนรู้เหตุผล ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นเด็กวัยรุ่นที่สมบูรณ์และเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต วัยรุ่นเป็นระยะที่มีการเปลี่ยนวัยที่บุคคลมีการเจริญเติบโต และวุฒิภาวะจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่เป็นช่วงรอยต่อของชีวิตที่มีผลต่อสุขภาพวัยรุ่นโดยตรงหลายประการ ช่วงนี้ของชีวิตวัยรุ่นถือเป็นระยะของการเปลี่ยนแปลงที่มากที่สุดในชีวิตระยะหนึ่งทั้งด้านการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ จิตสังคม และพฤติกรรมถือเป็นระยะการเตรียมตัวเพื่อการมีหน้าที่รับผิดชอบสูงขึ้นและเป็นเวลาที่ต้องการดูแลสุขภาพในหลายๆ ด้าน จากการศึกษาในอดีตถึงปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลต่อภาวะสุขภาพได้แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นมีโอกาสได้รับอันตราย มีปัญหาสุขภาพจิตและสังคมเป็นอย่างมาก การเสพของมีนเมาและสิ่งเสพติดกำลังเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน โดยเฉพาะการดื่มสุรา มีแนวโน้มสูงขึ้นถือเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพของผู้เสพโดยตรง ก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายโดยตรง ต่อครอบครัว ของผู้เสพ สังคมและประเทศชาติ มีการศึกษาที่ระบุว่าปัจจุบันคนไทยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นกว่า 10 ปีที่แล้วถึงเกือบเท่าตัว โดยเฉพาะการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในคนไทยเฉลี่ยปีละ 13.59 ลิตร/คน และมีแนวโน้มว่าเด็กรุ่นใหม่จะดื่มมากขึ้น โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงเพิ่มจากร้อยละ 1 เป็นร้อยละ 1.9 และพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในโรงเรียน 10 โรงเรียนทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด จำนวนกว่า 2,000 ครอบครัว โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพสำหรับนักเรียนโดยพ่อแม่เป็นผู้ตอบ พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 18.2 มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์โดยที่ส่วนใหญ่กล่าวว่าดื่มเป็นครั้งคราวร้อยละ 16.6 และดื่มบ่อยจนถึงประจำร้อยละ 1.6 เด็กวัยรุ่นชายดื่มมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงคือพบร้อยละ 23.8 ของวัยรุ่นชายและร้อยละ 14.0 ของวัยรุ่นหญิงที่มีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยดื่มบ่อยๆ หรือเป็นประจำร้อยละ 2.5 (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา 2547 : 4)

ในขณะที่เดียวกันสังคมของวัยรุ่นมองว่า สุราเป็นสื่อกลางในการเข้าสังคม เป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย ความมั่นใจ วัยรุ่นดื่มแสดงความเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นชายดื่มเพื่อยืนยันในความเป็นเพศชายหรือผู้หญิงดื่มเพื่อแสดงความเท่าเทียมกันทางเพศ ฯลฯ ด้วยเหตุผลต่างๆ เหล่านี้ทำให้การบริโภคสุราของวัยรุ่นในปัจจุบันเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหายอีกต่อไป ในทรรณะของวัยรุ่น

ลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งของการบริโภคสุราของวัยรุ่นในปัจจุบันคือ มีความหลากหลายมากขึ้น โดยสัมพันธ์กับสถานะเศรษฐกิจและสังคมของผู้บริโภค กล่าวคือ สุราขาว เป็นสุราที่มีปริมาณการผลิตและบริโภคสูงกว่าสุราชนิดอื่นๆ ที่ผลิตในประเทศโดยกว่าร้อยละ 60 ของ

ปริมาณสุราที่ผลิตออกจากโรงงานในช่วงปี พ.ศ. 2533 – 2546 เป็นชนิดสุราขาว และขณะนี้มียี่ห้อที่น่าสังเกตคือ ในช่วงเศรษฐกิจของประเทศไทยตกต่ำนี้พฤติกรรมการบริโภคสุราประเภทสุราผสมยาแดง ได้กลับมาสู่สังคมไทยอีกครั้ง โดยมีการตั้งซุ้มขายยาแดงเหล้าอยู่ทั่วไป ในชุมชน ในเมือง รวมทั้งร้านเหล้าปับที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย ส่งผลให้วัยรุ่นดื่มกันเป็นจำนวนมากตามร้านยาแดง ร้านเหล้าปับ ในชุมชนที่มีการเปิดขาย

และผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นส่งผลให้เกิดความรุนแรง โดยสถิติพบว่าเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายถูกนำมาควบคุมและฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจำนวน 33,308 ราย ในปี 2547 เพิ่มขึ้นเป็น 36,080 ราย ในปี 2548 ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่กระตุ้นให้กระทำผิดคือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้ศึกษาพฤติกรรมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 6,126 ราย พบว่ามีประสบการณ์ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ถึง 4,455 คน หรือประมาณร้อยละ 73 ในจำนวนนี้ร้อยละ 33 ขอมรับว่ากระทำผิดขณะดื่มสุรา และจากการศึกษาเชิงลึกพบว่าร้อยละ 42.6 กระทำผิดหลังจากดื่มสุราแล้วมากกว่า 5 ชั่วโมง การกระทำผิดความผิดเหล่านี้ เมื่อจำแนกตามฐานความผิดพบว่าร้อยละ 40 – 50 ก่อความผิดที่รุนแรงเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และเพศ ส่วนใหญ่ร้อยละ 76 กระทำผิดโดยไม่ได้อิดโรยตรองไว้ก่อน แต่ที่น่าตกใจคือ มีถึงร้อยละ 50.2 ขอมรับว่ากระทำผิดเพราะต้องการหาเงินไปใช้หนี้ แสดงให้เห็นว่าการใช้จ่ายของเด็กๆ เป็นไปตามกระแสบริโภคนิยม ใช้จ่ายเกินตัว และมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นตัวกระตุ้นให้พวกเขาขาดสติตกเป็นเหยื่อของสังคมและเป็นอันตรายต่อผู้อื่น และในอำเภอบ้านโป่ง สถิติในปี 2550 ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านโป่ง พบว่า วัยรุ่นขับขีรถขณะเมาสุรา จำนวน 113 คน ดื่มสุราแล้วเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงแขนขาหักและเสียชีวิต จำนวน 17 คน เกิดอุบัติเหตุเล็กน้อย เช่น พลุกซ้น เป็นแผลถลอก จำนวน 69 คน

2.6 แนวทางการควบคุมการดื่ม

ถ้าจำเป็นต้องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรมีแนวทางที่ควบคุมการดื่ม ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการดื่มด้วยสาเหตุเพื่อลดความเครียด ความวิตกกังวล หรือการซึมเศร้า
2. ถ้ามีแผนว่าจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ในงานเลี้ยง งานสังสรรค์ ควรรับประทานอาหารไปก่อน หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พร้อมกับแอลกอฮอล์ที่เป็นอาหาร โปรตีนประเภทเนื้อหมู, ไข่ ซึ่งทำให้การดูดซึมแอลกอฮอล์เข้าสู่ร่างกายช้าลง ไม่ควรดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พร้อมกับกับแอลกอฮอล์ที่มีรสเค็ม เพราะจะกระหายน้ำบ่อย ทำให้ยังดื่มมากขึ้น

3. เครื่องดื่มที่ใช้ผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรเป็นเครื่องดื่มประเภทที่ไม่มีก๊าซคาร์บอนेट เพราะก๊าซคาร์บอนेटทำให้กล้ามเนื้อหูรูดบริเวณกระเพาะอาหารและลำไส้เล็กคลายตัวแอลกอฮอล์จึงถูกส่งผ่านมาลำไส้เล็ก และถูกดูดซึมเข้าสู่ร่างกายเร็วขึ้นทำให้มีเมาได้เร็วกว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่มีก๊าซคาร์บอนेटผสม

4. ขณะดื่ม หลีกเลี่ยงการเล่นเกมส์ การต่อรอง ที่ชักชวนให้มีการดื่มมากขึ้น

5. ควรดื่มอย่างช้าๆ เพราะการดื่มอย่างรวดเร็ว ปริมาณแอลกอฮอล์ที่มากมาย ขึ้นอย่างรวดเร็ว ผลทำให้มีอาการเมาเร็วขึ้น

6. วางแผนการดื่ม กำหนดปริมาณแอลกอฮอล์ไว้ล่วงหน้า หยุดดื่มเมื่อได้ตามที่กำหนดระยะเวลาในการดื่มให้สั้น และให้สิ้นสุดการดื่มให้เร็วที่สุดเท่าที่ทำได้

7. เมื่อรู้สึกว่ามีอาการเมา ควบคุมตนเองได้ลดลง ควรหยุดดื่มและนอนพัก ไม่ควรขับรถยนต์ขณะมีอาการเมา มักจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้สูงกว่าปกติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

อำนาจ พิรุณสาร (2538 : 73) ศึกษาเรื่อง การดื่มและการให้คุณค่าของเหล้าของเยาวชน ในปี พ.ศ. 2538 โดยทำการศึกษาแบบเจาะลึกในผู้ขับขีรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน พบว่าสาเหตุหลักของการดื่มเหล้า คือความอยากรู้ อยากลองที่จะดื่มเหล้าเมื่อเพื่อนชวนให้ดื่มเหล้า และมีบรรยากาศที่เอื้อกับการดื่มเหล้าเป็นสาเหตุหลักของการดื่มเหล้าครั้งแรก ลักษณะการดื่มเหล้าของพวกเขาพบว่าจะดื่มในหมู่ที่สนิทสนม ไม่นิยมดื่มกับคนที่พวกเขาไม่รู้จักมาก่อน และไม่นิยมดื่มเหล้าคนเดียว

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542 : 142) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาชายระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 614 รายพบว่า ลักษณะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการดื่มเพื่อการสังสรรค์ทางสังคม เช่นมีการดื่มเป็นกลุ่ม ดื่มตามคำชักชวนของเพื่อน และนิยมดื่มมากในโอกาสต่างๆ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนสามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

3.1 ความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สุวิทย์ รุ่งวิสัย (2521 : 120) ได้ให้ความหมายของสุรา ว่า เป็นคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต มีความหมายว่า เหล้า หรือน้ำเมาที่กลั่นแล้ว โดยในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “alcohol”

อันหมายถึงของเหลวที่ไม่มีสี ไร้รสและกลิ่นได้ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงของหมักดองที่ทำให้มีกลิ่นเมา และเมื่อใช้ในความหมายหลัง จึงตรงกับคำว่า น้ำเมาหรือเหล้า

อำนาจ พิรุณสาร (2538 : 20) ได้ให้ความหมายของเหล้าว่า คือของเหลวที่สามารถดื่มกินได้ มีส่วนประกอบของแอลกอฮอล์ เมื่อดื่มแล้วทำให้เกิดความมีเมา ซึ่งความมีเมานี้ขึ้นอยู่กับปริมาณและความแรงของแอลกอฮอล์ที่เป็นส่วนประกอบของเหล้า

บุญชัย พิทักษ์ดำรงกิจ (2524 : 14-18) กล่าวถึงความหมายของเหล้าไว้ว่า เหล้าหมายถึง น้ำเมาหรือเครื่องดื่มประเภทที่มีวัตถุดิบธัญพืชมาผสมอยู่ เมื่อดื่มจะมีอาการมีเมา ปกติใช้ดื่มเพื่อหาความสำราญในการสมาคม บางครั้งใช้ดื่มเป็นยาบำบัด ธาตุเมาที่ผสมในเหล้าเรียกว่า “แอลกอฮอล์” ถ้าในน้ำเหล้ามีแอลกอฮอล์อยู่มาก เมื่อดื่มกินจะรู้สึกมีเมาตามแรงและปริมาณแห่งแอลกอฮอล์นั้น เครื่องดื่มจำพวกที่มีแอลกอฮอล์มีอยู่หลายแห่งอย่างเช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ สาเก กระแช่ เป็นต้น เหล้าที่ได้จากการต้มกลั่นเรียกว่า “เหล้ากลั่น” เช่น เหล้าขาว สุราผสม สุราปรุงพิเศษ ฯลฯ ถ้าเป็นเหล้าที่ได้จากการหมักแช่โดยไม่ต้มกลั่นเรียกว่า “เหล้าแช่ หรือ เมรัย” เช่น กระแช่ เบียร์ เป็นต้น

ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ให้ความหมายของสุราไว้ในมาตรา 4 ดังนี้ สุราหมายความว่ารวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถใช้ดื่มได้เช่นเดียวกับสุรา (บุญเลียบ เนติไวย 2527 : 496)

จากความหมายของสุราดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สุรา หมายถึง ของเหลวที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ ไม่ว่ามากหรือน้อย และเมื่อดื่มกินเข้าสู่ร่างกายแล้วจะทำให้เกิดอาการมีเมา โดยอาการดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับปริมาณแอลกอฮอล์ที่ผสมอยู่

3.2 ประเภทและชนิดของสุราที่บริโภคในไทย

เทพินทร์ พัทธานุกรักษ์ (2541 : 5-7) ได้แบ่งประเภทและชนิดของสุราที่บริโภคในไทยออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. สุราประเภทที่กลั่นแล้ว (Distilled Liquors)
2. สุราหมัก (Fermented Liquors)

สุราทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวที่คนไทยบริโภคมีหลายชนิด ได้แก่

1. เหล้าบรันดี เป็นสุราประเภทกลั่นมีรสเข้มข้นที่สุด และมีราคาแพง เนื่องจากเป็นเหล้าที่กลั่นจากองุ่น มีกรรมวิธีการผลิตและมีขั้นตอนในการบ่ม เหล้าบรันดีในไทยมีทั้งที่นำเข้าจากต่างประเทศและผลิตเองในประเทศ แต่บรันดีที่ผลิตในประเทศมักไม่ค่อยได้รับความนิยม

2. วิสกี้ เป็นสุราประเภทกลั่น คำว่า “วิสกี้” มาจากคำว่า “ยูส ปิทชา” ซึ่งเป็นภาษาเกลติกของชาวเกลท์ ซึ่งเป็นคนพื้นเมืองในสกอตแลนด์ มีความหมายว่า “น้ำอมฤตแห่งชาติ” วิสกี้เป็นสุรากลั่นที่ทำมาจากข้าวไม่ว่าจะเป็นข้าวบาร์เลย์ ข้าวไรย์ ข้าวโอ๊ต ข้าวโพด หรือข้าวเหนียว แต่วิสกี้แท้ต้องทำจากข้าวบาร์เลย์นำมาหมัก แล้วเก็บบ่มในถังไม้โอ๊ก

3. เหล้ารัม เป็นสุราที่กลั่นมาจากน้ำอ้อย กากน้ำตาลและน้ำเชื่อม นอกจากนั้นเหล้ารัมอาจมีการผสมของผิวส้ม และผลไม้อื่นๆ เพื่อให้รสชาติใกล้เคียงกับไวน์ แหล่งกำเนิดของเหล้ารัมเชื่อว่าอยู่บริเวณหมู่เกาะอินเดียตะวันตก

4. วอดก้า เป็นสุราที่มีลักษณะคล้ายวิสกี้ แต่มีปริมาณคิริของแอลกอฮอล์สูงกว่า เชื่อว่ารัสเซียเป็นผู้ผลิตวอดก้า แต่ดั้งเดิมวอดก้าทำมาจากข้าวสาลีและปัจจุบันก็ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้บริโภค

5. เหล้าคอกเทลต่างๆ คอกเทลก็คือการนำเอาเหล้าหลายชนิดมาผสมกันตามสูตรแล้วแต่รสนิยมของผู้ดื่ม เชื่อกันว่าคอกเทลถือกำเนิดจากอเมริกา ในช่วงที่อเมริกาทำสงครามกับอังกฤษ เกิดการขาดแคลนเหล้า จึงมีผู้ผสมเหล้ากับน้ำผลไม้สำหรับทหาร และในแต่ละแก้วก็นำไปแช่อยู่ทุกใบ จึงได้ชื่อว่าเหล้าคอกเทล

6. เหล้าขาว เป็นเหล้าที่ผลิตมากในเอเชีย เหล้าจีนที่เรียกว่า “สาเก” ก็รวมอยู่ในกลุ่มเหล้าขาวนี้ เหล้าขาวเป็นเหล้าที่ทำมาจากกากน้ำตาล ข้าว น้ำตาลมะพร้าว ตาลโตนด ในไทยเหล้าขาวมักเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้บริโภคในชนบท หรือผู้ที่มีรายได้น้อย

7. แชมเปญ เป็นเหล้าหมัก คือไม่ผ่านกระบวนการกลั่นเป็นเหล้าที่ทำมาจากองุ่น แต่มีลักษณะพิเศษคือแชมเปญเป็นสุราองุ่นประเภทมีฟอง คือมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เจือปนอยู่คล้ายๆ เบียร์ กระบวนการผลิตและขั้นตอนการเก็บรักษาเหล้าแชมเปญทำให้มีราคาแพง

8. ไวน์ คือเหล้าผลไม้หมักที่เก่าที่สุดในโลก วัตถุประสงค์ในการทำไวน์คือองุ่นไวน์จะแตกต่างจากแชมเปญตรงที่ไวน์จะไม่มีฟอง และกรรมวิธีการผลิตไม่ซับซ้อนเท่าแชมเปญ ในไทยมีผู้ผลิตไวน์ออกจำหน่ายมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังไม่ได้รับความนิยมเท่าไวน์ที่สั่งเข้ามาจากต่างประเทศ และในปัจจุบันปริมาณการบริโภคไวน์ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา

9. เบียร์ เป็นสุราที่มีปริมาณการบริโภคสูงสุด เบียร์ทำจากข้าวบาร์เลย์ อบ และบดคั่วให้สุกแล้วใส่ถังหมัก เมื่อหมักได้ที่แล้ว จึงใส่ดอกฮอปเพื่อทำให้มีรสขม จากนั้นจึงใส่เชื้อยีสต์ คนไทยนิยมดื่มเบียร์ ดังนั้น ธุรกิจเบียร์เป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงธุรกิจหนึ่ง

10. เหล้าหมักพื้นเมือง ทุกสังคมวัฒนธรรมต่างก็มีการหมักเหล้าเพื่อบริโภคเอง ในกลุ่มช่วงเวลาที่มีการผลิตมากมักอยู่ในช่วงเทศกาลงานพิธีต่างๆ เช่น พิธีการทำบุญบั้งไฟของ

อีสาน ประเพณีการกินวอของชาวไทยภูเขา เป็นต้น วัตถุประสงค์ในการหมักเหล้าพื้นบ้านมักใช้ข้าว ผลไม้ หรือ น้ำตาลมาหมักให้เกิดแอลกอฮอล์

3.3 สารพิษในสุรา

อรพรรณ เมธาธิกุลกุล (2534 : 11) รายงานว่าสารพิษหรือสารที่ทำให้โทษที่มีเจือปน อยู่ในสุรานั้น คนทั่วไปส่วนใหญ่ไม่เคยรับรู้มาก่อน ถึงแม้จะมีความคลางแคลงใจอยู่ ก็ไม่ทราบว่ามี สารอะไรบ้าง ข้อมูลเรื่องเช่นนี้ในประเด็นสารพิษนั้นมักจะไม่มีใครกล่าว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประเทศเรามีความรู้ และวิชาการในเรื่องนี้น้อยก็เป็นได้ ยกตัวอย่าง เช่น ไม่เคยมีผู้ใดประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับทราบเลยว่า เหล้าหรือสุราที่ประชาชนส่วนใหญ่บริโภคกันนั้นทำมาจาก กากน้ำตาล ซึ่งมีสารพิษปนเปื้อนอยู่มาก ด้วยเหตุผลและความเหมาะสมบางประการ เรายังไม่สามารถระบุได้ว่าสุราประเภทใดยี่ห้อใดมีสารพิษชนิดใดเจือปนอยู่บ้าง และมีปริมาณเท่าใดจนกว่า คนไทยจะได้ถูกยกระดับขึ้น โดยมีองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเข้ามาตรวจสอบ ดูแล และควบคุมคุณภาพสุราอย่างจริงจัง แต่เราอาจกล่าวได้ด้วยความรู้ทางวิชาการที่มีอยู่ที่สามารถ บอกได้ว่าสุราโดยรวมแล้วหากใช้วัตถุดิบไม่ถูกต้อง เทคนิคการผลิตไม่ดี ผู้ผลิตไม่มีจรรยาบรรณ พอจะมีสารพิษตกค้างอยู่และปนเปื้อนอยู่ในสุรา สารพิษแต่ละตัวให้พิษและโทษต่อร่างกาย ดังต่อไปนี้

1. เมทิลแอลกอฮอล์ (Methyl Alcohol) ก่อให้เกิดการปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน ตาเสื่อม ตาบอด ฯลฯ
2. สารหนู (Arenic) ก่อให้เกิดมะเร็งผิวหนัง มะเร็งตับ
3. ตะกั่ว (Lead) พิษตะกั่วปนเปื้อนในสุรา ทำลายสมอง ไต ระบบเลือด
4. ทองแดง (Copper) ทำลายไต
5. อะซีตัลดีไฮด์ (Acetaldehyde) กดประสาทส่วนกลาง ทำลายไต
6. เอทิลอะซิเตด ทำให้หลับ รบกวนระบบหายใจ
7. ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ หรือเกลือที่แตกตัวให้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ทำให้ หลอดลมตีบหายใจลำบาก
8. เฟอฟูรัล (Furfural) ทำให้อุณหภูมิของร่างกายเสียไป วิงเวียน คลื่นไส้ อาเจียน ถ่ายท้อง

ตารางที่ 1 แสดงเกณฑ์กำหนดสารที่ให้โทษในสุรา

รายการ	สารเคมี	เกณฑ์กำหนด
1	เมธิลแอลกอฮอล์ (Methyl Alcohol)	ไม่มี
2	สารหนู (Arsenic)	ไม่มากกว่า 0.2 ส่วนในล้านส่วน
3	ตะกั่ว (Lead)	ไม่มากกว่า 0.1 ส่วนในล้านส่วน
4	ทองแดง (Copper)	ไม่มากกว่า 7 ส่วนในล้านส่วน
5	ฟูเซลอยด์ (Fusel Oil)	ไม่มากกว่า 2500 ส่วนในล้านส่วน
6	Aldehyde คำนวณเป็น Acetaldehyde	ไม่มากกว่า 80 ส่วนในล้านส่วน
7	Ester คำนวณเป็นเอธิลอะซิเตด	ไม่มากกว่า 1200 ส่วนในล้านส่วน
8	เฟอฟูรัล (Furfural)	ไม่มากกว่า 9 ส่วนในล้านส่วน
9	อัลคาลอยด์ที่เป็นพิษ (Toxic Alkaloids)	ไม่มี
10	ไกลโกไซด์ที่เป็นพิษ (Tixic Glycosides)	ไม่มี
11	ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ หรือเกลือที่แตกตัวให้ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์คำนวณเป็นซัลเฟอร์	ไม่มากกว่า 450 ส่วนในล้านส่วน
12	กรดเบนโซอิก เกลือหรืออนุพันธ์ของ กรดเบนโซอิกคำนวณเป็นกรดเบนโซอิก	ไม่มากกว่า 250 ส่วนในล้านส่วน
13	กรดซอร์บิก เกลือ หรืออนุพันธ์ของกรดซอร์บิก	ไม่มากกว่า 200 ส่วนในล้านส่วน
14	กรดซาลิซิลิก (Salicylic Acid)	ไม่มี

ที่มา : อรพรรณ เมธาธิกุล, สุรากับปัญหาสุขภาพจิต (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2534), 106.

3.4 พิษภัยและโทษของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อระบบต่างๆ ของร่างกาย

ประเวศ วะสี (2543 : 1) ได้กล่าวถึงโทษของสุราไว้ว่า “สุราก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว เศรษฐกิจ และอุบัติเหตุ ทางด้านสุขภาพนั้น สุรามีผลกระทบต่ออวัยวะเกือบทุกระบบ ตั้งแต่ศีรษะไปถึงเท้า เช่น สมอ่งฝ่อ หัวใจวาย โรคปอดอักเสบง่าย ดับแข็ง เม็ดเลือดทั้ง 3 ชนิดเสื่อม คือ เม็ดเลือดแดง เม็ดเลือดขาว เกร็ดเลือด สรุปลแล้ว คึ่มสุรามากๆ อายุสั้น

กฤษ ชื่นศิริ (2527 : 1-3, อ้างถึงใน ปณินันท์ สกุลทอง 2531 : 14-15) กล่าวว่า การดื่มสุรานอกจากจะเกิดปัญหาทั้งต่อสุขภาพกายของผู้ดื่มโดยทำให้เจ็บป่วยและร่างกายทรุดโทรมแล้วยังมีผลต่อจิตใจ โดยทำให้บุคลิกภาพของผู้ดื่มแปรปรวน มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง

ไปทำอะไรไปโดยไร้สติสัมปชัญญะ ไม่สนใจตัวเอง ครอบครัวยุติและสิ่งแวดล้อม บางคนมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์อย่างมาก ก้าวร้าว ซึมเศร้าและที่สุดก็ทำให้เกิดโรคจิตอันเนื่องมาจากการดื่มสุรา นอกจากนี้ยังมีลักษณะปัญหาที่ส่งผลต่อสังคมที่สำคัญ คือ ทำให้ครอบครัวร้างจนก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทบ่อยๆ เป็นภาพพจน์ที่ไม่ดีต่อบุตร ก่อให้เกิดการฆ่ากันตายในครอบครัว เกิดภาวะเศรษฐกิจในครอบครัวตกต่ำ เพราะใช้จ่ายเงินไปในการดื่มสุราหมด ยากจนลง ลูกออกๆ อยากรๆ ดังจะพบในข่าวหน้าหนังสือพิมพ์ได้บ่อยๆ

พิษของสุราที่มีผลต่อร่างกาย เมื่อดื่มสุราเข้าสู่ร่างกาย แอลกอฮอล์จะถูกดูดซึมและมีผลในการรบกวนหรือทำลายระบบการทำงานต่างๆ ของอวัยวะในร่างกายโดยแบ่งได้เป็น 5 ระบบใหญ่ คือ พิษของแอลกอฮอล์ต่อระบบสมอง ระบบทางเดินอาหาร ระบบหัวใจและหลอดเลือด รวมไปถึงระบบต่อมไร้ท่อและระบบจุลชีพ โดยมีผลทั้งเฉียบพลันและเรื้อรัง โดยเฉพาะผลเรื้อรังทำให้เกิดกลุ่มโรคได้นับ 100 โรค ในสมัยก่อนเรียกโรคที่เกิดจากพิษของสุรานี้ว่า โรคพิษสุราเรื้อรัง (Alcoholism) แต่เนื่องจากรายละเอียดและอาการแตกต่างกันมีจำนวนมากมายไม่เหมาะสมที่จะใช้ชื่อ โรคพิษสุราเรื้อรัง เพียงชื่อเดียว ในปี ค.ศ. 1977 องค์การอนามัยโลก โดยกลุ่ม Alcohol Relate Disabilities จึงได้ใช้คำว่า Alcohol Dependence Syndrome คำว่า โรคพิษสุราเรื้อรัง (Alcoholism) ซึ่งพิษของสุราที่มีผลต่อระบบต่างๆ ในร่างกายดังต่อไปนี้ (บุญเลิศ จุลเกียรติ 2543 : 22-27)

1. พิษของแอลกอฮอล์ต่อสมอง แอลกอฮอล์จะมีฤทธิ์กดประสาท โดยจะกดการควบคุมระบบต่างๆ เช่น กดศูนย์หายใจและศูนย์ควบคุมการหมุนเวียนโลหิตในสมองทำให้ถึงแก่ชีวิตได้ และถ้าดื่มปริมาณมากขึ้น ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์จะทำให้การทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติถูกกดด้วย โดยทำให้สูญเสียการควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ ไม่สามารถควบคุมร่างกายของตัวเองได้ สมรรถภาพการมองเห็นและการได้ยินลดลง ผู้ติดสุราและดื่มสุราเรื้อรังจะเกิดการสูญเสียของเหลวออกจากเซลล์ของสมอง และยังพบว่าแอลกอฮอล์ทำให้เกิดภาวะโซเดียมในเลือดต่ำ ซึ่งทำให้เกิดอาการชักแบบคนเป็นลมบ้าหมูได้ ทำให้มีผลต่อสมองโดยมีพิษแบบเฉียบพลันและพิษแบบเรื้อรัง

1.1 พิษเฉียบพลันได้แก่ Alcoholic Intoxication แบ่งเป็นพิษระดับมากน้อยแตกต่างกันไป ถ้าระดับปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเท่ากับ

30 mg% จะทำให้เกิดอาการสนุกสนาน ร่าเริง (Euphoria)

50 mg% จะเกิดอาการเสียการควบคุมการเคลื่อนไหว

(Incoordination)

100 mg% แสดงอาการสับสน (Ataxia)

200 mg% จะเกิดอาการสับสน (Confusion)

300 mg% จะเกิดอาการง่วง งง ซึม (Stuporous)

400 mg% จะเกิดอาการสลบและอาจถึงตายได้ (Coma)

1.2 พิษต่อสมองเรื้อรัง (โรคสมองพิการ) แอลกอฮอล์มีพิษโดยตรงต่อสมอง ทำให้เซลล์สมองเสื่อม ในผู้ติดสุราพบว่าการฝ่อลีบของเปลือกสมองส่วนนอก (Cerebrum Cortex) ซึ่งจะมีผลต่อการเชื่อมทางจิตด้วยหลายประการ เริ่มตั้งแต่มีปัญหาบุคลิกภาพเปลี่ยนไปขาดความรับผิดชอบความจำเสื่อม และเมื่อเป็นมากจะทำให้เกิดอาการประสาทหลอน เห็นภาพหลอน หูแว่ว หลงผิด หวาดระแวง และคลุ้มคลั่ง ได้มีการชันสูตรศพผู้ที่เสียชีวิตจากสุรา จะพบว่าเนื้อสมองจะหดเหี่ยว สีซีดจาง มีลักษณะของการถูกทำลาย

2. พิษของแอลกอฮอล์ต่อระบบทางเดินอาหาร

2.1 พิษต่อกระเพาะอาหาร ความผิดปกติในระบบทางเดินอาหารที่เกิดหลังจากการดื่มสุราที่พบได้บ่อยหลังดื่มสุราคือ อาการคลื่นไส้และอาเจียนตอนเช้าที่นักดื่มสุราเรียกว่า อาการเมาค้าง ผู้มีอาการจะรู้สึกวิงวอน อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ คลื่นไส้ พะอืดพะอม อยากกินสิ่งที่มีรสหวานๆ แต่เมื่อกินแล้วจะอาเจียนออกมา คนที่ไม่เคยเมาค้างมาก่อนจะเกิดอาการไม่สบายอย่างมาก อาจจะต้องกินยาแก้ปวดศีรษะแล้วหลับเมื่อตื่นแล้วอาการจะดีขึ้น สำหรับคอสุราถ้ามีอาการดังกล่าวจะแก้ด้วยการดื่มสุราอีกสัก 2-3 แก้ว อาการจะหายได้ แอลกอฮอล์มีโทษต่อเยื่อบุกระเพาะอาหารในความเข้มข้นต่ำๆ เช่น ประมาณร้อยละ 10 จะทำให้มีการกระตุ้นการหลั่งของน้ำย่อย และกรด Gastric acid ในกระเพาะอาหาร ซึ่งมีโทษอาจทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้หรือในคนที่รักษาหายแล้วแผลอาจกำเริบขึ้นอีกได้ แอลกอฮอล์ในความเข้มข้นสูงสามารถทำให้เกิดเยื่อบุกระเพาะอาหารอักเสบแบบเฉียบพลัน และมีแผลตื้นทำให้เลือดออกในกระเพาะอาหารได้ จากผลของแอลกอฮอล์ ทำให้มีการระคายเคืองและทำลายเยื่อบุกระเพาะอาหารโดยตรงอีกทางหนึ่งด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายที่มีอาการปวดศีรษะ ในตอนเช้าหลังจากดื่มสุราอย่างหนักเมื่อตอนกลางคืนจะมีโอกาสเกิดการอักเสบของเยื่อบุกระเพาะอาหารได้มากขึ้น อาการที่สำคัญคืออาการแน่นท้องอาจมีอาเจียนเป็นเลือด ถ้าอุจจาระดำ บางรายเลือดออกมากจนต้องรับการรักษาห้ามเลือด และให้เลือด ในรายที่ไม่มีเลือดออกอาการจะหายได้เองใน 2-3 วัน ภัยที่น่ากลัวอีกอย่างหนึ่งของแอลกอฮอล์ นั่นคือการฉีกขาดของเยื่อบุกระเพาะอาหารตอนปลายต่อกระเพาะอาหาร ซึ่งเกิดจากการอาเจียนหรือช้อนอย่างรุนแรง และอาจรู้สึกเจ็บบริเวณยอดอก หลังจากนั้นจะอาเจียนมีเลือดปนออกมา และมักจะต้องเข้าโรงพยาบาลเพื่อให้เลือดและผ่าตัดเย็บรอยฉีกขาดของเยื่อบุหลอดอาหารดังกล่าว

2.2 พิชต่อลำไส้เล็กส่วนต้น เชื่อว่าแอลกอฮอล์สามารถทำให้เกิดการอักเสบของเยื่อบุลำไส้เล็กส่วนต้นจากการระคายเคืองของแอลกอฮอล์โดยตรง นอกจากนั้นยังทำให้ความดันของหลอดอาหารที่น้ำดีที่มาจากตับเข้าสู่ลำไส้เล็กส่วนต้นสูงขึ้น เป็นเหตุให้น้ำดีจากตับและน้ำย่อยจากตับอ่อนมาช่วยในการย่อยอาหารได้ลำบาก ก่อให้เกิดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อหลังดื่มสุรา

2.3 พิชต่อลำไส้เล็ก แอลกอฮอล์ทำให้มีผลต่อการดูดซึมอาหารลดลง

2.4 พิชต่อดับอ่อน แอลกอฮอล์มีผลทำให้น้ำย่อยของตับอ่อนและเอนไซม์ของตับอ่อนเพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อเนื่องจากการกระตุ้นการหลั่งของกรดในกระเพาะอาหาร ทำให้มีการกระตุ้นฮอร์โมนซีคลินในลำไส้และซีคลินนี้ก็มากระตุ้นตับอ่อนให้หลั่งน้ำย่อยและเอนไซม์เพิ่มขึ้น ในขณะที่ความดันในท่อน้ำย่อยของตับอ่อนมีมากขึ้น ทำให้เกิดการอุดตันของท่อน้ำย่อยและเอนไซม์ซึ่งถูกกระตุ้นให้หลั่งมากขึ้นออกมาไม่ได้ก็เกิดการย่อยตัวตับอ่อนเสียเอง ทำให้เกิดตับอ่อนอักเสบขึ้น อีกประการหนึ่งตัวแอลกอฮอล์เองมีพิษต่อเนื้อของตับอ่อนเองอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นแอลกอฮอล์สามารถทำให้เกิดพยาธิสภาพในตับอ่อนได้ 3 ชนิดด้วยกันคือ

- 1) ตับอ่อนอักเสบชนิดเฉียบพลัน
- 2) ตับอ่อนอักเสบชนิดเรื้อรัง
- 3) ตับอ่อนอักเสบเรื้อรังชนิดมีหินปูนหรือนิวในตับอ่อน

ตับอ่อนอักเสบเฉียบพลันนี้มักจะเกิดในคนที่ดื่มสุราหนัก กินกับแอลกอฮอล์มากเกินไป ไม่ใช่ว่าดื่มติดกันทุกวัน แต่ในรายที่กินอาหารที่มีโปรตีนต่ำจะทำให้เป็นแบบอักเสบเรื้อรังและอาจมีนิวในตับอ่อนเกิดขึ้นได้ ในรายตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน อาการที่สำคัญคืออาจสังเกตได้ตั้งแต่แน่นท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ อาหารไม่ย่อย แน่นหลังไปจนถึงปวดท้องบริเวณลิ้นปี่หรือระดับสะดือเป็นการปวดอย่างมาก ร้าวไปสันหลังในระดับเดียวกัน ท้องจะอืดมาก คลื่นไส้ อาเจียน ไข้ขึ้นสูง ซึ่งเป็นอาการที่รุนแรงและอาจทำให้ความดันโลหิตต่ำถึงช็อกและเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ สำหรับในรายที่เป็นตับอ่อนอักเสบเรื้อรังจะพบว่ามีอาการแบบอาหารไม่ย่อย ท้องอืดมีลมในท้องมาก ปวดท้อง อุจจาระวันละหลายครั้งหายเป็นมัน ผอมลงน้ำหนักลด ดีซ่าน มีอาการของเบาหวานร่วมด้วย เป็นต้น

2.5 พิชต่อดับ โทษของแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อดับ ได้แก่ มีไขมันในตับ ตับอักเสบ จากสุราและตับแข็ง

สำหรับผู้ที่มีสุราหนักและดื่มติดต่อกันถึงแม้จะเป็นช่วงเวลานั้น ก็อาจมีโทษต่อดับได้ทั้งสิ้น ถ้าช่วงสั้นก็อาจมีแต่ไขมันในเซลล์ของตับ แต่ถ้ากินติดต่อกันและนานก็อาจเป็นตับอักเสบหรือตับแข็ง ซึ่งผู้ที่ดื่มสุรามีโอกาสเป็นตับแข็งได้ประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ (บุญเลิศ จุลเกียรติ 2543 : 22-27) อาการที่พบบ่อยที่สุดที่มีความผิดปกติต่อดับ คือ ท้องอืด อืดอัด

อาหารไม่ย่อย เบื่ออาหารแบบเดียวกับกระเพาะอาหารอักเสบ บางรายมีอาการแน่น จุก เจ็บบริเวณชายโครงขวา มีก้อนใต้ชายโครงขวา ถ้าแพทย์ตรวจพบว่ามีตับโตขึ้นก็น่าจะวินิจฉัยได้ว่ามีไขมันในตับ

ในรายที่มีอาการตับอักเสบจากพิษสุราจะมีอาการรุนแรงกว่า คือ ไข้สูง ดีซ่าน เจ็บบริเวณใต้ชายโครงขวา คลื่นไส้ อาเจียน รับประทานอาหารไม่ได้ เบื่ออาหาร มีตับโต อาจเสียชีวิตได้ ในระยะนี้ ถ้ามีท้องอืดมาก แน่นท้อง ขาบวม อาเจียนเป็นเลือด ตับโต ม้ามโต แสดงว่าเป็นตับแข็งแล้ว ซึ่งเลือดจากส่วนล่างของร่างกายไม่สามารถผ่านตับเข้าสู่หัวใจได้ จึงทำให้เส้นเลือดดำของหลอดเลือดอาหารซึ่งเปราะบางมีโอกาสโป่งแตกได้ ซึ่งถ้ามีการฉีกขาดในสภาพนี้จะทำให้ผู้ป่วยอาเจียนเป็นเลือด และมีอันตรายสูง ถ้าหยุดดื่มอาจจะหายหรืออาการดีขึ้น

3. พิษของแอลกอฮอล์ต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด โรคระบบหัวใจและหลอดเลือดที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์อาจเกิดขึ้นได้จากการขาดอาหารจากพิษของแอลกอฮอล์เอง หรือทั้งสองอย่างร่วมกัน แอลกอฮอล์ทำให้หลอดเลือดขยาย หน้าแดง รู้สึกอบอุ่น ทำให้ตับแข็งตายได้ถ้าอยู่ในอากาศเย็นเนื่องจากร่างกายไม่สามารถปรับตัวเพื่อเก็บความร้อนได้ แอลกอฮอล์สามารถทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานของกล้ามเนื้อหัวใจ ความผิดปกติอยู่ที่ Membrane และการปฏิบัติงานของกล้ามเนื้อหัวใจเอง ทำให้มีการบีบของหัวใจลดลงและสารที่สำคัญ เช่น Norepinephrine, Magnesium, Calcium, Enzymes ต่างๆ ที่ทำให้เกิดพลังในการบีบตัวของกล้ามเนื้อหัวใจลดลง นอกจากนั้นแอลกอฮอล์ยังทำให้ความดันเลือดเพิ่มขึ้น มีอัตราการเต้นของหัวใจเร็วขึ้น โรคหัวใจที่เกิดจากพิษสุรา (Alcoholic Cardiomyopathy) นั้นเกิดในคนที่ดื่มสุราจัดเป็นเวลานาน อาการที่สำคัญได้แก่ หายใจลำบากและใจสั่น ไอ หัวใจโต บวม ถ้าสามารถหยุดดื่มได้และให้การรักษาร่วมด้วยอาการจะดีขึ้นอย่างรวดเร็ว และหัวใจจะเล็กลง แต่ถ้ายังดื่มต่ออาการจะเพิ่มมากขึ้น หัวใจเต้นผิดปกติและมีอาการโรคหัวใจวายนชนิดรักษาไม่หายขาด

4. พิษของแอลกอฮอล์ต่อระบบเมตาบอลิกและต่อมไร้ท่อ แอลกอฮอล์ทำให้เกิดน้ำตาลในเลือดสูงหรืออาการเบาหวานได้ เนื่องจากการทำลายเซลล์ของตับอ่อน (เบต้าเซลล์) ที่ทำหน้าที่สร้างอินซูลิน ทำให้เกิดโรคเบาหวาน ในทางตรงกันข้ามแอลกอฮอล์ก็สามารถทำให้เกิดอาการน้ำตาลในเลือดต่ำได้ ทำให้ระดับของไกลโคเจนในตับต่ำและการสกัดกั้นการสร้างน้ำตาลกลูโคสจากไกลโคเจนจนไม่สามารถผลิตน้ำตาลกลูโคสสู่กระแสเลือดได้เพียงพอ ทำให้เกิดอาการอ่อนเพลีย หิว เหงื่อออก เป็นลมและหมดสติได้ และอาจเป็นอันตรายจนถึงเสียชีวิตได้

แอลกอฮอล์สามารถทำให้มีข้ออักเสบชนิดหนึ่งเรียกว่า โรคเก๊าท์ (Gout) ได้ โดยเฉพาะในคนที่มีความผิดปกติของกรดยูริกในเลือดสูงกว่าปกติ แอลกอฮอล์ที่กินเข้าไปจะทำให้ร่างกายมีการคั่งของกรดโดยเฉพาะกรดยูริกในเลือดและในเนื้อเยื่อ ทำให้กรดยูริกซึ่งอยู่สูงในกระแสเลือด

จับถ่ายทางไตได้น้อยลงและตกตะกอนในที่ต่างๆ เช่น ตามข้อทำให้ข้ออักเสบ บวมแดง และปวดมาก นอกจากนี้กรดยูริกอาจตกตะกอนในไต ในท่อไต ถ้ามีการอุดตันในท่อไตจะทำให้มีอาการปวดเจ็บบริเวณบั้นเอว หรือปวดท้องอย่างมาก แล้วแต่ตำแหน่งของนิ่วที่ไปอุดตันว่าอยู่ที่ตำแหน่งไหน และอาจทำให้ไตอักเสบตามมา

5. พิษของแอลกอฮอล์ต่อระบบต่อต้านจุลชีพ แอลกอฮอล์ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบต่อต้านของร่างกายที่มีต่อเชื้อโรคทำให้ร่างกายติดเชื้อง่ายขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญได้แก่

5.1 ทำให้การสร้าง Phagocyte ลดลง ทำให้ประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อภายในเซลล์ของ Neutrophil ลดลง

5.2 White Blood Cells ออกมาจากไขกระดูกน้อยลง

5.3 Lung Macrophages ลดลง

5.4 Circulatory Bactericidal Substance ลดลง

5.5 Plasmahydrocortisone สูง ความดันเลือดสูง

5.6 Glottis ปิดไม่สนิท ทำให้ Aspirate ได้ง่าย

5.7 Ciliary Cell ภายในหลอดลมทำงานน้อยลง เป็นต้น

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ผู้ดื่มสุรามีโอกาสปวดบวมหรือเกิดโรคติดเชื้ออื่นๆ ได้ง่ายกว่าผู้ที่ไม่ดื่ม ตัวอย่างเช่น พวกที่ดื่มสุรามีโอกาสที่ได้รับเชื้อโรคหนองใน ทั้งชนิดแท้และชนิดเทียมสูงด้วยเหตุหลายประการ และความต้านทานต่อเชื้อโรคลดลงเป็นปัจจัยหนึ่งแพทย์ผู้รักษาจึงเน้นถึงการหยุดดื่มสุราในระหว่างรักษาโรคอยู่เสมอ ผู้ที่เคยเป็นจะสังเกตเห็นด้วยตนเองว่าหนองในเทียมที่เคยเป็นและอาการจะกำเริบเมื่อดื่มสุรา เช่นเดียวกับโรคติดเชื้อก็มีโอกาสที่จะได้รับเชื้อสูงในผู้ที่ดื่มสุรา ลดความต้านทานต่อโรคติดเชื้อ รวมถึงโรคเอดส์ด้วย

6. ผลของแอลกอฮอล์ต่อปัญหาสุขภาพจิต

ปัญหาจากการเสพสุราที่เกิดขึ้นกับสุขภาพจิตของผู้เสพ สุราเป็นสารเสพติดอย่างหนึ่งที่มีฤทธิ์กดประสาท ดังนั้นเมื่อดื่มสุราติดต่อกันจนถึงระดับหนึ่งจะเกิดการติดสุรา หรือที่เรียกว่า Alcohol dependent ซึ่งไม่ได้เป็นปัญหาเฉพาะผู้ที่มีความเปราะบางต่อการเกิดปัญหาทางด้านสุขภาพจิตเท่านั้น แต่ยังสามารถเกิดขึ้นกับบุคคลปกติทุกๆ คนที่ดื่มสุราอย่างหนักไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาสั้นๆ หรือแม้จะเป็นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ ก็ตามนอกจากนี้แล้วพิษของแอลกอฮอล์ก็ก่อให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิตของผู้อื่นนั้นยังมักเป็นความผิดปกติทางจิตที่มีความรุนแรงสูงรักษาให้หายขาดได้ยาก โรคจิตซึ่งเกิดจากพิษของแอลกอฮอล์ได้แก่ (ขวัณดา เลิศวิจิตรกมล 2539 : 28-29)

1) โรคแพ้สุรา (Pathological Intoxication) เกิดขึ้นกับบุคคลบางคนที่แพ้พิษสุราคือบุคคลที่มีอาการของโรคแม้จะดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพียงเล็กน้อย ในปริมาณที่คนทั่วไปดื่มแล้วไม่เมา อาการจะเกิดอย่างรวดเร็ว รุนแรง อาการจะไม่เหมือนคนเมาสุรา แต่จะมีอาการสติสัมปชัญญะสับสน (Confusion of Clouded sensorium) ไม่สามารถจำเวลา สถานที่ บุคคล ประสาทหลอน หูแว่วแต่จะมีอาการไม่นานส่วนมากจะไม่เกินหนึ่งวัน ผู้ป่วยจะไม่สามารถจำได้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะที่มีอาการ อาการดังกล่าวมีลักษณะคล้ายผู้ป่วยที่เป็นโรคลมชัก

2) โรคเพ้อคลั่ง (Delirium Tremens) เป็นอาการของโรคจิตที่เกิดจากพิษของสุราที่พบบ่อยที่สุด ผู้ป่วยโรคนี้ส่วนมากเป็นผู้ดื่มสุราจัดเป็นระยะเวลานานติดต่อกันเป็นแรมปีขึ้นไปเมื่อเริ่มดื่มสุราแล้วจะต้องดื่มจนหมดเท่าที่หามาได้ ผู้ป่วยจะไม่สามารถควบคุมปริมาณของการดื่มได้ ลักษณะการดื่มเช่นนี้เรียกว่า (Loss of Control) นอกจากนี้ผู้ป่วยบางคนจะไม่สามารถจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะที่ตนเองกำลังเมาได้เลย (Amnesia) โรคนี้มักพบในผู้ป่วยที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป

3) โรคจิตคอร์ซาคอฟ (Korsakov's Psychosis) ผู้ป่วยจากพิษสุราเป็นโรคนี้กริยาภายนอกจะดูเหมือนคนปกติ แต่เมื่อทำการพุดคุยจะรู้ว่าจิตใจของผู้ป่วยไม่อยู่ในสภาพปกติ ดังลักษณะภายนอก กล่าวคือ ผู้ป่วยจะไม่สามารถแยกแยะเวลา สถานที่ บุคคล ความจำเสื่อม ทางร่างกายจะตรวจพบว่ามีปลายประสาทอักเสบ (Peripheral neuritis) ร่วมด้วยเสมอ

4) โรคจิตหลอน (Acute Hallucinesis) อาการของผู้ป่วยที่เป็นโรคนี้คือ ผู้ป่วยจะมีอาการหูแว่ว เห็นภาพหลอน หวาดกลัว แต่ลักษณะสำคัญของโรคนี้ที่แตกต่างจากกลุ่มอาการทางจิตอื่นๆ ที่เกิดจากสุราคือ ความทรงจำ ชาวน้ำปัญญา การรับรู้เวลาสถานที่ของผู้ป่วยยังคงเป็นปกติ

5) โรคระแวงเพราะพิษสุรา (Alcoholic paranoid) ผู้ป่วยที่มีอาการของโรคนี้จะมีอาการระแวงเป็นสำคัญ ระแวงว่าคู่สมรสจะนอกใจ ไม่ซื่อสัตย์เป็นต้น โดยบุคลิกภาพดั้งเดิมของผู้ป่วยมักจะมีลักษณะขี้อิจฉา ขอบโทษผู้อื่น และปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ค่อยได้เป็นต้น

6) โรคเวอร์นิคเก (Wernicke encephalopathy) ผู้ป่วยเพราะพิษสุราที่เป็นโรคนี้จะมีอาการผิดปกติทางสมองที่เกิดจากการขาด thiamine เนื่องจากการดื่มเหล้าเป็นเวลานาน โดยแอลกอฮอล์จะเข้าไปขัดขวางการดูดซึมของ thiamine

7) โรคจิตเสื่อมเพราะพิษสุรา (Alcoholic deterioration) ผู้ที่ดื่มสุราจัดเป็นระยะเวลานานๆ กลับสมองส่วนหน้าจะเริ่มเหี่ยว อาการเสื่อมทางจิตและชาวน้ำปัญญาจะเกิดขึ้นความสามารถในการทำงานลดลง จิตใจจะอ่อนไหวต่อสถานการณ์ต่างๆ มากจนเกินพอดี ขาดความ

รับผิดชอบและละอายใจ ความผิดปกติดังกล่าวอาจทำให้ผู้ป่วยก่อให้เกิดปัญหาที่รุนแรงได้หลายประการด้วยกัน เช่น ปัญหาอาชญากรรมทางเพศ เป็นต้น

ทั้ง 7 อาการผิดปกติทางจิตที่กล่าวมาเป็นเพียงบางส่วนของปัญหาที่เกิดจากการเสพยาต่อสุขภาพจิตเท่านั้น จากการศึกษาขององค์การอนามัยโลกพบว่า 1 ใน 3 ของผู้ป่วยเกี่ยวกับอาการผิดปกติทางจิตในแต่ละประเภทเป็นผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพจิตจากสุรา

7. แอลกอฮอล์กับอุบัติเหตุ

จากการสำรวจของกลุ่มควบคุมป้องกันการบาดเจ็บและปัญหาจากสุรา สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2544 : บทคัดย่อ) พบว่าสุราเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุต่างๆ ดังนี้ อุบัติเหตุจราจร ร้อยละ 50 อุบัติเหตุไฟไหม้น้ำร้อนลวก ร้อยละ 53-64 อุบัติเหตุในโรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 40 อุบัติเหตุตกจากที่สูง ร้อยละ 17-35 และ อุบัติเหตุจมน้ำ ร้อยละ 38 และจากการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นที่ยอมรับว่า อุบัติเหตุจราจรมีความสัมพันธ์กับความมึนเมาของผู้ขับขี่ โดยพิจารณาระดับความมึนเมาของผู้ขับขี่กับปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเป็นเกณฑ์ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่แบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ ดังต่อไปนี้

- 1) ถ้าระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูง 30 มก.% จะทำให้ผู้ดื่มสนุกสนาน ร่าเริง
- 2) ถ้าระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูง 30-50 มก.% จะมีการกระตุ้นให้ร่างกายทำงานไวกว่าปกติ ทำให้ตัดสินใจไวและผิดพลาด เกิดความตึงเครียดเชื่อมั่นในตัวเองเกินขอบเขตจนกล้าทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ กล้าเสี่ยงอันตราย เช่น การขับรถอย่างบ้าระห่ำ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุรุนแรงได้เสมอ
- 3) ถ้าระดับแอลกอฮอล์สูงกว่า 50 มก.% ทำให้มีการกดในร่างกาย สมองมีหน้าอว้ยะต่างๆ ทำงานช้า เช่น ขณะขับรถจะเบรกช้ากว่าที่เคย ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย
- 4) ในระดับที่มีแอลกอฮอล์ในเลือดเกินกว่า 100 มก.% การทำงานของร่างกายจะอยู่นอกเหนือคำสั่งของสมอง ทำงานโดยอัตโนมัติจนไปถึงหลับโดยไม่รู้สีกตัวและหมดสติ

ความสามารถในการขับรถประกอบด้วยสมรรถภาพทางร่างกาย ได้แก่ การใช้แขนขาบังคับเครื่องยนต์ และการควบคุมทิศทางและการเคลื่อนที่ของรถ การทำงานของกล้ามเนื้อควบคุมโดยระบบประสาทมีสมองเป็นศูนย์กลางบังคับกล้ามเนื้อให้ทำงานสัมพันธ์กัน ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ต่อสภาพทางร่างกายและจิตใจย่อมทำให้หย่อนสมรรถภาพความสามารถในการขับรถ โดยแอลกอฮอล์จะส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการตัดสินใจในการเคลื่อนไหวกายของผู้ขับขี่

ให้ช้าลง ซึ่งปกติระยะเวลาดังกล่าวที่ใช้เป็นหลักสากล คือ 0.75 วินาที แต่ถ้าผู้ขับขี่ดื่มสุราในปริมาณที่มากก็จะเป็นการเพิ่มปริมาณแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด การตัดสินใจอาจใช้เวลามากขึ้น อาจเป็น 1 วินาทีหรือกว่านั้น ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งในการตัดสินใจแซงหรือหยุดรถ

จากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุข (ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย 2543 : บทคัดย่อ) พบว่าการเกิดอุบัติเหตุจราจรมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของอุบัติเหตุจราจรมีสาเหตุมาจากความมึนเมาจากสิ่งเสพติดและดื่มสุราของผู้ขับขี่ ในประเทศไทยแนวโน้มการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในระดับต่างๆ ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นทุกปี นอกจากการเพิ่มประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ไวน์ เบียร์ แล้ว ในส่วนของกลุ่มผู้บริโภคก็มีการขยายวงกว้างออกไปในหมู่วัยรุ่นและสตรี อันเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มขึ้นของอัตราอุบัติเหตุจราจรที่เกิดขึ้นบนท้องถนนในประเทศไทย ในประเทศไทยพบว่า ผู้ขับรถขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ดื่มสุราถึงร้อยละ 32 ในขณะที่คนขับรถรับจ้างมีอัตราการติดสุราถึงร้อยละ 80

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของระดับแอลกอฮอล์กับโอกาสการเกิดอุบัติเหตุ

แอลกอฮอล์ในเลือด กรัม/100 ซี.ซี	สมรรถภาพในการขับรถ และการตอบสนอง	โอกาสเกิดอุบัติเหตุ
0.02	มีผลเล็กน้อยเฉพาะบางคน	ใกล้เคียงคนปกติ
0.05	ความสามารถลดลง 8 % มีอันตรายได้	โอกาสเกิดอุบัติเหตุ 2 เท่า
0.08	สมรรถภาพลดลง 12%	โอกาสเกิดอุบัติเหตุ 3 เท่า
แอลกอฮอล์ในเลือด กรัม/100 ซี.ซี	สมรรถภาพในการขับรถ และการตอบสนอง	โอกาสเกิดอุบัติเหตุ
0.10	สมรรถภาพลดลง 15%	โอกาสเกิดอุบัติเหตุ 6 เท่า
0.15	สมรรถภาพลดลง 33%	โอกาสเกิดอุบัติเหตุ 40 เท่า
มากกว่า 0.20	สมรรถภาพลดลงเป็นสัดส่วน	โอกาสเกิดอุบัติเหตุสูงมากที่สุด 100 เท่า

ที่มา : ศิริวงศ์ หะวานนท์, คู่มือรณรงค์ป้องกันปัญหาจากสุรา (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข, 2534), 33.

8. แอลกอฮอล์กับความสูญเสียทางเศรษฐกิจ

ตลาดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือสุราประเภทต่างๆ ในประเทศไทย ปัจจุบันมีมูลค่าตลาดรวมหลายหมื่นล้านบาท เฉพาะตลาดเบียร์ในช่วงปีที่ผ่านมา การบริโภคเบียร์เพิ่มปริมาณมากขึ้น ปัจจุบันนี้มีมูลค่ารวมกว่า 30,000 ล้านบาท จำนวนนี้ไม่รวมถึงไวน์ ซึ่งกำลังอยู่ในระยะที่คนไทยตื่นตัวในการบริโภคมากขึ้นด้วย

การบริโภคสุราแม้จะทำได้ให้กับรัฐเป็นจำนวนมากนับหมื่นล้านบาทในแต่ละปี และก่อให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจและการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่กลุ่มประชากรบางกลุ่ม เช่น การขยายตัวของสถานบริการ ดิสโก้เธค ร้ายขายเหล้าในรูปผับ (Pub) สโมสร แต่เมื่อพิจารณาในแง่ค่าใช้จ่ายและการสูญเสีย ซึ่งบุคคลและสังคมจำเป็นต้องรับภาระจากผลของสุราที่มีต่อทั้งสุขภาพของผู้บริโภคและสังคมก็จะพบว่าเป็นการสูญเสียที่มากกว่าการได้รับ (เทพินทร์ พัทธานุกรม 2541 : 15) ในส่วนของการสูญเสียทางเศรษฐกิจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท

1) การสูญเสียเศรษฐกิจเฉพาะบุคคล โทษของการเป็นนักเลงสุรานั้น พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในข้อหนึ่งว่า ทำให้เสียทรัพย์ อาจอธิบายได้ว่าเพราะสุรานั้นเป็นของผิดกฎหมาย บุคคลทั่วไปไม่สามารถผลิตกันได้ตามใจชอบ เมื่ออยากจะได้ก็ต้องไปหาซื้อมาเป็นเหตุหนึ่งให้เสียทรัพย์ มีบางคนอาจโต้แย้งว่าการดื่มสุรานั้นไม่จำเป็นต้องเป็นเหตุให้เสียทรัพย์เสมอไป เพราะว่าการดื่มสุราแบบไม่เสียทรัพย์นั้นก็ยังสามารถทำได้ คือ ให้เพื่อนฝูงเลี้ยง แต่ก็มิใช่ข้อพิจารณาต่อมาคือใครจะใจแข็งให้เพื่อนเลี้ยงตลอดทุกครั้งอย่างใด สักวันหนึ่งก็ต้องเลี้ยงคืนซึ่งไม่พ้นเป็นเหตุให้เสียทรัพย์ในที่สุด จากการศึกษาพบว่ารัฐต้องสูญเสียเงินตราในประเทศปีละประมาณ 40,000 ล้านบาท เพื่อใช้ในการผลิตและนำเข้าสุราจากต่างประเทศซึ่งอยู่ในปริมาณที่ใกล้เคียงกับงบประมาณของรัฐที่ใช้ในการซื้อเชื้อเพลิงประเภทน้ำมันเข้าประเทศในแต่ละปี เป็นเรื่องที่ควรพิจารณาว่าสมควรหรือยังที่จะพิจารณาเรื่องนี้อย่างจริงจังเสียที

2) การสูญเสียจากการประกอบการ การที่บุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ดื่มสุราทำให้ลดสมรรถภาพในการทำงานและอาจก่อให้เกิดปัญหาจากการสูญหาย การทำลาหยัตร์พย์สินของหน่วยงาน การสูญเสียสมรรถภาพการทำงานของบุคลากรในหน่วยงานเป็นจำนวนมาก สาเหตุดังกล่าวปรากฏในทุกหน่วยงานที่มีบุคลากรที่มีปัญหาเรื่องสุราในปริมาณมาก ยกตัวอย่าง สายการบินแห่งหนึ่งเพียงพนักงานขับรถส่งของขึ้นเครื่องบินเมาสุราขับรถชนล้อเครื่องบิน ทำให้บริษัทสายการบินต้องซ่อมแซมความเสียหายดังกล่าวเป็นเงินกว่า 5,000,000 บาท และต้องงดเที่ยวบินเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทและผู้โดยสารเป็นอย่างมาก และยังเป็นข่าวบ่อยครั้งว่า พนักงานขับรถไฟขับรถตรงเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต และร่างกายของประชาชนอย่างไม่สามารถประมาณค่าได้ในแต่ละปี

3) การสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ รัฐต้องลงทุนในการจัดหาบริการทางการแพทย์เพื่อเป็นปัจจัยพื้นฐานในด้านสาธารณสุขเพื่อให้ประชาชนในชาติมีความแข็งแรง สมบูรณ์สุขภาพอนามัยที่ดี แต่ในความเป็นจริงปัจจุบันผู้ป่วยของโรงพยาบาล 30% เกิดจากอุบัติเหตุและประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการดื่มสุรา สำหรับผู้ป่วยในโรงพยาบาลของรัฐจะต้องเสียค่าใช้จ่าย 3,000-10,000 บาท โดยประมาณ เฉพาะค่าวัสดุในการดูแลรักษาผู้ป่วยหนักที่เกิดจากอุบัติเหตุจากการดื่มสุรา ในส่วนของโรงพยาบาลเอกชนค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นประมาณ 3 เท่าของจำนวนนี้

เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า ภาษีสรรพสามิตของรัฐที่เรียกเก็บจากการขายการผลิต การเก็บภาษีสุรานำเข้าปีละประมาณ 20,000 ล้านบาท ไม่สามารถนำมาเทียบกับความสูญเสียต่างๆ ที่เกิดจากสุราได้เลย

9. แอลกอฮอล์กับปัญหาครอบครัว

สุราไม่เพียงแต่จะทำลายตัวผู้ดื่มเท่านั้น แต่ยังทำลายไปถึงครอบครัวของผู้ดื่มด้วย ผู้ดื่มสุราจะนำเงินที่หามาได้มาซื้อสุราเพื่อบริโภค ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าวเป็นเงินที่นำมาใช้จ่ายเป็นอาหาร ยารักษาโรค ค่ายานพาหนะค่าเดินทาง ค่าเล่าเรียน รวมถึงค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่นอีกมากมายของสมาชิกในครอบครัว ที่ต้องมาสูญเสียไปอย่างไร้ประโยชน์ การสูญเสียเงินเพื่อนำมาใช้ซื้อสุรามาบริโภคนั้น เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวเกิดความขัดสน เกิดภาระการกู้หนี้ยืมสิน จากการศึกษาผลงานวิจัยในประเทศไทยของดุษฎี ฐนะอุดม (2539 : 39) เรื่องความรุนแรงในครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างของหญิงตั้งครรภ์ที่สามีใช้เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีความน่าจะเป็นที่ภรรยาถูกทำร้ายร่างกายร้อยละ 38 และถูกทำร้ายจิตใจร้อยละ 60 นอกจากนี้ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวที่ติดสุรามีส่วนอย่างมากในการชักนำให้เด็กในครอบครัวดังกล่าวมีโอกาสที่จะดื่มสุราจนติด เป็นเหตุให้เสียการเรียน และสุรายังเป็นตัวจุดชนวนในการทำร้ายร่างกายหรือใช้กำลังระหว่างสามีและภรรยา ในที่สุดอาจมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

สมพิศ สุทธิพิรุฑ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประกิจ โพธิอาสน์ (2541 : 143) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

สิทธิพันธ์ เจริญรัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน

ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันการดื่มสุรา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 75 คน แบ่งกลุ่มทดลอง 38 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 37 คน ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องสุรา ความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการดื่มสุรา ทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันการดื่มสุรา ทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันการดื่มสุราและพฤติกรรมในการป้องกันการดื่มสุราสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการดื่มสุราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นันทิยา วิสุทธรักดิ์ (2545 : 85) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาของแบล็ค (Black 1986, อ้างถึงใน กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล 2542 : 65) ศึกษาถึงสาเหตุปัจจัยของพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยรุ่น 17 – 18 ปี ศึกษาในกลุ่มนักศึกษาแพทย์ ผลการศึกษาพบว่าการมีความรู้เกี่ยวกับโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์น้อยลง

ฮอลเซอร์ และคณะ (Holzer, et al. 1983, อ้างถึงใน อุบล เลี้ยววาริน 2530 : 46) พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงและระดับต่ำ แต่ผู้จบการศึกษาสูงกว่า มีแนวโน้มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณน้อยกว่าโดยพบว่า ผู้จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าเป็นโรคพิษสุราเรื้อรังมากกว่า ผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าจะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สรุปได้ว่า ผู้ที่ได้รับความรู้เรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มาแล้ว จะมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในเรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่าผู้ขาดความรู้เรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้

สุขภาพจิตดี บุคคลที่มีความรู้เรื่องเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์อย่างถูกต้อง จะไม่ตกเป็นเหยื่อผู้อื่นและรู้จักป้องกันตนเอง รวมทั้งมีการวางตนอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าความรู้เรื่องเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์น่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา

4. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว

ความหมายของการควบคุมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว

การกระทำของบิดา มารดา ที่ไม่เป็นการสนับสนุน ชมเชย ขอมรับหรือมีการตอบสนองที่ดีต่อการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของลูก ทำให้เกิดทางเสริมในการกระทำพฤติกรรมนั้นอีก แต่บิดา มารดา มีการว่ากล่าว ตีเตือน ลงโทษ ควบคุมต่อการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของลูก จะทำให้ลูกหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษนั้นด้วยการไม่กระทำพฤติกรรมนั้นอีก

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์

ประไพพรรณ ภูมิวิเศษ (2545 : 42) ได้กล่าวถึงกลวิธีต่างๆ ในการควบคุมดูแลเด็กในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เด็ก

1. การลงโทษทางกาย มักใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ การทำให้เด็กได้รับความเจ็บปวดทางร่างกาย เช่น การตี ทุบ หยิก ฯลฯ วิธีการนี้เป็นวิธีที่พ่อแม่ส่วนใหญ่มักใช้
2. การลงโทษทางวาจา เป็นการพูดตำหนิว่ากล่าวเด็กในพฤติกรรมที่เด็กทำและเป็นพฤติกรรมที่พ่อแม่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นการลงโทษแบบนี้มีระดับความรุนแรงตั้งแต่ว่ากล่าวธรรมดาไปจนถึงการว่ากล่าวโดยวิจารณ์ด้วยอารมณ์ที่รุนแรง การว่ากล่าวตักเตือนที่มีประโยชน์จะสามารถจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพราะการว่ากล่าวจะเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและเด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะปรับปรุงตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้น
3. การใช้เวลานอก กลวิธีนี้เป็นการจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่มีประสิทธิภาพมากวิธีหนึ่ง วิธีการนี้เป็นการย้ายเด็กไปอยู่คนเดียวในห้องเงียบๆ เป็นระยะเวลาหนึ่งหลังจากเด็กทำผิด วิธีการนี้จะมีการอธิบายเหตุผลของการกระทำกับเด็กอย่างชัดเจน จะช่วยสอนเด็กให้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้นทำแล้วจะไม่ได้ผลดี ไม่ได้รางวัลและไม่มีใครสามารถทนได้ ตลอดจนใครที่มีพฤติกรรมอย่างนั้นก็ไม่สามารถที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นได้จนกว่าจะเกิดพฤติกรรมที่เหมาะสมอื่นๆ

4. การถอดถอนความรัก พ่อแม่หลายคนมักจะใช้วิธีการนี้จากเด็ก เช่น หันหลังให้และไม่สนใจเป็นเวลานานๆ รวมถึงการแสดงออกถึงความไม่พอใจและไม่ชอบเด็ก วิธีนี้มีผลทำให้เด็กเกิดความวิตกกังวลและมักกังวลเกี่ยวกับการสูญเสียความสัมพันธ์และความรักจากผู้อื่น

5. การให้เหตุผล การใช้เหตุผลเป็นวิธีการที่จัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง แต่วิธีการให้เหตุผลควรคำนึงถึงระดับอายุของเด็กว่าเด็กสามารถเข้าใจในเหตุผลนั้นๆได้ การใช้การชี้แนะด้วยเหตุผลนั้นจะช่วยให้เกิดความคิดเกี่ยวกับผลดีและผลเสียที่เด็กกระทำ การคิดนี้เป็นการจะทำให้เด็กหยุดพฤติกรรมที่ตนรู้ว่าจะทำให้เกิดผลเสียให้กับผู้อื่น

6. การให้ของเป็นรางวัล เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันเช่น การให้รางวัลเป็นของเล่น เงินและอื่นๆ เมื่อเด็กเรียนหนังสือได้ดี หรือครูให้ดาวเมื่อเด็กเขียนหนังสือสวย

7. การให้รางวัลทางสังคม เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ กล่าวคือ คำพูดทางสังคมที่แสดงการยอมรับ ชมเชยและยกย่องเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตลอดจนการแสดงความรัก เช่น การกอด การยิ้มกับเด็ก

8. การปลูกฝังความเชื่อมั่นในลักษณะบางอย่างของเด็ก เป็นกลวิธีที่ดีในการเพิ่มพฤติกรรมที่ต้องการ โดยบอกเด็กหรือเสริมความเชื่อมั่นให้เด็กว่าเด็กเป็นคนที่มีความลักษณะดังกล่าวอยู่ในตัวเอง ซึ่งการบอกกล่าวที่ผู้ใหญ่ให้กับเด็กนี้จะมีผลให้เด็กเกิดพฤติกรรมเช่นนั้นมากขึ้น

9. การสอนเด็กโดยตรง เช่น การสอนให้เด็กรู้ถึงประโยชน์และผลเสียของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม จะเป็นกลวิธีที่มีประสิทธิภาพถ้าพ่อแม่จะใช้การสอนอย่างสม่ำเสมอเมื่อมีโอกาสนี้ให้อ่านวชิให้เด็กทำพฤติกรรมที่ตนต้องการ โดยทั่วไปกลวิธีนี้จะใช้กันในการเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสมมากกว่าการจัดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าถ้าเด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมแล้วพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็ลดน้อยลงและในที่สุดก็หายไป

อรพรรณ เมธาธิลกุล (2534 : 85) ได้เสนอทางเลือกสำหรับครอบครัว เพื่อป้องกันปัญหาจากสุราดังนี้

ทางเลือกของครอบครัวในการป้องกันและควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

1. สร้างบรรยากาศของครอบครัวให้มีความสุขเพื่อป้องกันปัญหาสมาชิกของครอบครัวมีความคับข้องใจ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญในการนำไปสู่การแก้ปัญหาของสมาชิกนั้นด้วยการดื่มสุรา

2. หากิจกรรมที่ดีมีประโยชน์ หรือเสริมรายได้บ้าง ถ้าต้องการทำโดยส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีส่วนร่วม

3. ส่งเสริมให้สมาชิกของครอบครัวมีสังคมที่ดี มีเพื่อนที่ดีไม่เป็นนักดื่ม

4. ไม่เพิ่มทุกข์ให้กับสมาชิกครอบครัวที่มีปัญหาจากการดื่มสุรา ไม่ว่าด้วยประการใดๆ ต่อๆ วิเคราะห์ปัญหาที่สาเหตุและช่วยสมาชิกนั้นแก้ปัญหาด้วยความใจเย็น
5. จัดให้มีเครื่องดื่มที่ส่งเสริมสุขภาพภายในครัวเรือน ได้แก่ น้ำผลไม้ นมและอื่นๆ
6. ช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาจากสุราในครอบครัวให้มีทางออก เช่น เป็นกำลังใจในการเลิกสุรา และหรือการช่วยเหลือทางการแพทย์ในกรณีที่ต้องการบำบัดและอื่นๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

จากการศึกษาของเลิฟแลนด์ – เซอร์รี่ และคณะ (Loveland-Cherry et al. 1996 : 497) ศึกษาความสัมพันธ์ทางด้านจิตสังคม, กลุ่มเพื่อน, บิดามารดา และปัจจัยทางครอบครัว ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการดื่มไปในทางที่ผิดโดยการสำรวจนักเรียนเกรด 4 จำนวน 1,471 คน ในปี 1992 พบว่า การสนับสนุนการดื่มของบิดามารดา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดื่มและการดื่มไปในทางที่ผิด

จิราภรณ์ เทพหนู (2540 : 87-88) พบว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากบิดามารดาสูง ควบคุมต่ำและปานกลางมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 14.25 เท่าและ 1.83 เท่าของนักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดาต่ำควบคุมสูงตามลำดับ (95% CI= 8.15 – 24.85, 1.08 – 3.10)

และการศึกษาของชัยยุทธ ดาชา (2534 : ก-ข) เรื่องปัจจัยการจัดเวลาทางสังคมของพ่อแม่ที่กระทบต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของกรมสามัญศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสกลนคร พบว่าการสนับสนุนจากพ่อแม่ให้ลูกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มของนักเรียน

จากรายงานวิจัยของบาร์นส์ และเวทท์ (Barnes and Wette 1984 : 327) ได้ทำการสำรวจแบบแผนในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็ก นักเรียนเกรด 7 ถึง 12 ในรัฐนิวยอร์ก จำนวน 27,335 คน พบว่า การที่เด็กมีพฤติกรรมการดื่ม หรือไม่ดื่ม เป็นผลมาจากพ่อแม่เห็นด้วยกับการดื่มหรืออนุญาตยินยอมสนับสนุนให้ลูกดื่ม โดยมีพ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับการดื่มร้อยละ 59 พ่อแม่วางตัวเป็นกลางและยินยอมสนับสนุนการดื่ม ร้อยละ 95 และร้อยละ 91 ตามลำดับ

โคเฮน ริชาร์ดสัน และลาเบร (Cohen, Richardson and LaBree. Cited in Jackson, et al., 1998 : 320) ได้รายงานว่าการสนับสนุน การเลี้ยงดู และการตอบสนองในทางที่ถูกของบิดามารดาต่อลูกสามารถลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการสูบบุหรี่ของลูกได้

จากแนวคิดและการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว มีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่

มีแอลกอฮอล์ ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากผู้ปกครอง จะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจเกี่ยวกับการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์น่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

5. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

5.1 ความหมายของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นความรู้สึก ความคิด การรับรู้หรือการยอมรับที่บุคคลมีต่อตนเอง มองตนเองในทางบวก หรือการมีภาพพจน์ต่อตนเอง หรือการประเมินตัดสินคุณค่าของตนเองว่ามีเป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีความสามารถ มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในการคิด การตัดสินใจ การแสดงออก ทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีความสุข ประสบผลสำเร็จ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม และรวมไปถึงระดับของการยอมรับนับถือตนเอง ความรู้สึกที่ตนเองเป็นผู้ที่มีคุณค่า ซึ่งความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนี้ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

แบรนเดน (Branden 1981 : 110, อ้างถึงใน เมธินี ก้อนแก้ว 2546 : 29) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นลักษณะของความเชื่อมั่นและความนับถือในตนเองที่เกิดขึ้นจากความมั่นใจในความมีคุณค่า ความสามารถของคนที่จะบรรลุความสำเร็จในสิ่งที่ตนพึงใจ

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith 1984 : 5) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นการตัดสินความมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งแสดงถึงเจตคติของบุคคลในแง่การยอมรับตนเอง และแสดงขอบเขตของความเชื่อมั่นที่บุคคลมีต่อความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าของตนเอง

ลาซารัส (Lazarus 1991 : 441, อ้างถึงใน เมธินี ก้อนแก้ว 2546 : 29) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความภาคภูมิใจในงาน ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลรับรู้และยอมรับข้อดีของตนเองและในขณะเดียวกันก็เห็นความสำคัญของข้อดีและคุณลักษณะทางบวกของตนเอง

เมธินี ก้อนแก้ว (2546 : 30) กล่าวสรุปไว้ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองหรือการประเมินตัดสินคุณค่าของตนเองว่ามีคุณค่า มีความสามารถ มีความเชื่อมั่น และพร้อมที่จะนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้

นวลละอ อสุภาพล (2527 : 269) ได้ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่าเป็นความต้องการได้รับการนับถือยกย่อง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะแรกคือความต้องการนับถือตนเอง ความต้องการมีอำนาจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความแข็งแรง ความสามารถในตนเอง ความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่าและมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในงานภารกิจต่างๆ ส่วน

ลักษณะที่สอง คือความต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่น คือความต้องการมีเกียรติยศ การได้รับการยกย่อง ได้รับการยอมรับ ความสนใจ ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องชมเชยในสิ่งที่เขากระทำ ซึ่งทำให้เขารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า

ปรารธนา ซ้อนแก้ว (2542 : 13) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนตามความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเองในเรื่องความสำเร็จ ความล้มเหลว การยอมรับจากบุคคลอื่น ซึ่งการประเมินคุณค่านี้นำไปสู่การยอมรับตนเอง มีความพึงพอใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเชื่อมั่นในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ

จากความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การตัดสินค่าตนเองตามความคิด ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านภาวะทางอารมณ์หรือความรู้สึก ด้านการเรียน ด้านความสัมพันธ์กับบิดามารดา ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

5.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนเอง ซึ่งแสดงถึงทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง (Coopersmith 1984 : 5) การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของอัตมโนทัศน์เป็นปริมาณคุณค่าที่เราให้กับตนเอง ซึ่งได้จากการเรียนรู้จากผู้อื่นและกลายเป็นส่วนสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลอื่นยอมรับเราได้อย่างไร หรือความคิดที่เรามองเห็นจากการที่ผู้อื่นเห็นคุณค่าในตัวเรา (Lindgen, Clay and Harver 1981 : 238, อ้างถึงใน พจนารถ สารพัด 2546 : 18) มนุษย์มีธรรมชาติที่ใฝ่ดี สร้างสรรค์ความดี ปรารถนาความเจริญแห่งตนรู้คุณค่าในตนเอง รู้จักรับผิดชอบชั่วดี มีความรับผิดชอบในชีวิตและการกระทำของตน สุข ทุกข์ ชั่ว ดี เกิดจากการเลือกของตนและที่สำคัญที่สุดคือ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะรู้จักตนเองและรู้จักความสามารถของตนเอง เพื่อใช้พลังความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ถ้ามนุษย์อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เจริญแล้วเขาจะพัฒนาไปสู่ความมั่งคั่ง ความเจริญของบุคลิกภาพและวุฒิภาวะเสมอ (ศรีเรือน แก้วกังวาล 2536 : 100)

มาสโลว์ (Maslow 1970, อ้างถึงใน อัมพวรรณ อิ่มทั่ว 2547 : 9) ได้กล่าวถึงการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่า เป็นความต้องการที่สำคัญและเข้าใจยากที่สุดเพราะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ มากมาย การเห็นคุณค่าในตนเองเกิดจากการยอมรับของผู้อื่นโดยดูจากการตอบสนองของคนรอบข้าง เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อน นอกจากนี้ยังเกิดจากการประเมินคุณค่าความสามารถและการประเมินผลสำเร็จด้วย หากการประเมินเป็นไปในทางบวก ก็จะเกิดความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตน มีความเข้มแข็ง มีความสามารถ แต่ถ้าการประเมินเป็นไปในทางด้าน

ลบ จะทำให้รู้สึกว่ามีปมด้อย อ่อนแอ ช่วยตนเองไม่ได้ หากบุคคลประสบความสำเร็จการเห็นคุณค่าในตนเองก็จะมีโอกาสเข้าสู่ภาวะการณ์ตระหนักรู้ถึงศักยภาพของตนเอง (Self-actualization) ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์

มาสโลว์ได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ขั้น โดยที่แรงจูงใจในลำดับต้นต้องได้รับการตอบสนองก่อน แรงจูงใจลำดับสูงจึงจะพัฒนามาตามลำดับ ดังนี้

แรงจูงใจลำดับที่ 1 มนุษย์ต้องได้รับการตอบสนองทางสรีระก่อน ได้แก่ ปัจจัย 4 คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคและอื่นๆ จึงจะพัฒนาความต้องการประเภทอื่นๆ ตามมาได้ ถ้าความต้องการอันดับแรกไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ แรงจูงใจประเภทอื่นก็ยากที่จะเกิดขึ้นได้

แรงจูงใจลำดับที่ 2 เป็นความต้องการความปลอดภัยแห่งตนเองและทรัพย์สิน ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการหวาด ก่อให้เกิดความกลัวในสิ่งอื่นๆ ตามมาทั้งร่างกายและจิตใจ

แรงจูงใจลำดับที่ 3 เป็นความต้องการความเป็นเจ้าของ เช่น มีความรู้สึกที่ตัวเองมีชาติตระกูล มีครอบครัว มีครู มีโรงเรียน มีสถาบัน ฯลฯ กับความต้องการที่จะได้รับความรักจากผู้อื่น ด้วยการท่วงไถ่ดูแลผู้อื่นเช่นเดียวกัน อาทิ การเลี้ยงดูบุตร การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

แรงจูงใจลำดับที่ 4 เป็นการแสวงหาและรักษาศักดิ์ศรีและเกียรติยศ ทั้งโดยตนเองสำนึกและผู้อื่นกล่าวยกย่อง เช่น การมีเกียรติ มีชื่อเสียง นับถือตนเอง ซึ่งมีผลทำให้สุขภาพจิตดี เกิดความนับถือและเคารพตนเอง กับการได้รับความนับถือจากผู้อื่นอย่างจริงใจ

แรงจูงใจลำดับที่ 5 เป็นการตระหนักรู้ในความสามารถของตนและประพฤติดนตามความสามารถอย่างเต็มศักยภาพโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น สังคมและส่วนรวมเป็นสำคัญ อันนำไปสู่การเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์

ลำดับที่ 3 และลำดับที่ 4 จัดเป็นค่านิยมพื้นฐานของความรักและการเห็นคุณค่าในตนเองเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจใน 2 ลำดับนี้แล้วจึงจะพัฒนาไปสู่ลำดับที่ 5 คือ การพัฒนาไปสู่การตระหนักรู้ในความสามารถของตนเองและการมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของตน มีความมั่นใจในการกระทำสิ่งต่างๆ อันนำไปสู่การเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด ความต้องการที่จะเห็นความสามารถของตนเองได้ด้วยตนเอง ความต้องการนี้เป็นความต้องการที่มีจิตใจละเอียดอ่อนลึกซึ้ง มีการพัฒนาทางด้านจิตใจที่สูงขึ้น รู้จักศึกษาจิตใจของตนเอง ควบคุมตนเอง รู้จักใช้ชีวิตให้อยู่เหนืออิทธิพลของความต้องการขั้นต่ำกว่าได้ สามารถเห็นได้ว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถ มีความภาคภูมิใจในความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มั่นใจในการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ของตนเองได้โดยไม่ต้องรอฟังผู้อื่นหรือสิ่งอื่น การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกที่

บุคคลเข้าใจตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถแตกต่างไปจากผู้อื่น เป็นความรู้สึกสร้างสรรค์อยากจะทำด้วยตนเองและทำด้วยตนเอง ความรู้สึกเหล่านี้จะนำไปสู่ความเป็นตัวของตัวเอง (เกียรติวรรณ อมาตยกุล 2533 : 43)

โรเจอร์ส (Rogers 1979, อ้างถึงใน สุภาพ ไทยแท้ 2540 : 35) เชื่อว่ามนุษย์มีอิสระเสรีภาพ มีธรรมชาติใฝ่ดี มีความปรารถนาที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง มีความรับผิดชอบต่อชีวิตและการกระทำของตน มีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตของตนเองและตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ถ้าอยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยก็จะสามารถพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพและมุ่งไปสู่การรู้จักตนเองอย่างแท้จริง นอกจากนี้

โรเจอร์ส ยังได้กล่าวถึงคุณค่าในตนเอง ในแง่ของการประเมินตนเองระหว่างตัวตนที่แท้จริงและตัวตนตามอุดมคติ ดังนี้

1. บุคคลที่มองตนเองตรงกับตัวตนความเป็นจริง มักมองเห็นตนตามอุดมคติที่ค่อนข้างเป็นไปได้ ทำให้การดำเนินชีวิตของเขาเป็นไปอย่างมีความมุ่งมั่นหวัง กระตือรือร้น และได้ตามใจที่หวังไว้เสมอ เขาจึงมีความพึงพอใจในตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความพึงพอใจในผู้อื่นด้วย นั่นคือการมองตนเองและผู้อื่นในทางที่ดีและนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองสูงไปด้วย
2. บุคคลที่มองตนเองสูงกว่าตัวตนตามความเป็นจริง มักมีแนวโน้มที่จะมองตนตามอุดมคติอย่างเพ้อฝัน ไม่มีทางที่จะดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ฉะนั้นจึงมักทำอะไรไม่สมหวังเสมอ แล้วยังโทษบุคคลอื่นหรือสถานการณ์อื่นว่าเป็นต้นเหตุของความไม่สมหวังนั้นๆ
3. บุคคลที่มองตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง มักเป็นผู้ที่ยอมแพ้ ถดถอย ไม่ได้ใช้ศักยภาพและคุณสมบัติที่มีตามความเป็นจริง จึงมีแนวโน้มที่จะวาดภาพตนในอุดมคติต่ำลงไปอีก เพราะไม่เชื่อมั่นในความสามารถและศักยภาพของตน อันจะนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลงไปอีก

บุคคลที่มีสุขภาพจิตที่ดีย่อมเห็นคุณค่าตนเอง ยอมรับตนเอง สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง เปิดตนเองออกสู่ประสบการณ์ใหม่ๆ สามารถรับรู้ความต้องการที่เกิดขึ้นทั้งภายนอกและภายในตนเองได้ มีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองและสามารถนำประสบการณ์ต่างๆ มาพัฒนาตนเองเกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม ความเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่

แอนดริว และ รอย (Andrew and Roy 1991, อ้างถึงใน อารยา ด่านพานิช 2542 : 10) เชื่อว่าบุคคลประกอบด้วย กาย-จิต-สังขม ซึ่งเป็นหน่วยที่แยกไม่ได้ เป็นระบบที่มีการปรับตัวต่อระบบเปิด เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตลอดเวลา ระบบการ

ปรับตัวของบุคคลประกอบด้วย สิ่งนำเข้า สิ่งนำออก กระบวนการควบคุมการปรับตัวและกลไกการป้อนกลับ แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมการปรับตัว 4 ด้าน คือ

1. การปรับตัวตามความต้องการด้านร่างกาย
2. การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่
3. การปรับตัวด้านพึงพาอาศัยกันและกัน
4. การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ เป็นการปรับตัวที่เกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่า

ในตนเอง มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความรู้สึกมั่นคงทางด้านจิตใจ คือ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ได้รับการยอมรับยกย่องจากผู้อื่น สถานการณ์ใดๆ ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกด้อยค่าในบุคคล บุคคลจะต้องพยายามปรับหากแต่จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับระดับความเชื่อมั่น ความเข้าใจ ตลอดจนบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ถ้าปรับตัวด้านนี้ไม่สำเร็จ จะส่งผลให้บุคคลขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น มีพฤติกรรมเรียกร้อง โมโหง่าย ถือตนเองเป็นศูนย์กลางและแยกตนเองในที่สุด

5.3 พัฒนาการของการเห็นคุณค่าในตนเอง

ครอช และ สทริบ (Crouch and Strub 1983 : 77, อ้างถึงใน พจนารถ สารพัด 2546 : 21) กล่าวว่า “พื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเองเกิดมาจากในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่” สอดคล้องกับแบร์รี่ (Barry 1989 : 13, อ้างถึงใน มธุรส วงศ์คุณันดร 2547 : 28) ที่ได้อธิบายว่าการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นภาวะทางจิตใจที่ได้รับการพัฒนามาตั้งแต่วัยเด็กเป็นผลสะท้อนที่เกิดจากการได้รับการสัมผัสและความรักจากผู้เลี้ยง สิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานของการรับรู้การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีความรักและได้รับการยอมรับในคุณค่าของตนจะสะสมความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ในจิตใจ ส่วนเด็กที่ถูกปฏิเสธ หรือถูกดูหมิ่นจะมีความรู้สึกต่ำต้อยและกระทบกระเทือนใจซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith 1981 : 236) พบว่าองค์ประกอบที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น ได้แก่การยอมรับในตัวเด็กของบิดามารดา ข้อบังคับในการเลี้ยงดูและความชัดเจนที่บิดามารดา กำหนดไว้ ความเอาใจใส่และการให้เสรีภาพต่อเด็ก รวมทั้งการเห็นคุณค่าในตนเองของบิดามารดา ครอบครัวที่ตั้งเกณฑ์กำหนดแนวปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนจะใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม ความอบอุ่นจะสร้างให้เด็กมีการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นตามอายุ และมีผลอย่างมากตั้งแต่ช่วงวัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ในวัยนี้มนั โททัศน์เกี่ยวกับตนเองจะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าระยะอื่น เพราะเมื่อเด็กอยู่ระหว่างวัยรุ่น โรงเรียนและเพื่อนๆ จะสนองความต้องการใหม่ๆ ที่บิดามารดาไม่สามารถตอบสนองให้ได้ นั่นคือความต้องการตำแหน่งในสังคม เพราะฉะนั้นเด็กจะถูกอิทธิพลของเพื่อนครอบงำอย่างรุนแรง พฤติกรรมของเขาจะเปลี่ยน

ตามที่เพื่อนๆ ในวัยเดียวกันได้ตอบสนองต่อเขา ขอมรับและวิพากษ์วิจารณ์ตัวเขาทั้งในทางบวกและทางลบ เป็นผลให้เกิดทัศนคติต่อตนเองและเกิดการเปลี่ยนแปลงการเห็นคุณค่าในตนเอง อาจเป็นทางบวกหรือทางลบก็ได้ (Ausbel 1968 : 284, อ้างถึงใน พจนารถ สารพัด 2546 : 22) การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่ช่วยให้วัยรุ่นมีการปรับตัวที่ดี มีความสุขตามช่วงวัย โดยการได้รับประสบการณ์ที่จะสร้างผลสำเร็จในสิ่งที่จะทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองได้ (วัชร ทรัพย์มี 2528 : 67)

ซาสส์ (Sasse 1978, อ้างถึงใน อุษา ศรีนวล 2545 : 19) เสนอการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้

1. สร้างความมั่นใจให้กับตนเอง โดยคำนึงถึงความสำเร็จในอนาคต
2. ให้รางวัลตนเองเมื่อทำงานเสร็จ อาจจะเป็นคำชมเชยหรือวัตถุสิ่งของที่มีความหมาย
3. สะสมบันทึกความสำเร็จ โดยเขียนลงสมุดบันทึกถึงสิ่งที่ตนเองทำได้ดีหรือทำสำเร็จเป็นเวลาติดต่อกันหลายๆ สัปดาห์หรือหลายเดือน

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith 1984 : 9-11) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้

1. การให้การยอมรับความรู้สึกรักของบุคคลตามความเป็นจริงช่วยให้บุคคลได้ถ่ายทอดความรู้สึกของตนออกมา
2. การยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเผชิญปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา ส่งเสริมให้บุคคลนั้นได้แก้ปัญหของตนอย่างเต็มที่
3. หลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงที่กะทันหันและรุนแรง เป็นการสร้างความไม่มั่นใจให้กับบุคคล
4. ให้เห็นแบบอย่างที่มีประสิทธิภาพในการเผชิญปัญหา เพื่อสนับสนุนให้เขาได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่เผชิญปัญหาได้อย่างมั่นใจ และส่งเสริมให้เกิดกำลังใจ
5. ช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาในทางที่สร้างสรรค์ด้วยการระบายอารมณ์ที่ขุนมัวเป็นโอกาสให้เขาได้ค่อยๆ เข้าใจความยุ่งยากของตนเอง ช่วยลดระดับความเครียดลงได้
6. ให้ความสำคัญต่อความนับถือตนเองของบุคคลนั้นเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการแก้ไขปัญหา
7. สนับสนุนให้ผู้ใกล้ชิดมีความรู้ความเข้าใจในตัวบุคคลนั้นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งที่จะแก้ปัญหา

5.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

จากการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith 1981 : 118-119) มี 2 ประเภท คือ องค์ประกอบภายในตนและองค์ประกอบภายนอกตน

1. องค์ประกอบภายในตน หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ประกอบด้วย

1.1 ลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปร่าง ความแข็งแรง ความรวดเร็ว คล่องแคล่วว่องไวของร่างกาย ผู้ที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดีจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองดีกว่าผู้ที่มีลักษณะทางกายภาพที่ไม่ดี แต่อย่างไรก็ตาม ค่านิยมเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของแต่ละสังคมแตกต่างกัน ลักษณะทางกายภาพแบบใดจะส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้นๆ

1.2 สมรรถภาพ ความสามารถและการปฏิบัติ ลักษณะทั้ง 3 ด้านนี้จะสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันในแต่ละลักษณะจะสัมพันธ์กับแรงจูงใจ และศักยภาพในการบรรลุถึงผลสำเร็จของบุคคลจึงมีผลสัมพันธ์ในทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล

1.3 ภาวะทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการประเมินตนเองของบุคคล บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีอารมณ์ไม่เป็นสุขมากกว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง และพบว่าคนที่มีความวิตกกังวลในทางบวกจะมีความเบิกบาน มีความสุข และปราศจากความวิตกกังวล

1.4 ปัญหาและความเจ็บป่วย บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีพฤติกรรมในทางทำลาย มีความวิตกกังวลและมีอาการของโรคทางกายที่เกิดจากจิตมากกว่าบุคคลที่มีเห็นคุณค่าในตนเอง และมีหลายทฤษฎีเชื่อว่าผู้ที่มีปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น พวกที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือต่อต้านสังคมเป็นผลมาจากมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

1.5 ค่านิยมส่วนบุคคล บุคคลจะประเมินตนเองกับสิ่งที่ตนให้คุณค่าให้ความสำคัญ ถ้าได้มีการกระทำที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนแล้ว บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น

1.6 ระดับความมุ่งหวัง การตัดสินคุณค่าของตนอยู่บนพื้นฐานของการเปรียบเทียบผลงาน และความสามารถกับระดับเกณฑ์ความสำเร็จที่ตนตั้งไว้ ถ้าบุคคลมีผลงานและความสามารถตรงตามเกณฑ์ บุคคลจะเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง

2. องค์ประกอบภายนอกตน หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย สภาพแวดล้อมภายนอกประกอบด้วย

2.1 ความสัมพันธ์กับบิดามารดา ปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อเด็กในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง คือ สัมพันธภาพกับบิดามารดาภายใต้สถานการณ์ ดังนี้

2.1.1 การที่บิดามารดายอมรับเด็กทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และคุณค่าในตัวเด็กอย่างเต็มที่

2.1.2 การที่บิดามารดากำหนดขอบเขตการกระทำอย่างชัดเจน และดูแลให้เด็กทำตามทำให้เด็กเกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย

2.1.3 การที่บิดามารดาให้ความนับถือ ให้ความสำคัญอิสระแก่เด็กในขอบเขตการกระทำที่กำหนดและเน้นการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ

2.1.4 โรงเรียนสามารถจัดสภาพแวดล้อมในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กได้ต่อจากที่บ้าน การที่ครูเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างอิสระโดยไม่ขัดต่อระเบียบที่วางไว้ การให้ความช่วยเหลือเด็กในการแก้ปัญหาต่างๆ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งเป็นการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กด้วย

2.2 กลุ่มเพื่อน การเป็นสมาชิกในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนในวัยเดียวกันมีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก บุคคลที่ไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนไม่เป็นที่ประทับใจหรือไม่อยู่ในความสนใจของเพื่อน จะไม่ชอบสูงส่งกับใคร ไม่แบ่งปันความคิดเห็น ความรู้สึกส่วนตัวกับเพื่อนในที่สุดเพื่อนจะไม่ไว้วางใจ และเขาจะรู้สึกว่ามีใครชอบและไม่นับถือตนเอง (Rosenberg 1965, อ้างถึงใน อารยา คำนวนิช 2542 : 14) อาจกล่าวได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลเกิดจากตัวบุคคลเองและจากผู้อื่น เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยที่บุคคลได้รับความรักและการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ตรงข้ามบุคคลจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลงถ้าสูญเสียความรักหรือไม่ได้รับความรัก และไม่ได้รับความชื่นชมยินดีจากผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับตนเองในช่วงระยะเวลาหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเป็นพลวัต โดยเปลี่ยนแปลงไปตามวัย วุฒิภาวะ และสิ่งแวดล้อมที่ได้รับอิทธิพลจากความสำเร็จในหน้าที่การงาน บทบาทในครอบครัวและสังคม สัมพันธภาพกับบุคคลอื่นแล้วยังเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต กล่าวคือ ถ้าเหตุการณ์ในชีวิตของบุคคลใดดำเนินไปในด้านดี ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนกระทำ การเห็นคุณค่าในตนเองจะเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามถ้าบุคคลใดประสบเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกว่าตนเองหมดความสามารถ ไร้ประโยชน์ สูญอำนาจ การเห็นคุณค่าในตนเองก็จะลดลง (Block and Robins 1993 : 18) โดยการเห็นคุณค่าในตนเองจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิด การตัดสินใจ ความพอใจ และการบรรลุเป้าประสงค์ในการดำเนินชีวิต การทำหน้าที่ต่างๆ ตลอดทั้งความสำเร็จในชีวิตของบุคคล

นอกจากนี้ วิลโลวธรณ สวัสดิ์พานิชย์ (2536 : 17) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้

1. บุคลิกภาพของบุคคล เนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองมีการพัฒนาควบคู่กับการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล ถ้าบุคลิกภาพของบุคคลเป็นคนที่เข้มแข็งมาแต่เดิม บุคคลก็จะมี การเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ
2. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีจะ เกิดความมั่นใจ เนื่องจากไม่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่น จึงประเมินตนเองไปในทางที่มีคุณค่า ส่วนบุคคลที่มี ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดีซึ่งหากต้องพึ่งพาผู้อื่นก็จะประเมินตนเองไปในทางลบ
3. พื้นฐานทางการศึกษา บุคคลที่มีการศึกษาสูง ความภาคภูมิใจในตนเอง ยิ่งสูงขึ้น เนื่องจากบุคคลที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้ มีแนวทางในการตัดสินใจหรือเลือกทางปฏิบัติ ได้มากกว่า ทำให้บุคคลเกิดความมั่นใจเชื่อในอำนาจการกระทำของตนเอง เมื่อเผชิญภาวะเครียดจะ สามารถควบคุมตนเองและตัดสินใจปัญหานั้นได้จึงประเมินตนเองไปในทางที่มีคุณค่า
4. อายุ บุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วง 30-40 ปี การเห็นคุณค่าในตนเองจะพัฒนา สูงสุด มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความภาคภูมิใจและประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน จึง ประเมินตนเองไปในทางที่มีคุณค่า

5.5 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง โดยมีการรับรู้และยอมรับความบกพร่องของตน ในขณะที่เดียวกันก็ตระหนักและพึงพอใจในความ เข้มแข็ง ความมีพลังและคุณสมบัติดีๆ ที่ตนเองมีอยู่ (Lazarus 1991 : 441) ลักษณะสำคัญของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงได้แก่ความภาคภูมิใจ สทอร์ม และ สทอร์ม (Storm and Strom 1987, อ้างถึงใน นภาพร เอื้ออุปถัมภ์ 2546 : 19) กล่าวว่าความรู้สึกภาคภูมิใจนี้จัดอยู่ในพวกเดียวกับ ความรู้ทางบวกอื่นๆ เช่น การเอาชนะอุปสรรค การประสบความสำเร็จในงาน ความรู้สึกเป็นคน พิเศษ กล่าวหาญและเต็มไปด้วยพลัง ลาซารัส (Lazarus 1991) กล่าวว่าความรู้สึกภาคภูมิใจเกิด จากการได้ทำในสิ่งที่ตั้งปณิธานไว้และทำได้สำเร็จ พร้อมกับได้รับการยอมรับความชื่นชมจากการ กระทำที่บุคคลเห็นว่ามีค่า มีประโยชน์ นอกจากนี้ความภาคภูมิใจในตนเองช่วยให้บุคคลคง พฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายของชีวิต บุคคลสามารถคงพฤติกรรมไว้ได้เพราะเชื่อว่าสักวันหนึ่ง การกระทำของตนจะต้องบรรลุผลสำเร็จ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีความวิริยะ อุตสาหะ เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนและมีความหวังอย่างเต็มเปี่ยมที่จะ ประสบความสำเร็จ

ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ได้แก่ การยอมรับความบกพร่องของตนเอง ถ้าบุคคลทำตนเป็นคนที่ไม่ยอมรับความผิดพลาดของตน (Perfectionist) ก็มักจะประสบความกังวลใจอยู่เสมอ ผู้ที่ยอมรับตนเองได้ว่าตนเองไม่ได้ดีพร้อมไปหมดทุกอย่างจะสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางความผิดหวังและอุปสรรคได้ดีกว่า (Harter 1990, อ้างถึงใน นภาพร เอื้ออุปถัมภ์ 2546 : 20) ซึ่งคูเปอร์สมิธ (Coopersmith 1984 : 5) กล่าวว่าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะรับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริง มีความตระหนักในศักยภาพทั้งหมดของตนที่มีอยู่ มีจิตใจเปิดกว้าง ยอมรับสถานการณ์ตามความเป็นจริงและสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าจะประสบความสำเร็จได้ มีความเป็นผู้นำ มีความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี มีการประเมินความสามารถ ทักษะทางสังคมและคุณลักษณะอื่นๆ ของตนอย่างตรงไปตรงมาและรอบคอบมากกว่าที่จะคิดเอาเอง มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีความพึงพอใจ ประทับใจในตนเอง มีความมั่นคงในอารมณ์ มีความวิตกกังวลน้อย ตระหนักในความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อบุคคลอื่น มีความสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลและสิ่งแวดล้อม มีความสุขกับชีวิตของตน กล้าที่จะรับงานที่ท้าทายความสามารถหรือทำงานที่แปลกใหม่ ไม่ย่อท้อต่องานที่ยุ่งยากหรือมีอุปสรรคมาก เต็มใจที่จะได้ทำงานเต็มตามศักยภาพของตน

แบรนเดน (Branden 1983, อ้างถึงใน ระจิตกรแก้ว เล็กอุทัย 2540 : 19-20) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงไว้ดังนี้

1. มีใบหน้า ท่าทาง วิธีการพูดและการเคลื่อนไหวแผ่ไปด้วยความแจ่มใส ร่าเริง มีชีวิตชีวาปรากฏอยู่ในตัว
2. สามารถพูดถึงความสำเร็จหรือข้อบกพร่องของตนได้อย่างตรงไปตรงมา และจริงใจ
3. สามารถเป็นผู้ให้และผู้รับคำสรรเสริญได้ แสดงความรักต่อผู้อื่นได้อย่างจริงใจ ตรงไปตรงมา
4. สามารถเปิดใจกว้าง รับคำตำหนิและคำวิจารณ์จากผู้อื่นได้ ลักษณะคำพูดและการเคลื่อนไหวของร่างกายเป็นไปอย่างธรรมชาติ มีความกลมกลืนระหว่างคำพูด ความรู้สึก และการแสดงออก
5. มีทัศนคติที่เปิดเผย อยากรู้ อยากเห็นและยอมรับแนวคิดและประสบการณ์ใหม่ๆ ของชีวิต
6. มีอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดี

7. มีการแสดงออกในทางที่เหมาะสม

8. สามารถเป็นตัวของตัวเองแม้อยู่ในสภาพที่มีความเครียด

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดีและเต็มไปด้วยความหวัง และมองสิ่งต่างๆ ในแง่ดี ช่วยให้สามารถชื่นชมกับความสำเร็จ มีความกล้าที่จะเผชิญกับอุปสรรคและกล้าที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ รับรู้ว่ามีหลายแนวทางที่จะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ส่วนบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีลักษณะมองสิ่งต่างๆ ในแง่ร้ายและสิ้นหวัง (Franken and Prpich 1996, อ้างถึงใน นภาพร เอื้ออุปถัมภ์ 2546 : 27) มักใช้กลไกป้องกันตนเองรับรู้ว่าคุณค่าตัวเองด้อยค่า หรือมีค่าเกินความเป็นจริง จะไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง มองว่าตนเองเป็นคนไม่ดี ไม่มีความสามารถ เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย ไม่ชอบแสดงตน เก็บตัว มีความวิตกกังวลสูง ไม่มีความพยายามทำงานที่ยากแสดงหาการยอมรับจากบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดการยอมรับตนเองและมักแสดงความเข้มแข็ง แต่แท้จริงแล้วบุคคลเหล่านี้มีความท้อแท้หวาดกลัว ไม่มั่นใจในตนเอง หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความยุ่งยากใจในการแก้ปัญหา ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นๆ ได้ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความเชื่อมโยงกับการได้มาในสิ่งที่บุคคลคาดหวังในชีวิต ถ้าบุคคลรับรู้ตนเองว่ามีความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการที่จะได้มาซึ่งสิ่งที่หวัง ก็มักจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น สิ่งที่บุคคลคาดหวังในชีวิตมักจะสะท้อนค่านิยมของสังคม บิดามารดาและเพื่อน การปรับเปลี่ยนเพื่อให้มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอาจเป็นได้หลายทาง เช่น การมองโลกในแง่ดี มีความหวัง รับรู้ว่าคุณค่าความสามารถในทางใด มีจุดด้อยในทางใดแล้วเลือกทางปรับเปลี่ยนตนเองให้เหมาะสม อัลเบอร์ตีและเอ็มมอน (Alberti and Emmon 1987 : 22 อ้างถึงใน ชนิดา ราธิ 2543 : 19) ได้สรุปว่าบุคคลที่รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเป็นบุคคลที่มีความวิตกกังวลในทุกสถานการณ์และไม่กล้าแสดงออก มีความขลาดกลัวและความอายเป็นนิสัยติดตัว แต่ในขณะเดียวกันผู้ที่มีความมั่นใจมากเกินไปก็อาจจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว พุดกับใคร มักออกคำสั่งและพุดถูกเกินไป ดังนั้นบุคคลเหล่านี้มักเกิดความขัดแย้งกับบุคคลอื่นเสมอและต้องการความรักจากผู้อื่นมาก

5.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

สนธิ สมักรการ และคณะ (2530, อ้างถึงใน กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล 2542 : 64) พบว่าสาเหตุสำคัญของการติดยาเสพติดในกลุ่มหนุ่มสาวไทย คือปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ ความอ่อนแอทางด้านจิตใจ

จกกลณี ดุ้ยเจริญ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสัมพันธภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดา การเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และยาเสพติด

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542 : 155) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนอาชีวศึกษาชายที่ศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษารวม 22 แห่ง จำนวน 590 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ กล่าวคือ การดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะการดืมไปตามสังคม เพื่อความสนุกสนาน ไม่ใช่ลักษณะของการดืมที่มีสาเหตุจากความอ่อนแอทางจิตใจ หรือดืมเพื่อแก้ไขปัญหา

ริชแมน (Richman cited in Walz 1992, อ้างถึงใน อารยา ด่านพานิช 2542 : 17) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง และการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 11 และเกรด 12 จำนวน 195 คน ใน นอร์ธ แคโรไลเนีย อายุเฉลี่ย 16.2 ปี ด้วยการทำแบบทดสอบวัดคุณค่าในตนเองของโรเซนเบอร์ก แบบวัดอัตมโนทัศน์ของปีแอร์และแฮริส พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนถูกประเมินโดยแบบทดสอบทางจิตวิทยาซึ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้แก่ ความวิตกกังวล ความอ่อนเพลีย อาการเจ็บป่วยทางร่างกาย การขาดความเชื่อมั่นทางสังคม และขาดความสุขทางสังคม พบว่าเมื่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเพิ่มสูงขึ้น ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สรุปได้ว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสามารถสื่อให้เห็นบุคลิกภาพของบุคคลได้ และมีผลสำคัญต่อบุคคลในการดำเนินชีวิต ผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสามารถใช้ชีวิตในสังคม ด้วยความเข้มแข็ง มีใจเชื่อมั่น มีสุขภาพจิตดี และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในเรื่องเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์มากกว่าผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง จะไม่ตกเป็นเหยื่อผู้อื่น รวมทั้งมีการวางตนอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองน่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา

6. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

6.1 ความหมายของการคล้อยตาม

การคล้อยตาม เป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งทางจิตวิทยา ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความ และความหมายไว้มากมายแตกต่างกัน ดังนี้

แอสช์ (Asch 1957 : 450, อ้างถึงใน อัจฉรา กัลยาณชาติ 2532 : 5) ได้อธิบายไว้ว่าการคล้อยตาม คือการที่บุคคลขาดความเป็นอิสระของตนเอง ในการแสดงพฤติกรรม หากแต่แสดงพฤติกรรมเหมือนหรือคล้อยตามผู้อื่น ทั้งนี้เนื่องจากตนเองต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่น

ครัทซ์ฟิลด์ (Crutchfield 1955 : 191-198, อ้างถึงใน อัจฉรา กัลยาณชาติ 2532 : 5) ให้ความหมายการคล้อยตาม ที่แตกต่างกันดังนี้คือ

1. การคล้อยตามเพื่อให้เกิดการสอดคล้องกัน ใช้มากทางสังคมศาสตร์ เช่น พฤติกรรมที่มีแบบแผนเหมือนกัน เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในสังคมและทุกคนมีพฤติกรรมคล้อยตามกัน เหล่านี้ เช่น ความนิยมในเรื่องการแต่งกาย การรับประทานอาหาร การมีปฏิสัมพันธ์ทางกายกัน

2. การคล้อยตามที่ไม่คงที่ คือมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เมื่อมีอิทธิพลของกลุ่มมากด้น เป็นความหมายที่นักจิตวิทยาใช้ในการศึกษา เช่น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทัศนคติ ค่านิยม เมื่ออิทธิพลของกลุ่มเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อาจแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การปฏิบัติตามที่สอดคล้องกับจิตใจ คือการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นการแสดงออกทั้งทางพฤติกรรม ทัศนคติอย่างจริงจัง พฤติกรรมการกระทำและความรู้สึกนึกคิดเปลี่ยนไปด้วย

2.2 การปฏิบัติตามที่ไม่สอดคล้องกับจิตใจ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาโดยไม่ตรงกับใจ คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ความคิดในจิตใจไม่เปลี่ยนแปลง อาจเป็นเพราะไม่เลื่อมใส มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน แต่มีความจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมการคล้อยตามออกมาเท่านั้น

3. การคล้อยตามเป็นลักษณะบุคลิกภาพลักษณะหนึ่งของบุคคล นอกจากความกดดันของกลุ่ม ขนาดของกลุ่ม ลักษณะสถานการณ์และองค์ประกอบอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปคล้อยตามผู้อื่นในกลุ่มแล้วยังพบว่าบุคลิกภาพของบุคคลบางพวก ซึ่งมีลักษณะคล้อยตามกลุ่มอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไร

Deutsch and Gerard (1955) ได้แบ่งประเภทของการคล้อยตามออกเป็นสองประเภท คืออิทธิพลทางสังคมเชิงเกณฑ์ปกติ (normative social influence) และอิทธิพลทางสังคมเชิงข่าวสาร (informative social influence) ไว้ดังนี้

1. อิทธิพลทางสังคมเชิงเกณฑ์ปกติ (Normative Social Influence) หรือการคล้อยตามเกณฑ์ปกติ (normative conformity) เกิดขึ้น เมื่อบุคคลยอมคล้อยตามบุคคลอื่น เพราะเขาหวังที่จะดำเนินพฤติกรรมสอดคล้องกับบุคคลอื่นในกลุ่ม และต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการฝ่าฝืนความคาดหวังที่บุคคลอื่นมีต่อเขาเป็นพฤติกรรมที่สิ้นสุดในตัวเองเนื่องจากเขายอมรับสภาพนั้น

2. อิทธิพลทางสังคมเชิงข่าวสาร (Informative Social Influence) หรือการคล้อยตามข่าวสาร (informative conformity) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับการมีอิทธิพลของบุคคลอื่น เพราะการคล้อยตามนั้นทำให้ได้รับข่าวสารและแนวทางที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางอื่นๆ ที่บุคคลนั้นต้องการได้

การคล้อยตาม (Conformity) เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่บุคคลเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับมาตรฐานหรือความเชื่อซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป หรือจะกล่าวทำให้เข้ากับบรรทัดฐาน (Norms) ของกลุ่มก็ได้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการคล้อยตามนั้นคือแรงกดดันจากกลุ่ม ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างการที่เด็กวัยรุ่นมักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อนของตนเองเป็นอย่างมาก ยิ่งกลุ่มเพื่อนมีความคิดเหมือนกันมากเท่าไร ยิ่งมีอิทธิพลทำให้คนในกลุ่มนั้นต้องคล้อยตามมากขึ้นเท่านั้น

สำหรับคนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน อาจจะมีบางคนที่ไม่ยอมคล้อยตาม (Non-Conformity) ซึ่งเราจะพบเห็นอยู่เสมอ ในกลุ่มพวกที่ไม่ยอมคล้อยตามนี้ยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก ไม่คล้อยตามแล้วยังต่อต้าน เรียกว่าพวกต่อต้านการคล้อยตาม (Counter conformity) ได้แก่ คนที่ชอบต่อสู้กับกฎเกณฑ์กติกาของกลุ่มประเภทที่สองคือพวกที่เป็นตัวของตัวเอง (Independence) ซึ่งถึงแม้จะไม่คล้อยตามแต่ก็ไม่ต่อต้านและผลักดันตนเองออกไปจากกลุ่ม คงทำตัวอยู่ในแบบไม่ยุ่งกับใครและใครอย่ามายุ่งกับเรา (สิทธิโชค วรรณสันติกุล ม.ป.ป. : 192)

จากความหมายของการคล้อยตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การคล้อยตามหมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอันเกิดจากอิทธิพลของกลุ่มที่บุคคลนั้นเข้าไปเกี่ยวข้องและเกิดการปฏิบัติตามกันในทิศทางเดียวกันเพื่อต้องการการยอมรับจากกลุ่ม

6.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคล้อยตาม

สิทธิโชค วรรณสันติกุล (ม.ป.ป. : 197) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของการคล้อยตามไว้ดังนี้

1. **กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) กับการคล้อยตาม** คนเราทุกคนไม่มีผู้ใดอยากจะคล้อยตามคนอื่นไปเสียหมด เช่น คนที่เป็นครูอยู่ตามหมู่บ้านได้อ่านหนังสือพิมพ์พบว่าดาราทาพยนตร์ที่ตนชอบไปออกกำลังกายด้วยการตีกอล์ฟ การปฏิบัติเช่นนี้ของดาราทาพยนตร์มิได้มีอิทธิพลทำให้ครูคนนั้นคล้อยตามได้ หรือนักศึกษาได้เคยพบเห็นจากนิตยสารว่านักธุรกิจเขาแต่งตัวอย่างไร สิ่งนี้ย่อมไม่มีผลต่อนักศึกษาให้คล้อยตามทำไมจึงเป็นเช่นนี้ คำตอบที่แจ่มชัดคือคนเราจะคล้อยตามกับกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) ของเราเท่านั้น

2. **ขนาดของกลุ่มกับการคล้อยตาม (Group Size)** ถ้าจะให้คาดการณ์ล่วงหน้า เราคงจะต้องทำนายว่าคนเราควรจะคล้อยตามเป็นอย่างมากในกรณีที่กลุ่มอ้างอิงมีจำนวนคนมาก

ยิ่งกลุ่มมีขนาดใหญ่มากขึ้นเท่าไรก็ควรจะมีอิทธิพลทำให้คนเราต้องคล้อยตามมากขึ้นเท่านั้น แต่ผลการวิจัยของนักจิตวิทยาสังคมพบว่าไม่เป็นไปอย่างที่กล่าว การคล้อยตามอาจจะเกิดมากขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนคนที่เพิ่มในกลุ่มก็จริง แต่จะมีจุดหนึ่งซึ่งจะเป็นจุดอึดตัว ภายหลังจากจุดนี้ไป การคล้อยตามจะลดน้อยลง ถึงแม้ว่าจะเพิ่มจำนวนคนขึ้นมาในกลุ่มเพื่อสร้างแรงกดดันให้มากขึ้นก็ตาม สำหรับการวิจัยของนักจิตวิทยาเกี่ยวกับขนาดของกลุ่มกับการคล้อยตามได้พบว่ากลุ่มที่มีขนาด 3- 5 คนจะเป็นขนาดที่ทำให้คนในกลุ่มเกิดการคล้อยตามสูงที่สุด ถ้ามีคนในกลุ่มเกินกว่านี้แล้วปริมาณการคล้อยตามจะลดลงไป

3. พันธมิตรกับการคล้อยตาม ระหว่างที่คนกำลังจะตัดสินใจว่าจะคล้อยตามดีหรือไม่ ถ้าเขาได้รับรู้ว่ามีคนอื่นอีกอย่างน้อยก็ 1 คน ซึ่งคิดเหมือนเขาคือไม่เหมือนกับคนอื่น ในกลุ่ม การมีคนคิดเหมือนกับเขาขึ้นมาจะทำให้การคล้อยตามของเขาลดลงหรือไม่ คำตอบที่ได้จากผลการทดลองนักจิตวิทยาคือลดลง นั่นคือเมื่อใดก็ตามถ้ามีคนหนึ่งในกลุ่มแสดงความแตกต่างในท่ามกลางกลุ่มที่มีการคล้อยตามอยู่ บุคคลที่กำลังจะตัดสินใจว่าจะคล้อยตามกลุ่มดีหรือไม่ ส่วนมากจะตัดสินใจเลิกคล้อยตามเนื่องจากเขามีตัวอย่างของการไม่คล้อยตามให้เห็น

4. การแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange) กับการคล้อยตาม การที่คนเราจะมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ต่อกันนั้นคนเราจะคิดถึงการลงทุนและผลตอบแทนจากปฏิสัมพันธ์นั้นด้วย หมายความว่าถ้านายสมชายจะผูกมิตรกับนายสมชาติ การคบหาสมาคมกันจะต้องมีทั้งตนเองเป็นฝ่ายให้และต้องได้รับกลับคืนมาด้วย ผลที่ได้รับคืนมาจะเป็นแรงเสริมให้คบกันต่อไปอีก และในสังคมมนุษย์นั้น แรงเสริมที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับพฤติกรรมมนุษย์ก็คือ การได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ ในสังคมหรือในกลุ่มฮอลแลนด์เดอร์ (Hollander 1976 : 484, อ้างถึงใน สิทธิโชค วรานุสันติกุล ม.ป.ป. : 199) ได้กล่าวว่า “การคล้อยตามเป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อที่จะได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากคนอื่น”

5. วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการคล้อยตาม นักจิตวิทยาสังคมในหลายประเทศได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมการคล้อยตามข้ามวัฒนธรรม ด้วยความเชื่อว่าการที่คนเราได้รับการเลี้ยงดูมาในวัฒนธรรมที่ต่างกัน ย่อมมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการคล้อยตามอย่างแน่นอนผลการวิจัยโดยสรุปเป็นอย่างนั้นจริง คือ สังคมใดหรือประเทศใดที่มีวัฒนธรรมเป็นแบบเน้น ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualism) ก็จะมีการคล้อยตามคนอื่นน้อยกว่าคนในสังคมที่เน้น การรวมหมู่พวก (Collectivism) ไม่ว่าการวิจัยนั้นจะใช้วิธีการวิจัยแบบใดก็จะได้ผลอย่างนี้

จากที่กล่าวมาพฤติกรรมการคล้อยตามจะเกิดได้แสดงว่าบุคคลนั้นต้องทำตัวให้เหมือนๆ กับผู้อื่น บุคคลต้องการที่จะให้กลุ่มชอบ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เนื่องจากพัฒนาการตามวัยของวัยรุ่น พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อ

การปฏิบัติตัวของเด็กวัยรุ่นมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และเด็กในวัยนี้ต้องการให้เพื่อนยอมรับและเห็นพ้องกับพฤติกรรมที่ตนเองปฏิบัติ ฉะนั้นเมื่ออยู่กับเพื่อนๆ ได้ทำกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงทรรศนะ และความคิดเห็นต่างๆ ในกลุ่มนั้น จึงทำให้พฤติกรรมของเด็กในวัยนี้มีการแสดงพฤติกรรมตามพฤติกรรมของเพื่อนที่อยู่ในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเคลมาน (Kelman 1958, อ้างถึงใน ศักดิ์ไทย สุทธิจิบรร 2545 : 117) ได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม การคล้อยตามอันเกิดจากอิทธิพลทางสังคม เมื่อวิเคราะห์ทฤษฎีของเคลมานแล้ว พบว่าปรากฏการณ์อันเกิดจากอิทธิพลทางสังคมที่มีต่อมนุษย์นั้น จัดเป็นขบวนการ 3 แบบ คือ การยอมทำตาม การทำตนให้เหมือน และการซึมซับจากพฤติกรรมที่เห็น สำหรับการยอมทำตามนั้น จัดเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการคล้อยตาม เคลมาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า “เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อมีแหล่งของอิทธิพลเป็นตัวควบคุมบุคคลแต่ละคน เช่น ถูกควบคุมโดยรางวัลหรือการลงโทษ หรือถูกควบคุมโดยอิทธิพลของกลุ่ม” เป็นต้น นอกจากนี้ เคลลี (Kelley 1952, อ้างถึงใน ศักดิ์ไทย สุทธิจิบรร 2545 : 118) กล่าวว่า บุคคลอาศัยกลุ่มอยู่ 2 กรณี คือ

1. ใช้กลุ่มเพื่อเป็นบรรทัดฐาน สำหรับช่วยสนับสนุน จินตนาการและเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมและความเชื่อ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในกรณีที่กลุ่มได้นำหรือเป็นที่ยอมรับของบุคคลส่วนใหญ่จึงทำให้เกิดการคล้อยตามกฎหรือมาตรฐานของกลุ่มที่วางไว้

2. ใช้กลุ่มเพื่อการรอบรู้ บุคคลยอมเชื่อหรือยอมรับกลุ่มเมื่อตนเชื่อว่ากลุ่มนั้นทำให้ตนเองเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับข่าวสารหรือข้อมูลบางอย่างที่คลุมเครือไม่แน่นอน

จากทฤษฎีของเคลมาน และเคลลี ที่กล่าวมาแล้ว ย่อมเป็นการยืนยันให้เห็นว่ากลุ่มมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการคล้อยตาม

จากแนวคิดของกลุ่มในเด็กวัยรุ่นนั้น กลุ่มเพื่อนสนิทมีความสำคัญ ซึ่งมีผู้ได้เสนอความคิดเห็นต่อเรื่องนี้ไว้หลายลักษณะ ด้วยกันคือ

มิลเลอร์ (Miller 1979, อ้างถึงใน วิชาญ รุ่งอุทัย 2533 : 49) ได้กล่าวว่า พ่อแม่จะเป็นกลุ่มอ้างอิงเบื้องต้น ของบุคคลตั้งแต่แรกเกิด แต่เมื่อเด็กเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น กลุ่มเพื่อนจะเพิ่มความสำคัญขึ้นตามลำดับ และในที่สุดจะมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น

สุพัตรา สุภาพ (2521 : 36, อ้างถึงใน กรองทิพย์ จันแยม 2538 : 22) กล่าวว่ากลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันบุคคลมักยึดเอาเพื่อนเป็นแนวทางในการยึดหรือปฏิบัติตาม กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลดังนี้

1. กลุ่มเพื่อนจะสอนให้เด็กวัยรุ่นรู้จักอำนาจที่ไม่ใช่เป็นแบบส่วนตัว
2. กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กวัยรุ่นได้ทดลองข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ

3. กลุ่มเพื่อนอาจจะถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการหรืออาจจะเป็นไปในรูปตรงกันข้ามเลยก็ได้

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

สุพจน์ จักขุทิพย์ (2521 : 132) ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การคบเพื่อนหรือการยอมรับเพื่อนในทางที่เลื่อมเสีย มีส่วนอย่างมากต่อการที่นักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพการเป็นนักเรียน และจากการศึกษาครั้งนี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าการคบเพื่อนที่ไม่ดีมีส่วนผลักดันให้นักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม

สปริงฮอลล์และคณะ (Sprinlhall et al. 1995, อ้างถึงใน ภาวณี อยู่ประเสริฐ 2540 : 46) กล่าวว่าแรงสนับสนุนทางสังคมโดยกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นเริ่มใช้สารเสพติดและป้องกันการใช้สารเสพติด จึงพบว่า สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นใช้สารเสพติดมากที่สุด คือ การถูกชักชวนจากเพื่อนและการมีเพื่อนใช้สารเสพติด

ยุบลวรรณ ประมวลรัฐการ (2532 : 139) พบว่าการคบค้าสมาคมกับเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันคือมีเพื่อนดื่มนานครั้งกับเพื่อนดื่มเป็นประจำมีผลต่อทัศนคติและความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

ธิตี รัตนโชติ (2539 : 86) ได้ทำการศึกษาวัยรุ่นหญิงกับการสูบบุหรี่ : ศึกษาเฉพาะนักเรียนหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ายิ่งวัยรุ่นมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่มากขึ้นเพียงใด ก็จะมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่มากขึ้นเท่านั้น

เบิร์น (Berndt 1979 : 608 – 616, อ้างถึงใน สุนีย์ ชีรวีรพท์ 2542 : 11) ศึกษาพฤติกรรมการคล้อยตามพฤติกรรมของตัวแบบของเด็กเกรด 3, 6, 9, 11 และ 12 รวมกัน พบว่า การคล้อยตามเพื่อนเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมก้าวร้าวฝืนสังคมของเด็ก

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน สรุปได้ว่า พฤติกรรมของกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการคล้อยตามในทุกเรื่อง เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มต้องการให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย จึงมีการทำกิจกรรมต่างๆ คล้ายคลึงกัน เพื่อคงความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกในกลุ่มไว้ เพื่อนจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะเป็นผู้ชักชวนให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับทุกเรื่อง รวมไปถึงเรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ด้วย เพราะเด็กวัยรุ่นจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน น่าจะเป็นตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

7.1 เพศและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

งานวิจัยในประเทศ

จิราภรณ์ เทพหนู (2540 : 81) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพัทลุง จำนวน 1,261 คน พบว่าเพศชายมีโอกาสเสี่ยงที่จะดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่าเพศหญิง 8.4 เท่า

อัปสร เดียวตระกูลวัฒนา (2522 : ง) ศึกษาปกตินิสัยเชิงอัตนัยที่มีต่อยาเสพติดและบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงในนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,601 คน พบว่าเพศ มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุรา

ไพฑูรย์ จัยสิน และคณะ (2536 : 11) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย ในปี 2536 โดยใช้แบบสัมภาษณ์จากกลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติดซึ่งกำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการจำนวน 1,102 คน พบว่าเพศชายมีการใช้สารเสพติดมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายมีการใช้สารเสพติดร้อยละ 94.65 และเพศหญิงมีการใช้สารเสพติด ร้อยละ 5.35

งานวิจัยในต่างประเทศ

แครฟฟรี และคณะ (Craffire 1995 , อ้างถึงใน ประกิจ โพธิอาศน์ 2541 : 50) ศึกษาการดื่มสุราของกลุ่มวัยรุ่นที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 500 คน พบกลุ่มวัยรุ่นชายลองดื่มสุรา เครื่องดื่มชูกำลังและสูบบุหรี่มากกว่ากลุ่มวัยรุ่นหญิง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดต่างๆ แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีเพศต่างกัน น่าจะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

7.2 ระดับการศึกษาและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

งานวิจัยในประเทศ

ยุพา ชูสิทธิกุล (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการดื่มสุรากับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มสุราของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จำนวน 5 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มสุราแตกต่างกัน

นันทิยา วิสุทธภักดี (2545 : 85) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี

ระดับการศึกษาชั้นปีการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

รุ่งทิพย์ มาสงามเมือง และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย : สาเหตุการป้องกัน ผลการวิจัยพบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน นักศึกษา

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาของนักเรียน มีผลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัันน่าจะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

7.3 ลักษณะการพักอาศัยและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

งานวิจัยในประเทศ

ยุพา ชูลิทธิกุล (2534 : 62) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการดื่มสุรากับพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาที่ดื่มสุราส่วนใหญ่พักหอพักหรือบ้านเช่า ร้อยละ 82.9

จิราภรณ์ เทพหนู (2540 : 105) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษาในจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามารดามักไม่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือมีการดื่มน้อยกว่านักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับเพื่อนหรืออยู่ตามลำพัง

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542 : 161) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าลักษณะที่พักอาศัยในขณะศึกษาต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ประกิจ โพธิอาสน์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าลักษณะที่พักอาศัยในขณะศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดคิดว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีลักษณะที่พักอาศัยในขณะศึกษาต่างกัันน่าจะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

7.4 รายได้ที่ได้รับและพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์

งานวิจัยในประเทศ

สุริย์ สถาพรนานนท์ (2539 : 53) ศึกษาปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์เจือปนของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนมากจะมีทัศนคติต่อการดืมและความตั้งใจในการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประกิจ โพธิอาศน์ (2541 : 153) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับขณะศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

ภาวิณี อยู่ประเสริฐ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 326 คน ผลการวิจัยพบว่า รายได้ของนักเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สารเสพติดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ารายได้ที่ได้ขณะศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดคิว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีรายได้ที่ได้รับต่อเดือนต่างกันน่าจะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

7.5 อาชีพของผู้ปกครอง

งานวิจัยในประเทศ

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542 : 157) ศึกษาเรื่องการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร พบว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

ประกิจ โพธิอาศน์ (2541 : 143) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แม้จะพบว่าอาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ แต่ผู้วิจัยคาดคิว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันน่าจะมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพที่มีรายได้ต่อเดือนมากอาจให้ค่าใช้จ่ายกับนักศึกษามากจนทำให้นักศึกษามีรายได้เหลือพอที่นำไปสู่การดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์

7.6 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัวและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

งานวิจัยในประเทศ

รุ่งทิพย์ มาสงามเมือง และคณะ (2539 : 30) ศึกษาการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 15 – 24 ปี พบว่าการเคยเห็นบุคคลใกล้ชิดกับนักเรียนคือ บิดา – มารดา, พี่น้อง, ที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการดื่มของนักเรียน

วิภา ด้านธำรงกุล (2537, อ้างถึงใน นันทิยา วิสุทธภักดี 2545 : 43) ศึกษาเรื่องการดื่มสุราและใช้สารเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางกรุงเทพมหานครโดยกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 8 – 24 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุคคลในครอบครัวดื่มสุราเป็นประจำ ซึ่งมีบิดาดื่มสุราเป็นประจำด้วยอัตราสูงสุดร้อยละ 64 รองลงมาได้แก่ ญาติ ผู้ปกครอง มารดา และพี่น้อง ตามลำดับ

สายใจ ชื่นคำ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไทย ในวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 307 คน พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดคิดว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัวต่างกัันน่าจะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

7.7 สังกัดสถานศึกษา

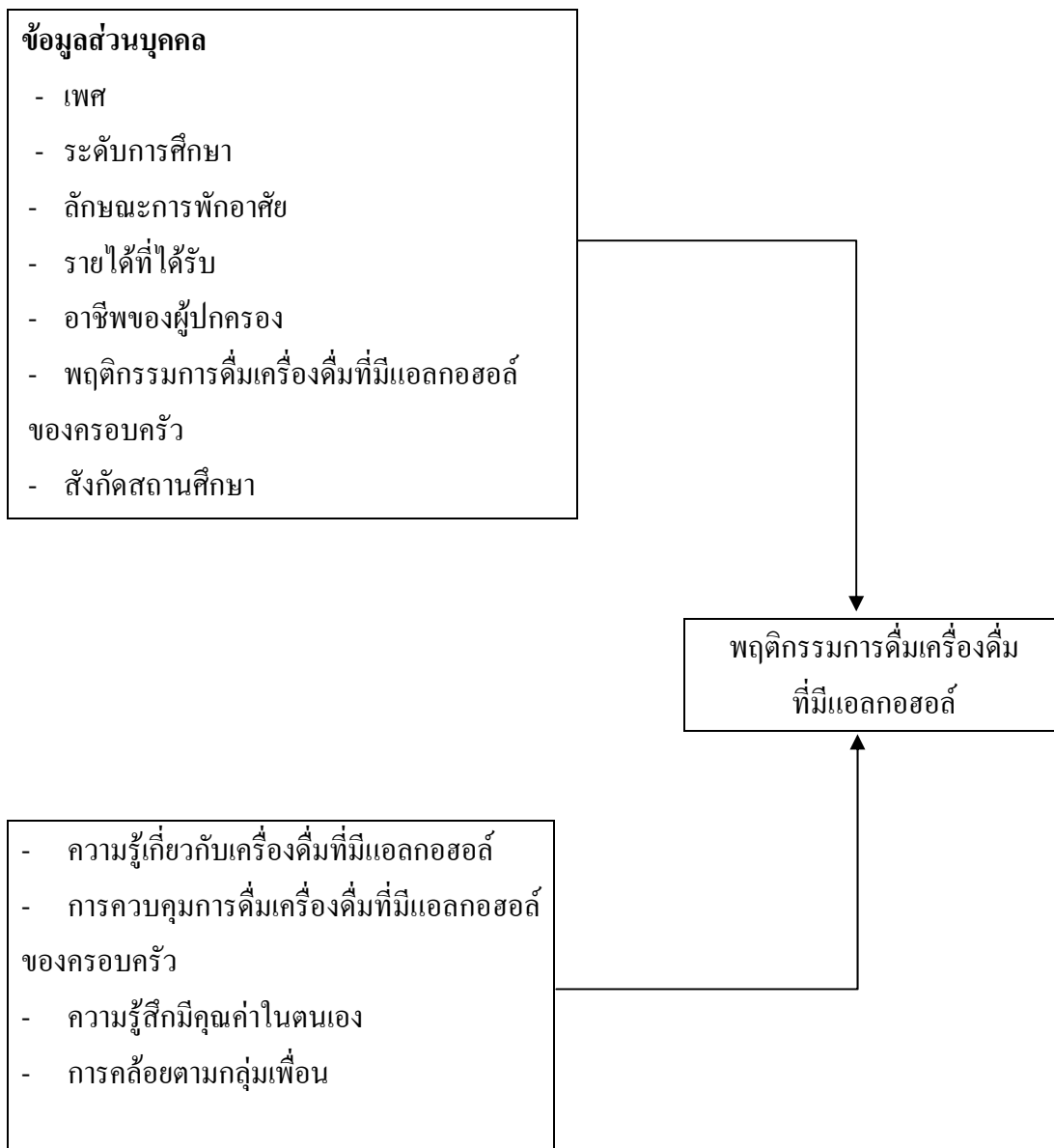
งานวิจัยในประเทศ

กุลยา สุหร่ายพรหม (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า การดื่มสุราของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ด้านการร่วมเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนักเรียนชายและนักเรียนหญิงสายอาชีพจะมีการดื่มสุรามากกว่านักเรียนสายสามัญ และนักเรียนสายอาชีพทั้งชายและหญิงมีพฤติกรรมการดื่มสุราและสูบบุหรี่ชนิดยัดไส้มากกว่านักเรียนสายสามัญ นั่นคือนักเรียนสายอาชีพจะมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่านักเรียนสายสามัญ

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า
วัยรุ่นเป็นวัยที่เสี่ยงต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลกระทบต่างๆ ที่ตามมา
หลังจากที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว ด้วยปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลายๆ ด้านทำให้วัยรุ่นหาทางออก
ด้วยการดื่มสุราเป็นวัฒนธรรมและกลายเป็นเรื่องธรรมดาที่ทุกคนมองข้ามไป ซึ่งผลกระทบ
ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและสาธารณสุข เป็นบ่อเกิดของอาชญากรรม อุบัติเหตุ ปัญหาครอบครัว
สร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติ และตัวผู้ดื่มเองมากขึ้นทุกปี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง
ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
การควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ตามกรอบ
แนวคิดในการศึกษาต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ทำการศึกษาพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยมี นักศึกษา อาชีวศึกษา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เป็นหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) และเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ใน 4 สถานศึกษา ได้แก่ (1) วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี2 (2) วิทยาลัย การอาชีพบ้านโป่ง (3) วิทยาลัยอาชีวศึกษาดอนบอสโก และ (4) วิทยาลัยบ้านโป่งบริหารธุรกิจ เทคโนโลยี มีจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 2,525 คน (จากข้อมูลสถิติสำนักทะเบียนและวัดผล ของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี2 วิทยาลัยการอาชีพบ้านโป่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษาดอนบอสโก และ วิทยาลัยบ้านโป่งบริหารธุรกิจเทคโนโลยีประจำปีการศึกษา 2549)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งได้มา

จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane 1973 : 725-727) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5

สูตร การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane 1973 : 725-727) มีดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นร้อยละ 5

$$\text{แทนค่าในสูตร } n = \frac{2,525}{1 + 2,525(.05)^2}$$

$$n = 345 \text{ คน}$$

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรจำแนกตามสถานศึกษา ระดับการศึกษา และเพศ และใช้การจับฉลากรายชื่อตามจำนวนที่กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานศึกษา แบ่งตามระดับการศึกษา และเพศ ตามรายชื่อของสถานศึกษาแยกตามสังกัดต่อไปนี้ (1) วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 2 (2) วิทยาลัยการอาชีพบ้านโป่ง (3) วิทยาลัยอาชีวศึกษาคอนบอสโก (4) วิทยาลัยบ้านโป่งบริหารธุรกิจเทคโนโลยี

สถานศึกษา	จำนวนประชากร (คน)				รวม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)				รวม
	ปวช.		ปวส.			ปวช.		ปวส.		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1	382	139	109	41	671	52	19	15	6	92
2	252	101	107	68	528	34	14	14	9	71
3	498	-	-	-	498	68	-	-	-	68
4	290	336	21	181	828	40	46	3	25	114
รวม	1,422	576	237	290	2,525	194	79	32	40	345

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

2.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

- 1) เพศ แบ่งเป็น
 - เพศชาย
 - เพศหญิง
- 2) ระดับการศึกษา แบ่งเป็น
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
- 3) ลักษณะการพักอาศัย แบ่งเป็น
 - พักอาศัยอยู่กับ บิดา มารดา/ผู้ปกครอง
 - พักอาศัยอยู่ตามลำพัง/อยู่กับเพื่อน
- 4) รายได้ที่ได้รับต่อเดือน แบ่งเป็น
 - ต่ำกว่า 1,000 บาท
 - 1,000 – 2,000 บาท

- มากกว่า 2,000 บาท
- 5) อาชีพของผู้ปกครอง แบ่งเป็น
 - รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 - พ่อบ้าน/แม่บ้าน
 - ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท
 - รับจ้างทั่วไป
 - ค้าขาย
 - ทำไร่/ทำนา
- 6) พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว แบ่งเป็น
 - ดื่ม
 - ไม่ดื่ม
- 7) สังกัดสถานศึกษา แบ่งเป็น
 - สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (รัฐบาล)
 - สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา

เอกชน (เอกชน)

- 2.1.2 ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
- 2.1.3 การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว
- 2.1.4 ความรู้สีกมีคุณค่าในตนเอง
- 2.1.5 การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 7 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในครอบครัวและสังกัดสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดตัวเลือก (Force Choice) จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ ทบทวนวรรณกรรมและศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามมีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำนวนทั้งหมด 21 ข้อ ซึ่งลักษณะข้อคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง นักศึกษาปฏิบัติตามข้อความนั้นเป็นประจำ หรือมากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน

ปฏิบัติเป็นส่วนมาก หมายถึง นักศึกษาปฏิบัติตามข้อความนั้น 3 ครั้งต่อเดือน

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง นักศึกษาปฏิบัติตามข้อความนั้น 2 ครั้งต่อเดือน

ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย หมายถึง นักศึกษาปฏิบัติตามข้อความนั้น 1 ครั้งต่อเดือน

ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง นักศึกษาไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ ให้ 5 คะแนน

ปฏิบัติเป็นส่วนมาก ให้ 4 คะแนน

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยปฏิบัติ ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายคะแนนแบบสอบถาม พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1977 : 174) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมการดื่มอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมการดื่มอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมการดื่มอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมการดื่มอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมการดื่มอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นความรู้เกี่ยวกับอันตรายและผลเสียของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ต่อร่างกายและภาวะจิตใจทั้งในระยะเฉียบพลันและในระยะยาวมี 4 ตัวเลือกโดยมีตัวเลือกที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 22 ข้อ

เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังนี้

ตอบถูกได้ 1 คะแนน

ตอบผิดได้ 0 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของระดับความรู้เกี่ยวกับเครื่องคั่วที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินแบบอิงกลุ่ม ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามแนวคิดของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และอุษาวดี จันทรสนธิ (2537 : 46-47) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า $\bar{X} - 1S.D.$ คะแนน หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องคั่วที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ $\bar{X} - 1S.D.$ ถึง $\bar{X} + 1S.D.$ คะแนน หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องคั่วที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า $\bar{X} + 1S.D.$ คะแนน หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องคั่วที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถามจำนวน 39 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด

เห็นด้วยมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามาก

เห็นด้วยปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษานปานกลาง

เห็นด้วยน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาน้อย

เห็นด้วยน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงนิเสธ ดังนี้

	ข้อคำถามเชิงบวก		ข้อคำถามเชิงนิเสธ
เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4 คะแนน	2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3 คะแนน	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2 คะแนน	4 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน	5 คะแนน

การแปลความหมายคะแนนแบบสอบถาม ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1977 : 174) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง นักศึกษามีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง นักศึกษามีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง นักศึกษามีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง นักศึกษามีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง นักศึกษามีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 5 การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารวิชาการ ทบทวนวรรณกรรมและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ

เป็นประจำ หมายถึง ผู้ปกครองของนักศึกษาปฏิบัติตามข้อความนั้น 4 ครั้งต่อเดือน และมากกว่า

เป็นส่วนมาก หมายถึง ผู้ปกครองของนักศึกษาปฏิบัติตามข้อความนั้น 3 ครั้งต่อเดือน

เป็นบางครั้ง หมายถึง ผู้ปกครองของนักศึกษาปฏิบัติตามข้อความนั้น 2 ครั้งต่อเดือน

เป็นส่วนน้อย หมายถึง ผู้ปกครองของนักศึกษาปฏิบัติตามข้อความนั้น 1 ครั้งต่อเดือน

ไม่เคยเลย หมายถึง ผู้ปกครองของนักศึกษาไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด ดังนี้

เป็นประจำ ให้ 5 คะแนน

เป็นส่วนมาก ให้ 4 คะแนน

เป็นบางครั้ง ให้ 3 คะแนน

เป็นส่วนน้อย ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยเลย ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายคะแนนแบบสอบถาม การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัวใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1977 : 174) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ครอบครัวมีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ครอบครัวมีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ครอบครัวมีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ครอบครัวมีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ครอบครัวมีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถามจำนวน 17 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ

เป็นไปได้มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุด

เป็นไปได้มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและการปฏิบัติของนักศึกษามาก

เป็นไปได้ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและการปฏิบัติของนักศึกษาปานกลาง

เป็นไปได้น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและการปฏิบัติของนักศึกษาน้อย

เป็นไปได้น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการยอมรับและการปฏิบัติของนักศึกษาน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวก แลข้อคำถามเชิงนิเสธ ดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก			ข้อคำถามเชิงนิเสธ	
เป็นไปได้มากที่สุด	ให้	5 คะแนน	1	คะแนน
เป็นไปได้มาก	ให้	4 คะแนน	2	คะแนน
เป็นไปได้ปานกลาง	ให้	3 คะแนน	3	คะแนน
เป็นไปได้น้อย	ให้	2 คะแนน	4	คะแนน
เป็นไปได้น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินระดับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายคะแนนตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best 1977 : 174) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบและแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาคำหนดเป็นกรอบโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาเพื่อสร้างแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

4.3 สร้างแบบทดสอบและแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งสิ้น จำนวน 5 ท่าน

4.4 นำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 38 คน

4.5 หาค่าความเชื่อมั่น(Reliability)

4.5.1 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยใช้สูตร KR_{20} ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 123) สูตรดังนี้

$$r_{tt} = (n / n - 1) (1 - \sum pq / S_1^2)$$

r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อ

p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิดในแต่ละข้อ = $1 - p$

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ข้อคำถามความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีจำนวน 22 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น .70

4.5.2 หาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) จากแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละด้าน ดังนี้

4.5.2.1 ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีข้อคำถาม จำนวน 39 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้.9191

4.5.2.2 การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว มีข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้.8473

4.5.2.3 การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน มีข้อคำถาม จำนวน 17 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้.9291

4.5.2.4 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีข้อคำถาม จำนวน 21 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .9652

4.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์เนื้อหาและโครงสร้างให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เพื่อทำหนังสือผู้อำนวยการสถานศึกษาทั้ง 4 แห่ง เพื่อขอ

อนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษา

2. เข้าพบอาจารย์ประจำชั้นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือ พร้อมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. เข้าพบและแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการทำแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน จาก 4 วิทยาลัยอาชีวศึกษาของอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และอธิบายถึงวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด โดยจัดเตรียมสถานที่ที่ไม่ถูกรบกวน มีการจัดบรรยากาศให้เป็นสัดส่วนโดยให้กลุ่มตัวอย่างได้นั่งห่างกันพอประมาณเพื่อความเป็นส่วนตัวและไม่ต้องระแวงว่าคนอื่นจะเห็นคำตอบของตนเองโดยเน้นย้ำเรื่องการรักษาความลับส่วนบุคคล ไม่มีการพูดคุยปรึกษากัน ไม่ต้องระบุชื่อ นามสกุล ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์เป็นภาพรวมทั้งอำเภอและใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น พร้อมเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจ จากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามด้วยตนเองก่อนส่งคืน โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 30 นาที โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 345 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ของข้อมูลวันต่อวัน ก่อนเดินทางออกจากวิทยาลัย พบว่าได้รับแบบสอบถามคืนครบถ้วนทั้งหมด 345 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาคิดคะแนนและวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวและสังกัดสถานศึกษา โดยใช้ในการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกรู้

คุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว สังกัดสถานศึกษา ลักษณะการพักอาศัย โดยการทดสอบค่าที (t-test) และ รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe'

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 345 คน มาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับเครื่องยนต์ที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และสังกัดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA) และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องยนต์ที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

X_1	แทน	ความรู้เกี่ยวกับเครื่องยนต์ที่มีแอลกอฮอล์
X_2	แทน	การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว
X_3	แทน	ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
X_4	แทน	การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

Y	แทน	พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษา อาชีวศึกษา
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
df	แทน	องศาอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของค่ากำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean squares)
Multiple R (R)	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R square	แทน	ประสิทธิภาพในการทำนาย
Adjusted R square	แทน	สัมประสิทธิ์ในการทำนายที่ปรับแล้ว
R^2 Change	แทน	ค่า R^2 ที่เพิ่มขึ้นเมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอย
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error of the Estimate)
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Regression Coefficients)
Beta	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนน มาตรฐาน (Standard Regression Coefficients)
constant	แทน	ค่าคงที่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่งจังหวัด
ราชบุรี จำนวน 345 คน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษาใน
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	226	65.50
หญิง	119	34.50
ระดับการศึกษา		
ปวช.	273	79.13
ปวส.	72	20.87
ลักษณะการพักอาศัย		
บิดามารดาหรือญาติ	337	97.68
ตามลำพังหรืออยู่กับเพื่อน	8	2.32
รายได้ที่ได้รับต่อเดือน		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	87	25.22
1,000 – 2,000 บาท	211	61.16
มากกว่า 2,000 บาท	47	13.62
อาชีพของผู้ปกครอง		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	34	9.86
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	23	6.66
ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท	70	20.29
รับจ้างทั่วไป	93	26.96
ค้าขาย	62	17.97
ทำไร่/ทำนา	63	18.26
พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว		
ดื่ม	181	52.46
ไม่ดื่ม	164	47.54
สังกัดสถานศึกษา		
สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	182	52.75
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษารัฐบาล	163	47.25
รวม	345	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีส่วนมากเป็นเพศชาย มีจำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 ศึกษาอยู่ในระดับชั้น ปวช. จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 79.13 พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาหรือญาติ จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 97.68 รายได้ที่ได้รับต่อเดือนอยู่ในช่วง 1,000 – 2,000 บาท จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 61.16 ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 26.96 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในครอบครัวส่วนมากดื่มจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 52.46 และสังกัดสถานศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาส่วนมากสังกัดสถานศึกษาของเอกชนจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ระดับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	จำนวน	ร้อยละ
ระดับน้อย (น้อยกว่า 10.06 คะแนน)	67	19.42
ระดับปานกลาง (ตั้งแต่ 10.06 – 15.59 คะแนน)	224	64.93
ระดับมาก (มากกว่า 15.59 คะแนน)	54	15.65
รวม	345	100
$\bar{X} = 12.83$ S.D. = 2.76 Minimum = 3 Maximum = 19		

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 64.93 รองลงมา มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อย จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.42 และมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมากจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของ การควบคุมการดื่ม เครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่ม เพื่อนและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา อาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1. การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว	2.424	.883	น้อย
2. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	3.414	.371	ปานกลาง
3. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน	3.146	.760	ปานกลาง
4. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์	2.070	.939	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี มีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.424, 2.070$ ตามลำดับ) ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.414, 3.146$ ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของ ครอบครัว และสังกัดสถานศึกษา ที่แตกต่างกัน

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน อาชีวศึกษาที่มีเพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มน้ำที่มี

แอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวและสังกัดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน โดยการทดสอบค่าที่ (t-test) ดังรายละเอียดในตารางที่ 7 – 10

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษา อาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีเพศแตกต่างกัน

เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t
ชาย	2.354	.912	9.075*
หญิง	1.532	.734	

* $p < .05$

จากตารางที่ 7 พบว่านักศึกษาอาชีวศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาอาชีวศึกษาเพศชาย มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.354$, และ 1.532 ตามลำดับ)

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษา อาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t
ปวช.	2.047	.939	.900
ปวส.	2.159	.942	

จากตารางที่ 8 พบว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว
นักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม
ของสมาชิกในครอบครัว แตกต่างกัน

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	t
ดื่ม	2.236	.979	3.500*
ไม่ดื่ม	1.887	.860	

* $p < .05$

จากตารางที่ 9 พบว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีสมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรม
การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่อยู่ในครอบครัวที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม
ที่มีแอลกอฮอล์มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่อยู่ในครอบครัวที่
ไม่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 2.236$ และ 1.887 ตามลำดับ)

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษา
อาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีสังกัดสถานศึกษาแตกต่างกัน

สังกัดสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t
รัฐบาล	1.818	.794	5.494*
เอกชน	2.353	1.008	

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาที่สังกัดการศึกษาแตกต่างกัน มี
พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย
นักศึกษาอาชีวศึกษาที่สังกัดการศึกษาเอกชนมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่า
นักศึกษาอาชีวศึกษาที่สังกัดการศึกษารัฐบาล ($\bar{X} = 2.353$, และ 1.818 ตามลำดับ)

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษา
อาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีที่มีการพักอาศัยแตกต่างกัน

ลักษณะการพักอาศัย	$\bar{X}$	S.D.	t
บิดา มารดา ญาติ	2.083	.938	1.669
ตามลำพัง เพื่อน	1.542	.906	

จากตารางที่ 11 พบว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีการพักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีรายได้ที่ได้รับและอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของ
กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษา จำแนกตามรายได้เฉลี่ย

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
น้อยกว่า 1,000 บาท	87	1.731	.822	น้อย
1,000 – 2,000 บาท	211	2.164	.951	น้อย
มากกว่า 2,000 บาท	47	2.279	.952	น้อย

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 1,000 บาท รายได้ 1,000 – 2,000 บาท และรายได้มากกว่า 2,000 บาท มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อย โดยนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ได้รับรายได้ต่อเดือน มากกว่า 2,000 บาท มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากที่สุด ($\bar{X} = 2.279$) รองลงมาคือรายได้ 1,000 – 2,000 บาท และรายได้ น้อยกว่า 1,000 บาท ($\bar{X} = 2.164$, และ 1.731 ตามลำดับ)

ตารางที่ 13 แสดงการทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	13.905	6.952	8.205*
ภายในกลุ่ม	342	289.783	.847	
รวม	344	303.687		

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffé ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีรายได้เฉลี่ยแตกต่างกัน

รายได้	มากกว่า 2000 ($\bar{X}=2.413$)	1000-2000 ($\bar{X}=2.294$)	น้อยกว่า 1000 ($\bar{X}=1.941$)
มากกว่า 2000 ($\bar{X} = 2.413$)	-		
1000- 2000 ($\bar{X} = 2.294$)	.1143	-	
น้อยกว่า 1000 ($\bar{X} = 1.941$)	.5474*	.4330*	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้น้อยกว่า 1,000 บาท มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์น้อยกว่านักศึกษาที่มีรายได้มากกว่า 2,000 บาท และน้อยกว่า

นักศึกษาที่มีรายได้ 1,000 – 2,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	34	2.248	.815	น้อย
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	23	2.023	.882	น้อย
ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท	70	2.095	.923	น้อย
รับจ้างทั่วไป	93	1.976	.981	น้อย
ค้าขาย	62	1.989	.929	น้อย
ทำไร่/ทำนา	63	2.187	.995	น้อย

จากตารางที่ 15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีผู้ปกครองอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พ่อบ้าน/แม่บ้าน ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ทำไร่/ทำนามีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อยโดยนักศึกษาที่มีผู้ปกครองอาชีพรับราชการมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด ($\bar{X} = 2.248$) รองลงมาคือทำไร่/ทำนา ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท พ่อบ้าน/แม่บ้าน ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป ($\bar{X} = 2.187, = 2.095, = 2.023, = 1.989$, และ $= 1.976$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 16 แสดงการทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	5	3.262	.652	.736
ภายในกลุ่ม	339	300.425	.886	
รวม	344	303.687		

จากตารางที่ 16 พบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4.1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ตัวแปร	ความรู้เกี่ยวกับ เครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์	การควบคุม การดื่มเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์ของ ครอบครัว	ความรู้สึก มีคุณค่า ในตนเอง	การคล้อย ตามกลุ่ม เพื่อน	พฤติกรรมการ ดื่มเครื่องดื่มที่ มีแอลกอฮอล์
	(X ₁)	(X ₂)	(X ₃)	(X ₄)	(Y ₁)
X ₁	1.000				
X ₂	-.153**	1.000			
X ₃	.010	.224**	1.000		
X ₄	-.218**	.024	-.068	1.000	
Y ₁	-.261**	.007	-.120*	.831**	1.000

* p < .05 ** p < .01

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$

จากตารางที่ 18 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ พบว่า การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (X_4) เป็นตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 1 สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาได้ร้อยละ 69.0

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (X_1) เป็นตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 2 สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 โดยการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (X_4) กับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (X_1) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 69.7

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (X_3) เป็นตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.4 โดยการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (X_4) ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (X_1) และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (X_3) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่งได้ร้อยละ 70.1 โดยมีความคลาดเคลื่อนในการทำนายเท่ากับ .516

สมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถนำมาเขียนในรูปแบบคะแนนดิบและในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y = .915 + .860 (X_4) - .627 (X_1) - .165 (X_3)$$

สามารถเขียนสมการการทำนายรูปแบบมาตรฐาน

$$Z_1 = .808 (X_4) - .084 (X_1) - .065 (X_3)$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคล อันประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว และสังกัดสถานศึกษาต่างกัน และเพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาอาชีวศึกษาที่อยู่ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 2,525 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาอาชีวศึกษา ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีค่าความเชื่อมั่น .70 ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว มีค่าความเชื่อมั่น .8473 ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น .9191 ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนมีค่าความเชื่อมั่น .9291 และ ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีค่าความเชื่อมั่น .9652 ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิและคณาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบและแบบสอบถาม จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดย

ใช้การทดสอบค่าที (t – test) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 345 คน ส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.50 ระดับการศึกษาส่วนมากศึกษาอยู่ชั้น ปวช. คิดเป็นร้อยละ 79.13 ลักษณะการพักอาศัยส่วนมากอาศัยอยู่กับบิดามารดาหรือญาติ คิดเป็นร้อยละ 97.68 รายได้ที่ได้รับต่อเดือนอยู่ในช่วง 1,000 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.16 อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 26.96 พฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ในครอบครัวส่วนมากมีพฤติกรรมการดืม คิดเป็นร้อยละ 52.46 สังกัดสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่สังกัดสถานศึกษาเอกชน คิดเป็นร้อยละ 52.75

2. การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง พบว่า

2.1 นักศึกษาอาชีวศึกษา มีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.070$)

2.2 นักศึกษาอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 64.93

2.3 นักศึกษาอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการควบคุมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.424$)

2.4 นักศึกษาอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.913$)

2.5 นักศึกษาอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.146$)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มี เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของของครอบครัว และสังกัดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาอาชีวศึกษาเพศชายมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาหญิง ($\bar{X} = 2.354$ และ 1.532 ตามลำดับ)

3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามลักษณะการพักอาศัยพบว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีลักษณะการพักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

3.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้ที่ได้รับต่อเดือน พบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีรายได้ที่ได้รับต่อเดือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ได้รับรายได้ต่อเดือนมากกว่า 2,000 บาท มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่ได้รับรายได้ต่อเดือน 1,000 – 2,000 บาทและรายได้น้อยกว่า 1,000 บาท ($\bar{X} = 2.413$ และ 2.294 ตามลำดับ)

3.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

3.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามพฤติกรรม

การดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว พบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีครอบครัวมีพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์นักศึกษามีพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่อยู่ในครอบครัวที่ไม่มีพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 2.236$ และ 1.887 ตามลำดับ)

3.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา พบว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีสังกัดสถานศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาเอกชนมีพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่สังกัดสถานศึกษารัฐบาล ($\bar{X} = 2.353$ และ 1.818 ตามลำดับ)

4. การวิเคราะห์ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การควบคุมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี พบว่า การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอย สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาได้ร้อยละ 70.1 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.070$) โดยมีพฤติกรรมที่เป็นลักษณะด้านการดัดเครื่องดัด

แอลกอฮอล์ในบ้านและพฤติกรรมที่เป็นลักษณะด้านการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้านอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.0277$ และ 2.1029) ตามลำดับ สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับเงินเป็นค่าใช้จ่ายต่อเดือน 1,000 – 2,000 บาท ร้อยละ 61.16 ซึ่งจำนวนเงินส่วนใหญ่ที่ได้รับดังกล่าวเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายประจำวันแล้วก็จะเพียงพอค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันเท่านั้น เช่น ค่ารถโดยสาร ค่าอาหารเช้าอาหารกลางวัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะพักอยู่กับบิดามารดาหรือญาติ ร้อยละ 97.68 ซึ่งการอยู่กับครอบครัวทำให้ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และดูแลสั่งสอนควบคุมพฤติกรรมต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิด สามารถสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาได้ จึงทำให้นักเรียนมีโอกาสไปทำกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้น้อย ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษาวิจัยเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1.1 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในบ้านอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.0277$) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสอบถามนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า พฤติกรรมที่เป็นลักษณะด้านการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบ้านเป็นคะแนนเฉลี่ยรายชื่อที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อคำถามที่ว่า ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบ้านตามลำพัง ($\bar{X} = 1.74$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและญาติ ซึ่งเป็นสถาบันแรกที่ทำให้การเลี้ยงดูช่วยเหลือ ให้ความรัก ความอบอุ่น มีการอบรมสั่งสอนบุตรหลานซึ่งยังไม่สามารถหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเองไม่ให้อยู่เกี่ยวข้องกับอบายมุขต่างๆ ซึ่งรวมถึงการไม่ให้นักศึกษาดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพราะยังอยู่ในวัยเรียนซึ่งอาจเกิดผลกระทบร้ายแรงต่อตัวนักศึกษาและครอบครัว เป็นการวางรากฐานในการพัฒนาบุคลิกภาพของวัยรุ่นให้เป็นคนดีของสังคม จึงทำให้พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อย

1.1.2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นอกบ้านอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.1029$) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสอบถามนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าพฤติกรรมที่เป็นลักษณะด้านการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้านเป็นคะแนนเฉลี่ยรายชื่อที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อคำถามที่ว่า เมื่อข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้านข้าพเจ้าดื่มตามลำพังคนเดียว ($\bar{X} = 1.72$) ทั้งนี้เพราะว่า ปัจจุบันสังคมได้มีกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเข้มงวด และกฎหมายห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าสถานบันเทิง การควบคุมสื่อ และนักศึกษาส่วนใหญ่ มีเป้าหมายทางการศึกษาที่ชัดเจนขึ้นกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่สังคมส่วนใหญ่มีความต้องการบุคลากรที่จบจากการศึกษาชั้นอุดมศึกษาทำให้นักศึกษามีความประพฤติและปฏิบัติในทางที่เหมาะสมมากกว่า ถึงแม้ว่านักศึกษาจะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อย แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งเพราะสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน

โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อซึ่งมีการนำเสนอสื่อเกี่ยวกับเรื่องเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ วิทยทัศน์ อินเทอร์เน็ต การรับเอาวัฒนธรรมจากอารยธรรมตะวันตกเข้ามา ทำให้วัยรุ่นบางกลุ่มเกิดการเรียนรู้เรื่องเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์อย่างอิสระมีการออกเที่ยวในเวลากลางคืน ตามสถานบันเทิงต่างๆ เช่น ตามร้านเหล้าป่น ซึ่งปัจจุบันได้เกิดขึ้นอย่างมากมายในตลาดอำเภอบ้านโป่ง มีถึง 9 ร้าน

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 64.93 ทั้งนี้แสดงว่านักเรียนอาชีวศึกษายังมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ไม่ดีพอเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อมูลเกี่ยวกับโทษ พิษภัย และกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ยังไม่แพร่หลายในสถานศึกษา ในชุมชน และหน่วยงานที่รับผิดชอบอาจมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่นักศึกษาในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ ยังน้อยอยู่ ประกอบกับนักศึกษาอาจไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ว่า “ข้อใดไม่ใช่ผลเสียของการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์เป็นเวลานาน” ข้อคำถามที่ว่า “เครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไปมีผลต่อระบบหลอดเลือดอย่างไร” “ระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดสูงสุดที่อาจทำให้เสียชีวิตได้คือปริมาณเท่าไร” ซึ่งเป็นข้อคำถามที่มีผู้ตอบผิดเป็นจำนวนมาก (ร้อยละ 71.6, 88.7 และ 82.0) แสดงว่านักเรียนยังขาดความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย

1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการควบคุมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.424$) แสดงว่าในภาพรวม ครอบครัวของนักศึกษาอาชีวศึกษามีการควบคุมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ กลุ่มตัวอย่างมีการให้ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4249$) แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการให้ความรู้ความเข้าใจด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการให้ความรู้ความเข้าใจด้านนี้มากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่า พ่อแม่/ผู้ปกครองบอกท่านเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ ($\bar{X} = 3.64$) และข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการให้ความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่า พ่อแม่/ผู้ปกครองอธิบายให้ท่านทราบว่าการดื่มน้ำมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัว ($\bar{X} = 3.18$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ เป็นสิ่งจำเป็น เป็นการป้องกันบุคคลให้มีพฤติกรรมดื่มน้ำที่ถูกต้อง แม้ว่าจะไม่ได้เป็นการป้องกันอย่างสมบูรณ์ แต่ก็เชื่อว่า เป็นวิธีหนึ่งในการลดปัญหาที่เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ และลดพฤติกรรมดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ลงได้ ฉะนั้น ครอบครัวเป็นสถาบัน

แรก ที่มีหน้าที่จะให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่เด็ก โรงเรียนและสถาบันการศึกษาควรมีส่วนในการทำหน้าที่เช่นเดียวกัน ในปัจจุบันภาครัฐได้สร้างกระแสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงเนื่องจากมีช่องทางที่จะให้ประชาชนรับทราบข้อมูลต่างๆ มีมากมายทั้งวิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสายประจำหมู่บ้าน หนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ ทำให้ได้รับทราบข้อมูลได้อย่างทั่วถึงและทันเวลา การรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ส่งผลให้นักศึกษาอาชีวศึกษามีการรับรู้ภาวะสุขภาพของวัยได้เป็นอย่างดี ซึ่งการรับรู้ภาวะสุขภาพของวัยนี้ เพนเดอร์ (Pender, 1991) ได้เสนอแนวคิดว่าการรับรู้ภาวะสุขภาพเป็นความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจในตัวเองบุคคลที่มีต่อสุขภาพของตนเอง ซึ่งถ้าหากรับรู้ว่าคุณภาพดี ก็มีความโน้มเอียงที่จะกระทำการกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพบ่อยกว่า และจริงจังกว่าคุณค่าที่รับรู้ว่าคุณภาพของตนเองไม่ดี และสอดคล้องกับแนวคิดของ คอมบ์ และคณะ (Comb. et al 1976, อ้างถึงใน วรรณิ ชัชวาลทิพากร และคณะ, 2544) ที่กล่าวว่า การรับรู้ภาวะสุขภาพมีส่วนที่กำหนดแนวโน้มว่าจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เกิดทัศนคติและคุณค่ากับสุขภาพ ทำให้เกิดการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมนั้นออกไป

ด้านการให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอน กลุ่มตัวอย่างมีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.545$) แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัวด้านนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอนมากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่า พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านห้ามไม่ให้ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X}=3.89$) และข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอนน้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่า บุคคลในครอบครัวและผู้ปกครอง เสนอแนะวิธีการในการหลีกเลี่ยงการดื่มสุรากับท่าน ($\bar{X}=3.16$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอนเด็กโดยตรงให้เด็กรู้ถึงวิธีการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นกลวิธีในการเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประไพพรรณ ภูมิวิฒสม (อ้างถึงใน กรณิศนันท์ วิลาวัลย์ 2546) ที่กล่าวว่า การสอนเด็กโดยตรงให้เด็กทำพฤติกรรมที่ตนต้องการจะเป็นการเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งนี้เชื่อว่าถ้าเด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมแล้วพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจะลดน้อยลงและในที่สุดก็จะหายไป

ด้านการกำหนดมาตรการลงโทษ กลุ่มตัวอย่างมีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.2051$) แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัวด้านนี้อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการกำหนดมาตรการลงโทษมากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่า พ่อแม่/ผู้ปกครองลงโทษท่าน เมื่อรู้ว่าท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($\bar{X}=2.70$) และข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการกำหนดมาตรการลงโทษน้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่า ท่านถูกพ่อแม่/ผู้ปกครอง

กักบริเวณ หรือถูกสั่งห้ามออกจากบ้านพัก เมื่อรู้ว่าท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($\bar{X}=1.95$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ซึ่งมาตรการการลงโทษที่ครอบคลุมนำมาใช้มีอยู่หลายวิธีด้วยกัน การกำหนดมาตรการลงโทษนี้ครอบคลุมนำมาใช้จะต้องมีการชี้แจงอธิบายเหตุผลให้เด็กมีความเข้าใจถึงสาเหตุที่ต้องมีมาตรการการลงโทษให้เด็กได้รับทราบด้วยจะทำให้เด็กทราบว่าตนเองทำอะไรผิดจะได้เกิด การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประไพพรรณ ภูมิวิมลสม (อ้างถึงใน ทัศนันทน์ วัฒวิทย์ 2546 : 31) ที่กล่าวว่า การกำหนดมาตรการลงโทษเป็นการจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จะช่วยให้เด็กให้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทำแล้วจะไม่ได้ผลดี ไม่ได้รางวัล ตลอดจนใครที่มีพฤติกรรมอย่างนั้นจะไม่สามารถที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นได้จนกว่าจะเกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม

1.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.414$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุดในข้อคำถาม “ฉันพอใจในความสามารถที่ตนเองมีอยู่” ($\bar{X} = 3.94$) แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเองเนื่องจาก การที่นักศึกษาได้รับรู้ว่าตนเองมีค่า มีความสำคัญ มีความสามารถ ขอมรับตนเองนักเรียนได้รับการยอมรับจากบิดามารดา ครูอาจารย์ และการยอมรับจากเพื่อนและคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ในข้อคำถาม “ฉันได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่น งานประเพณีงานกิจกรรม สร้างสรรค์อยู่เสมอ” ($\bar{X} = 2.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านความสามารถ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6168$) แสดงว่ากลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองด้านนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองด้านนี้มากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่า ฉันพอใจในความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ($\bar{X} = 3.94$) และข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองน้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่าเพื่อนๆ มอบหมายให้ฉันทำงานในตำแหน่งสำคัญ ($\bar{X} = 3.12$)

ด้านความภาคภูมิใจในรูปร่างหน้าตา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.3029$) แสดงว่ากลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจในรูปร่างหน้าตาในตนเองด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักศึกษามีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองด้านนี้มากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่าฉันพึงพอใจในหน้าตาของฉัน ($\bar{X} = 3.64$) และข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกภาคภูมิใจในรูปร่างหน้าตาของตนเองน้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่าฉันมีรูปร่างหน้าตาไม่ดีเมื่อเทียบกับผู้อื่น ($\bar{X} = 3.05$)

ด้านความภาคภูมิใจในลักษณะเด่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.3830$) แสดงว่ากลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจในลักษณะเด่นในตนเองด้านนี้อยู่ในระดับ

ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักศึกษามีความภาคภูมิใจในลักษณะเด่นในตนเอง ด้านนี้มากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่าเพื่อนๆ แสดงให้เห็นว่าฉันมีส่วนช่วยในการทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆ ได้ ($\bar{X} = 3.65$) และข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกภาคภูมิใจในลักษณะเด่นของตนเอง น้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่าฉันได้รับคำชมเรื่องผลการเรียนของฉันเสมอ ($\bar{X} = 3.15$)

ด้านการยอมรับตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5222$) แสดงว่ากลุ่ม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกยอมรับตนเองด้านนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักศึกษามีความรู้สึกยอมรับตนเองด้านนี้มากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่าถึงแม้ว่าฉันจะสอบไม่ได้ ที่หนึ่งฉันก็ไม่เสียใจเพราะฉันทำดีที่สุดแล้ว ($\bar{X} = 3.90$) และข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึก ยอมรับตนเองน้อยที่สุดคือข้อคำถามที่ว่าฉันโกรธเมื่อมีคนพูดติเตียนฉัน ($\bar{X} = 2.97$)

ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.1785$) แสดงว่า กลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ข้อที่นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านนี้มากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่าฉันทำงาน ตามวิธีการตามที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ ($\bar{X} = 3.50$) และข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์น้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ว่าฉันได้รับ มอบหมายให้ทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่นงานประเพณีงานกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ อยู่เสมอๆ ($\bar{X} = 2.79$) ดังนั้น จากข้อมูลดังกล่าวจึงทำให้ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ ได้อธิบายไว้ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นพื้นฐานของบุคลิกภาพ เป็นความรู้สึกยอมรับตนเอง มองตนเองในทางบวก มีความภาคภูมิใจในตนเอง หรือการมีภาพพจน์ต่อตนเองว่าเป็นบุคคลที่มี คุณค่า เช่น การมองข้อดีข้อด้อยของตนเอง การมองภาพลักษณ์แห่งตนเอง การประเมินคุณค่าของ ตนเอง การกระทำอย่างมีความสุข รวมถึงการมองตนเองในด้านความสามารถ ความสำเร็จหรือ ความสำคัญ การมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น ซึ่งการรับรู้นี้จะนำมาซึ่ง ความรู้สึกมั่นคง และเป็นสุขใจ คนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจะยอมรับธรรมชาติความรู้สึก ของตนเอง พร้อมทั้งจะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น สามารถให้ความรัก เอื้ออาทรกับบุคคลอื่นๆ และ สามารถผ่านอุปสรรคต่างๆ ได้ด้วยความอดทน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยของคูเปอร์สมิท (Coopersmith 1984 : 126) ได้สรุปไว้ว่า บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำจะเป็นบุคคลที่เก็บ ตัว ไม่ชอบปรากฏตัวในที่ชุมชน ส่วนผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นพวกที่มีชื่อเสียง หรือเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

1.5 ผลการวิเคราะห์ระดับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.146$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มเพื่อนที่มีรสนิยมเดียวกัน จึงคบกัน และเพื่อนส่วนใหญ่จะเป็นเด็กดี เพื่อนกลุ่มนี้จึงเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยม ลักษณะนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ จะมีความผูกพัน และต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่ากลุ่มอื่น การเลือกคบเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการครองตนของเด็กวัยรุ่น เมื่อนักเรียนเลือกคบเพื่อนดี ก็จะชักนำให้มีประสบการณ์ในทางสร้างสรรค์และพัฒนา รวมทั้งพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ต่างๆ จะแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม ประกอบกับลักษณะนักศึกษาอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะวางเป้าหมายทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และด้านอาชีพไว้อย่างชัดเจน จึงเลือกคบเพื่อนที่มีเป้าหมายคล้ายๆกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนมากที่สุด คือ ข้อคำถามที่ว่า “เมื่อท่านถูกเพื่อนขอร้องให้ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในงานสังสรรค์ต่างๆ ท่านจะปฏิเสธทันที” ($\bar{X} = 3.04$) และข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนน้อยที่สุด คือ ข้อคำถามที่ว่า “หลังเลิกเรียน เพื่อนๆจะรวมกลุ่มปรึกษาเรื่องการไปเที่ยวดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ท่านจะเข้าร่วมกับเพื่อนด้วย” ($\bar{X} = 1.99$) ดังนั้นพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนของนักศึกษากลุ่มนี้ในทางที่ไม่เหมาะสมจึงอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ลักษณะการพักอาศัย รายได้ที่ได้รับ อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวและสังกัดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 1 ว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 โดยนักศึกษาชาย ($\bar{X} = 2.354$) มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาหญิง ($\bar{X} = 1.532$) ทั้งนี้เนื่องจาก ค่านิยมของสังคมไทยที่มองว่าการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในเพศชายเป็นเรื่องปกติ และยังมีค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทของผู้ชาย และผู้หญิงที่แตกต่างกัน ซึ่งโดยปกติสังคมไทยผู้ชายจะได้รับบทบาทของความเป็นผู้นำในด้านต่างๆ นำไปสู่สิทธิและเสรีภาพในด้านต่างๆสูงกว่าผู้หญิง รวมทั้งเสรีภาพในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น ยกย่อง

ความเป็นชายชาตรีว่าต้องมีประสบการณ์เรื่องเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ ส่วนฝ่ายหญิงไม่ควรแสดงออกถึงความปรารถนาในเรื่องเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์เช่นผู้ชายได้ ผู้หญิงต้องมีขอบเขตความประพฤติที่ดีถือว่าดี สมควร ถูกต้อง ตามสายตาของสังคม ซึ่งค่านิยมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมการแสดงออกด้านการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของชายและหญิงแตกต่างกัน เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ดังนั้น จึงส่งผลต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายที่สามารถมีประสบการณ์เรื่องเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ได้มากกว่าวัยรุ่นหญิง โดยไม่ขัดต่อบรรทัดฐานทางสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของ จิราภรณ์ เทพหนู (2540 : 81) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพัทลุง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตนในการป้องกันการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 2 ว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้ เพราะว่าการพัฒนาตามวัยของนักศึกษาอาชีวศึกษา เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการเจริญเติบโตของร่างกายและจิตใจเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเด็กจะเริ่มมีบทบาทในสังคมมากขึ้น ด้วยอยู่ในวัยที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนด้านอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมสังคมนั้นๆ มีความสนใจในเรื่องเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ แม้ในแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทำให้การปรับตัวกับเพื่อนได้เร็วช้าต่างกัน แต่การรับรู้ข่าวสารในเรื่องจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต จากครอบครัว จากเพื่อน ประสบการณ์ที่ดีรับในเรื่องเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ ทำให้เด็กวัยรุ่นในปัจจุบัน มีความคิด ความเชื่อ ทศนคติ และรวมไปถึงพฤติกรรมแสดงออกในเรื่องเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์คล้ายๆ กัน และนอกจากนี้ในช่วงเวลาแต่ละวันที่เด็กอยู่ในโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้พฤติกรรมแสดงออก เมื่ออยู่กับเพื่อนๆ มากกว่าครอบครัว รวมไปถึงการแสดงออกในด้านพฤติกรรมดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ด้วย พฤติกรรมดืมเครื่องดืมของรุ่นน้องจึงไม่แตกต่างจากรุ่นพี่เท่าไรนัก ดังนั้น พฤติกรรมดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในแต่ละระดับการศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ มาสงามเมือง และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริโภค

เครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความสัมพันธ์กับการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามลักษณะการพักอาศัย ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 3 ว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

ผลการศึกษานี้ พบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะการพักอาศัยอยู่ในครอบครัวที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้เพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดาหรือญาติ และมีนักเรียนส่วนน้อยที่อยู่ตามลำพังหรืออยู่กับเพื่อน ดังนั้นเด็กนักศึกษาที่อยู่ในครอบครัวที่สมบูรณ์ มีทั้งพ่อและแม่หรือญาติ จะได้รับการเอาใจใส่ และการอบรมสั่งสอนในเรื่องการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์มากกว่า พฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์จึงน้อย ส่วนเด็กนักศึกษาที่อาศัยอยู่ตามลำพังหรืออยู่กับเพื่อน แต่มีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกันจากกลุ่มแรกนั้น อาจเป็นเพราะว่าเด็กในวัยนี้ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน เพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างค่านิยม ลักษณะนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ตามธรรมชาติเด็กวัยรุ่นจะมีความผูกพัน และต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่าบุคคลอื่นๆ จึงเป็นไปได้ว่ามีการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้ง่าย เมื่อเพื่อนมีพฤติกรรมอย่างไรเด็กกลุ่มนี้ก็จะคล้อยตามเช่นนั้น มีผลให้พฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์จึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของประกิจ โพธิ์อาสน์ (2541: 60) พบว่าลักษณะที่พักอาศัยของนักเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้ที่ได้รับ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 4 ว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีรายได้ที่ได้รับต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

ผลการศึกษานี้ พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ที่ได้รับแตกต่างกันมีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 โดยนักเรียนที่ได้รับรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 1,000 บาทมีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์น้อยกว่านักศึกษาที่ได้รับรายได้ต่อเดือนมากกว่า 2,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 1,000 – 2,000 บาท ทั้งนี้เพราะว่า รายได้เป็นปัจจัยที่บ่งชี้สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต และการตอบสนองความต้องการของบุคคล เนื่องจาก

รายได้ที่ได้รับแต่ละเดือนของนักศึกษา อาจทำให้กลุ่มนักเรียนที่มีรายได้มากกว่านำเงินที่ได้รับไปใช้จ่ายในทางฟุ่มเฟือย หรือใช้จ่ายในทางที่ผิด ซึ่งตามพัฒนาการตามวัยของเด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็น อยากลอง อาจนำเงินส่วนนี้ไปเที่ยวกลางคืน ตามสถานบริการ และสถานบันเทิงต่างๆ หรือซื้อหนังสือ วิดีทัศน์ คู่มือยนต์ในลักษณะกระตุ้นพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีส่วนส่งเสริมการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน จึงทำให้เด็กกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายประจำเดือน มากกว่า 2,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 1,000 บาทและ รายได้ต่อเดือน 1,000 – 2,000 บาท สอดคล้องกับการศึกษาของ ภาวิณี อยู่ประเสริฐ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า รายได้ของนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดแต่ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับ ประกิจ โพธิอาสน์ (2541 : 153) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับขณะศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

2.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 5 ว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 ทั้งนี้ เพราะว่า นักศึกษาที่มีอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองที่มีอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พ่อบ้าน/แม่บ้าน ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ทำไร่/ทำนา ซึ่งนักเรียนมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มในระดับน้อยที่ใกล้เคียงกัน แม้จะมีผู้ปกครองอาชีพต่างกันแต่ก็อยู่ในพื้นที่หรือละแวกเดียวกันซึ่งอยู่ในบริบทชุมชนเดียวกันจึงมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542 : 132) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

2.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 6 ว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มี

พฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

ผลการศึกษานี้ พบว่า นักศึกษาที่มีบุคคลมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 โดยนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว มีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมของครอบครัว ($\bar{X} = 2.236$ และ 1.887 ตามลำดับ) ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญในการขัดเกลาทางสังคมต่อบุตร ครอบครัวที่มีการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์จะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้การดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ได้แตกต่างจากนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ไม่มีการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งทิพย์ มาสงามเมือง และคณะ (2539 : 30) ศึกษาการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 15 – 18 ปี พบว่าการเคยเห็นบุคคลใกล้ชิดกับนักเรียนคือ บิดามารดา พี่น้อง ที่ดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการดืมของนักเรียน

2.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 7 ว่านักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีสังกัดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน

ผลการศึกษานี้ พบว่า นักศึกษาที่มีสังกัดสถานศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 7 โดยนักศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาเอกชน มีพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่สังกัดสถานศึกษารัฐบาล ($\bar{X} = 2.353$ และ 1.818 ตามลำดับ) อธิบายได้ว่า นักศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่านักศึกษาที่สังกัดสถานศึกษารัฐบาลและได้รับรายได้มากกว่านักศึกษาที่สังกัดสถานศึกษารัฐบาลโดยนักศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ได้รับรายได้ 1,000 – 2,000 บาทและรายได้มากกว่า 2,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 28.70 และ 9.0 ตามลำดับซึ่งรายได้ที่ได้รับอยู่ระหว่าง 500 - 7,000 บาท ส่วนนักศึกษาที่สังกัดสถานศึกษารัฐบาลส่วนใหญ่ได้รับรายได้ 1,000 – 2,000 บาท และรายได้มากกว่า 2,000 บาท ร้อยละ 32.50 และ 4.60 ตามลำดับซึ่งรายได้ที่ได้รับอยู่ระหว่าง 500 – 4,500 บาท เมื่อได้รับเงินจำนวนที่สูงจนเหลือพอหลังจากใช้จ่ายในกิจกรรมประจำวันหรือการเล่าเรียนแล้วทำให้นักเรียนมีเงินใช้จ่ายในกิจกรรมอื่นเช่นการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ ประกอบกับการใช้เวลาว่างในระหว่างวันและวันหยุดต่างๆ ที่แตกต่างกันทำให้นักเรียนมีเวลาว่างในการทำกิจกรรมอื่นๆ สามารถรวมตัวกัน

ทำกิจกรรมอื่นๆที่ไม่เหมาะสมคือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จิราภรณ์ เทพหนู (2540 : 85) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพัทลุง พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ใช้เวลาว่างในการเล่นดนตรี การทำกิจกรรมนอกบ้าน มีความสัมพันธ์กับการดื่มของนักเรียน

3. การวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 8 ว่าปัจจัยด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัวความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ผลจากการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้ร้อยละ 70.1 ผลการศึกษาครั้งนี้ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนเป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการเป็นลำดับที่ 1 สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ร้อยละ 69.0 และมีค่าน้ำหนักเป็นบวก กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ แสดงว่า ถ้าค่าตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนเพิ่มขึ้น พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากธรรมชาติของวัยรุ่น มีลักษณะที่ต้องการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนรุ่นเดียวกันมากกว่า บุคคลในวัยอื่น และการรวมกลุ่มในวัยรุ่นมีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดความผูกพัน ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน เพราะเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้าง ค่านิยม ลักษณะนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงออก การเลือกคบเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการครองตนของวัยรุ่นด้วย หากเพื่อนที่ดีก็จะชักนำในทางสร้างสรรค์ หากคบเพื่อนไม่ดี โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนเที่ยว อาจถูกชักนำไปให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อาจเกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542 : 142) การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เป็นตัวแปรลำดับที่ 1 ที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน โดยพบว่า นักเรียนที่มีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เล็กน้อยมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ แสดงว่าถ้ากลุ่มเพื่อนทำกิจกรรมอะไร วัยรุ่นก็จะมีพฤติกรรมเช่นเดียวกัน เช่น การมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนเที่ยว ยิ่งถ้ากลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากเท่าไร ก็ยิ่งส่งเสริมให้วัยรุ่น ได้ซึมซับค่านิยม เกิด

การคล้อยตามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากยิ่งขึ้น และจากผลการศึกษาพบว่าการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .831$) แสดงว่าผู้ที่มีการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนสูงย่อมมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สูงตามไปด้วย ดังนั้น การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ไม่เหมาะสม จึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการเป็นลำดับที่ 2 สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 7 และมีค่าน้ำหนักเป็นลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ แสดงว่า เมื่อความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น ก็จะทำให้พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทำให้มีการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ในชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพในการกระทำต่างๆ ที่จะเกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยมีการประเมินทางเลือก และผลจากการตัดสินใจทางเลือกนั้นๆ จะมีผลต่อสุขภาพของบุคคลนั้น รู้ว่าตนเองกำลังคิดอะไร รู้สึกอย่างไรและกำลังทำอะไรกับตนเองและผู้อื่นรวมทั้งสามารถที่จะประเมินสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองได้ (WHO 1994, อ้างถึงใน ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย 2534 : 37) จากผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.261$) อธิบายได้ว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะทำให้พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีแนวโน้มลดน้อยลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จะเน้นให้บุคคลมีความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายและโทษที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่นในสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ถูกต้อง เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อย่างถูกต้อง เหมาะสม เป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งทิพย์ มาสงามเมืองและคณะ (2539 : 30) ศึกษาการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 12 – 15 ปี พบว่า ความรู้ที่ได้รับจาก บิดา มารดา เกี่ยวกับประโยชน์ และโทษของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการเป็นลำดับที่ 3 สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4 มีค่าน้ำหนักเป็นลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

แสดงว่า เมื่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเพิ่มมากขึ้น ก็จะทำให้พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เนื่องจากความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสามารถสื่อให้เห็นบุคลิกภาพของบุคคลได้และมีความสำคัญต่อบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคมให้เป็นปกติสุขด้วยความเข้มแข็งมีสุขภาพจิตดีและสามารถบังคับวิถีชีวิตของตนเองได้ อีกทั้งยังทำให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหาที่ยุ่งยาก มีความกระตือรือร้นที่จะไปถึงเป้าหมายชีวิตของตนเอง (Crouch and Straup 1983 : 77) และจากการศึกษาพบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.120$) แสดงว่านักเรียนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงมีแนวโน้มพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ลดน้อยลงตามไปด้วย

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว เป็นตัวแปรที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ ซึ่งอธิบายได้ว่าการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ซึ่งจากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.424$) ซึ่งไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์พบว่า การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทั้งนี้การที่นักศึกษามีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัวในระดับน้อย ไม่ได้หมายความว่านักศึกษาอาชีวศึกษาจะปฏิบัติตามที่คิดหรือตามที่ต้องการเสมอไป เนื่องจากธรรมชาติของวัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากลองในสิ่งใหม่ๆ ชอบเลียนแบบ เป็นวัยที่ต้องการเข้ากลุ่มเพื่อน ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ดังนั้นเมื่อเข้าไปรวมกับกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นจึงมักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ถูกเพื่อนชักชวนได้ง่าย ถึงแม้ว่านักเรียนจะนึกถึงคำสั่งสอน อบรม แนะนำ การถูกลงโทษจากครอบครัวไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อการมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ก็ตาม แต่บางครั้งก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หรือไม่กล้าปฏิเสธเพราะกลัวจะเสียสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน ประกอบกับนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีมีโอกาสทำในสิ่งที่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้น้อยอยู่แล้ว เนื่องจากนักเรียนมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับน้อยทั้งที่อยู่ที่บ้านและนอกบ้านและในปัจจุบันได้มีกฎหมายควบคุมไม่ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าสถานบันเทิงจึงทำให้พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ลดน้อยลงไปด้วย เหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิก

ในครอบครัวไม่ถูกเลือกเข้าสมการทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน
อาชีวศึกษาในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะจากผล
การศึกษาวิจัยเพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาวินัย
การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปใช้

1.1 การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เป็นตัวแปรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการทำ
พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ
เยาวชน เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ควรมีการร่วมกัน จัดกิจกรรมเชิง
สร้างสรรค์สร้างค่านิยมใหม่ในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่นำเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มาเป็นเครื่องดื่มใน
การพบปะสังสรรค์ต่างๆ โดยสอดแทรกทัศนคติ เนื้อหาสาระ บูรณาการในการเรียนการสอนเรื่อง
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุดและเห็นผลกระทบของพฤติกรรม
การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งอาจใช้แกนนำที่เป็นนักศึกษาในกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม
ที่มีแอลกอฮอล์น้อย เพื่อให้กลุ่มแกนนำได้โน้มน้าวเพื่อนๆ ในชั้นเรียนเป็นวิธีการช่วยลดพฤติกรรม
การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ รวมทั้งขยายชมรมทูบีนัมเบอร์วัน และพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่
ยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการปลูกฝังให้กลุ่มวัยรุ่นมีค่านิยมและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม

1.2 ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับ
พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่ม
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน เป็นลำดับที่ 2 ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ผู้ปกครอง ครู
อาจารย์ สังคม และชุมชน จึงควรให้ความสำคัญโดยการให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักถึงผล
ของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจ และตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นจาก
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น โทษและพิษภัยของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ต่ออวัยวะต่างๆ ของ
ร่างกาย ความรุนแรง ความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคม อันจะเป็นการช่วยลดพฤติกรรม
การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และปัญหาของสังคม ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับ
สังคม ซึ่งภาครัฐ เอกชน และองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา ควรมีการประสานและ
ร่วมมือกันในการจัดทำโครงการหรือโปรแกรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้วัยรุ่นได้มี
โอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่เหมาะสม

ในทางสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ การให้ข้อมูลที่ต้องการแก่เด็กวัยรุ่น เช่น การจัดกิจกรรมเข้าค่าย นิทรรศการการเรียนรู้ การสอดแทรกเนื้อหาที่เหมาะสมในการเรียนการสอน โดยเน้นกิจกรรมที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม รวมถึงการมีส่วนร่วมของตัววัยรุ่นเองด้วย

1.3 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา เป็นลำดับที่ 3 และมีความสัมพันธ์ทางลบ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ควรมีการร่วมมือและประสานงานกัน จัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยอาจจัดในลักษณะของการจัดนิทรรศการ การเข้าค่ายกิจกรรมโดยวัยรุ่นเป็นผู้เสนอแนะรูปแบบโดยให้วัยรุ่นมีส่วนร่วมมากที่สุดโดยการปลูกฝังทัศนคติและการปฏิบัติที่ถูกต้อง เช่น การดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ไม่ใช่สัญลักษณ์ของความเป็นคนที่มีความเท่ เก่ง และมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์หรือมุ่งสร้างค่านิยมใหม่ที่ไม่นำเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มาเป็นเครื่องดื่มในการพบปะสังสรรค์ต่างๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปลูกฝังค่านิยมและแบบอย่างที่ดีแก่วัยรุ่น

1.4 จากผลการวิจัยตัวแปรด้าน เพศ พฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว สังกัดสถานศึกษา และรายได้ที่ได้รับ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา ดังนั้น บิดามารดาหรือผู้ปกครอง รวมถึงครู ควรมีการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดทั้งในเรื่องพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์และพฤติกรรมการใช้จ่ายของต่อเดือนให้เหมาะสมกับค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงเพื่อการศึกษาและการดำเนินชีวิตประจำวัน

เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกระดับได้ตระหนักถึงปัญหาและความต้องการของวัยรุ่น พร้อมกับเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาของสังคมได้ เช่น โรคติดสุราเรื้อรัง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปัญหาเสพยาเสพติด ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เป็นต้น ซึ่งผู้เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสังคมได้ดังนี้

1. ระดับบุคคล โดยการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้เข้าถึงและเรียนรู้เรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จากแหล่งต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้วัยรุ่นมีความรู้เรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่ต้องการ และมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ที่เหมาะสมต่อไป

2. ระดับครอบครัว ผู้ปกครอง บุคคลในครอบครัวมีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้วัยรุ่นรู้สึกอบอุ่น คอยห่วงใย รวมไปถึงพูดคุยให้คำปรึกษาเมื่อเด็กในครอบครัวมีปัญหา มีการอบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำด้วยเหตุผล เปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้แสดงความคิดเห็น มีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในครอบครัว โดยเน้นให้เด็กวัยรุ่นตระหนักในคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ที่สำคัญครอบครัวควรดูแลเรื่องเงินที่ใช้จ่ายต่อเดือนของวัยรุ่นให้มีความเพียงพอกับการเรียน ไม่ควรให้เงินจนเกินความจำเป็น

3. ระดับชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานด้านสาธารณสุข สถานศึกษา องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรมีการกำหนดเป็นนโยบายและการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพื่อการดำเนินงานในระดับชุมชนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดให้มีการรณรงค์ทางสื่อต่างๆ เกี่ยวกับการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น เช่น ทักษะชีวิต แรงสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพในครอบครัว ความเชื่อเรื่องสุขภาพ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผลกระทบต่อสุขภาพกายและจิต เป็นต้น เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดโปรแกรมด้านการเรียนการสอน การให้คำแนะนำปรึกษา และเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการให้วัยรุ่นมีส่วนร่วมในการได้ตอบ ชักถาม พูดคุยในประเด็นต่างๆ ได้ ซึ่งจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มอื่นๆ ด้วย เช่น วัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ครอบคลุม และสามารถแก้ปัญหาได้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน

อาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

กระทรวงสาธารณสุข. กรมการแพทย์. สถานการณ์โรคไม่ติดต่อของประเทศไทย พ.ศ. 2538 และ

แนวโน้มมาตรการการแก้ไข. ม.ป.ท., 2539.

กระทรวงสาธารณสุข. กรมอนามัย. การสอนทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. ม.ป.ท.,

2539.

ขวัญตา เลิศวิจิตรกมล. “กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปัญหาที่เกิดจากการเสพยา.”

วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

คณะกรรมการประสานงานองค์กรเอกชนเพื่อการสาธารณสุขมูลฐาน. “เหล่า : ปัญหาที่ยังไม่มี

ทางออก.” จุลสารจากศูนย์ข้อมูล คปอศ. 1, 2 (มกราคม – มีนาคม 2546)

จงกลนี ดุษฎีเจริญ. “สัมพันธภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดา การเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัว

ของวัยรุ่นตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานามัย

ครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

จริยาวัตร คมพยัคฆ์. “แรงสนับสนุนทางสังคม: มโนทัศน์และการนำไปใช้.”

วารสารพยาบาลศาสตร์ 6, 2 (เมษายน – มิถุนายน 2531) : 96-106.

จิราภรณ์ เทพหนู. “ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

สายสามัญศึกษา ในจังหวัดพัทลุง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

ชนิดา ราธิ. “การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัด

ทบวงมหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

พยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

- ชัยยุทธ ดายา. “ปัจจัยของการขัดเกลากายทางสังคมของพ่อแม่ที่กระทบต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- ดวงเดือน มูลประดับ. “แรงสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
- ทวีศักดิ์ นพเศรษฐ. “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของชายหนุ่มในจังหวัดพะเยา.” รายงานการวิจัยโครงการโรคเอดส์ สภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร, 2536.
- เทพินทร์ พชรานุรักษ์. พฤติกรรมการบริโภคสุรา. หนังสือชุด สืบสานวัฒนธรรมไทยสู่สุขภาพที่ยั่งยืน, อันดับที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก, 2541.
- ธวัชชัย ไทยเขียว. “การศึกษาถึงสาเหตุการเสพยาเสพติด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาอาชีวอนามัยและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
- นันทิยา วิสุทธิศักดิ์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิตชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- บังอร ฤทธิศักดิ์. ความไม่ปลอดภัยบนถนนเป็นปัญหาสำคัญของโลก. ม.ป.ท., 2547.
- บุญเลิศ จุลเกียรติ. สุรากับสุขภาพ คู่มือณรงค์ป้องกันปัญหาจากสุรา. กรุงเทพมหานคร : สมาคมป้องกันปัญหาจากสุรา, 2543.
- ปณินท์ สกุลทอง. “สัมพันธภาพในครอบครัวและสุขภาพจิตของวัยรุ่นที่บิดาเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ศึกษาเฉพาะกรณีบุตรทหารในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา (สาขารณสังคมศาสตร์) สาขาวิชานามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
- ประกิจ โพธิ์อาสน์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา (สาขารณสังคมศาสตร์) สาขาวิชาสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
- ประคอง วรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. ฉบับปรับปรุงแก้ไข. ปทุมธานี : ศูนย์หนังสือ ดร. สง่าจำกัด, 2542.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ. “การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนไทย.” รายงานวิจัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

ประเวศ วะสี. “ดื่มอย่างไรจึงจะได้บุญ.” หมอชาวบ้าน 13, 149 (กันยายน 2543) : 1.

พงศ์ศักดิ์ วัฒนา. สุราที่เกี่ยวกับอุบัติเหตุยานยนต์. ม.ป.ท. : ม.ป.ป.

พจนารถ สารพัด. “การศึกษาเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด).

พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543.

ไพฑูรย์ จัยสิน และคณะ. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย.” รายงาน
การวิจัย กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2536.

ภาวิณี อยู่ประเสริฐ. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร)
สาขาวิชาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์. นครปฐม : ม.ป.ท., 2543.

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ. “อุบัติเหตุจราจรทางบกกับความสูญเสียทางสังคมและเศรษฐกิจ.”
2547. (อัดสำเนา)

เมธินี ก้อนแก้ว. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
วัยรุ่นหญิง ในจังหวัดภูเก็ต.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์. กระบวนการเรียนการสอนเพื่อการสร้างและเปลี่ยนแปลงทัศนคติ.
กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สุขภาพจิต. กระทรวงสาธารณสุข, 2543.

ยุพา ชูสิทธิกุล. “ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการดื่มสุรากับพฤติกรรมการดื่มสุราของ
นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.

ระจิตรแก้ว เล็กอุทัย. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.

ราตรี พัฒนรังสรรค์. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทร์เกษม,
2521.

- รุ่งทิพย์ มาสงามเมือง และคณะ. “การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขต กรุงเทพมหานคร.” รายงานการวิจัย คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.
- _____. “การบริโภคแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย : สาเหตุการป้องกัน.” รายงานการวิจัย คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.
- ลีนา จิตินเบญจพล. “ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการเลิก บุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาชายจังหวัดนนทบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.
- วรณัฐ จันทร์อุไร. “พฤติกรรมหลังการดื่มสุรากับการมีเพศสัมพันธ์ของผู้ติดเชื้อเอดส์ คลินิกนิรนาม ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาเอกสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- วิภา คำนธารังกุล. “การดื่มสุราและใช้สารเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครอง เด็กกลาง กรุงเทพมหานคร.” สถาบันวิจัยสังคมและสถาบันวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วิไลวรรณ สวัสดิ์พานิชย์. “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง สัมพันธภาพในกลุ่ม สมรสกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของสตรีมีบุตรยาก.” วิทยานิพนธ์ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- _____. ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2540.
- ศรีวงศ์ หะวานนท์. คู่มือรณรงค์ป้องกันปัญหาจากสุรา. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข, 2534.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย. “ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันการ ดื่มสุราของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- สนิท สมักรการ และคณะ. “พฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่มสาวไทย.” รายงานการวิจัย สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530.

สมจิตต์ ภาติกร และคณะ. “รายงานการวิจัยเรื่องมูลเหตุจูงใจในการเสพสารเสพติดให้โทษและ
 สาระหายของนักเรียนชายวัยรุ่น อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
 พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.

สมาน พุดระกูด. “การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ.” เอกสารประกอบ
 การประชุมคณะกรรมการการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ, 2548.
 (อัคราณา)

สายใจ ชื่นคำ. “พฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล,
 2542.

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านโป่ง. “รายงานสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี 2550.” (อัคราณา)
 สำนักโรคไม่ติดต่อ. กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข. “สถิติอุบัติเหตุและสาธารณสุขในประเทศไทย.” 2544. (อัคราณา)

สิทธิโชค วรานุสันติกุล. ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
 พิทักษ์อักษร, ม.ป.ป.

สุชา จันทน์เอม. วัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2528.

_____. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. สุขภาพจิต. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา, 2531.

สุนีย์ ธีรวิรุฬห์. “การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเขตกรุงเทพมหานคร.”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

สุภาพ ไทยแท้. “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสถานการณ์และการรับรู้บทบาท
 กับการปฏิบัติบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์พยาบาล.” วารสารพยาบาลศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 9, 1 (มกราคม-ธันวาคม 2540) : 35.

สุพล พยอมแย้ม. ปฏิบัติการจิตวิทยาในงานชุมชน. กาญจนบุรี : สหภาพพัฒนาการพิมพ์, 2545.

สุรีย์ สถาพรนานนท์. “ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มที่มี
 แอลกอฮอล์เจือปนของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.

อรพรรณ เมธาธิกุล. สุรากับปัญหาสุขภาพจิต. ม.ป.ท., 2534.

อังสนา บุญธรรม. “การเปรียบเทียบปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ต่อการติดเชื้อโรคเอดส์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตเมืองกับชนบท จังหวัดนครราชสีมา.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาวิทยาการระบาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.

อัปสร เดียวตระกูลวัฒนา. “ทัศนคติที่ดีต่อยาเสพติดและปกติเชิงอัตนัยของนักศึกษาวิทยาลัยครู.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

อัมพวรรณ อิ่มทั่ว. “ผลการใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมที่มีต่อ

การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน

ราชวินิตมัธยม กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

อารยา ด่านพานิช. “การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับ

พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของเยาวชนผู้กระทำผิดชายและหญิงในสถานพินิจและ

คุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

อำนวย พิรุณสาร. “การดื่ม และการให้คุณค่าของเหล้าของเยาวชนชายในกรุงเทพมหานคร

ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ขับขีมอเตอร์ไซด์รับจ้าง.” วิทยานิพนธ์ปริญญา

สังคมศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชามานุษยวิทยาประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.

อุษา ศรีนวล. “ผลการจัดโปรแกรมการฝึกการกล้าแสดงออกที่มีต่อการพัฒนาความภาคภูมิใจใน

ตนเองของเด็กหญิงวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงสระบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,

2545.

ภาษาต่างประเทศ

Benjamin, S., and S. Bloom. Taxaonomy of Education objectives, Hand Book 1 : Cognitive
Domain. (4) New york: David McKay Company. Inc, 1975.

Cobb, Sidney. “Social Support as Moderate of Stress.” Psychosomatic Medicine 38, 5 (September
- October 1976) : 300-313.

- Coopersmith, S. The Antecedents of Self-Esteem. Palo Alto,CA : Consulting Psychologist Press, 1981.
- _____. SEI:Self-Esteem Inventories. 2nd ed. Palo Alto,CA : Consulting Psychologist Press, 1984.
- Crouch. M., and V. Straub. "Enhancement of self-esteem in Adults." Family Community Health 6 (August 1983) : 67-78.
- Emery, E. M., and others. "The relation between young substance use and area specific self-esteem." Journal of School Health 63,5 (1993) : 224-228.
- Franken, R., and W. Prpich. "Dislike of Completion and the Need to Win : Self – Image Concerns, Performance Concerns and the Distraction of Attention." Journal of Behavior and Personality 11 (1996) : 695 – 712.
- Lazarus, R., and S. Folkman. Stress Appraisal and Coping. New York : Springer Publishing CO., 1984.
- Loveland – Cherry, C. L., V. B. Leech, and T. E. Dielman. "Correlates of alcohol use and misuse in fourth grade children:psychosocial,Peer,parental and family factors." Health Education Quarterly 23, 4 (1996) : 497-55.
- Lynsky,M. T., D. M. Fergusson, and L. J. Horwood. "The Effect of parental alcohol problems on rates of adolescent psychiatric disorders." Addiction 89 (1994) : 1277-84.
- Roski,J. ,et al. "School and community influences on adolescent alcohol and drug use." Health Education Research,12, 2 (1997) : 255 – 266.
- Yamane T. Statistics an Introductory Analysis. 3rd ed. New York : Harper and Row International, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของนักเรียนอาชีวศึกษา
ในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

คำอธิบายประกอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา ในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยศึกษา ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ถือเป็นความลับ นักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อ- สกุลลงในแบบสอบถาม ดังนั้นขอให้นักเรียนตอบแบบคำถามตามความเป็นจริงและครบทุกข้อ ซึ่งคำตอบที่ได้จะไม่มีผลต่อตัวนักเรียนแต่อย่างใด

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของครอบครัว

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามพฤติกรรมการดื่มสุรา

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดีและขอเป็นกำลังใจให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

นายปิยะ ทองบาง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียน อาชีวศึกษา ในอำเภอบ้านโป่ง
จังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริงของท่าน

1. ผู้ตอบเป็น

- ☐ 1. เพศชาย ☐ 2. เพศหญิง

2. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับใด

- ☐ 1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
☐ 2. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

3. ลักษณะการพักอาศัย

- ☐ 1. พักอยู่กับ บิดา มารดา หรือญาติพี่น้อง
☐ 2. พักอยู่ตามลำพัง หรือ อยู่กับเพื่อน

4. รายได้ที่ได้รับต่อเดือน บาท (ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนและอุปกรณ์การเรียน)

5. อาชีพของผู้ปกครอง

- ☐ 1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ 2. พ่อบ้าน/แม่บ้าน
☐ 3. ลูกจ้าง/เอกชน/บริษัท
☐ 4. รับจ้างทั่วไป
☐ 5. ค้าขาย
☐ 6. ทำไร่/ทำนา
☐ 7. อื่นๆระบุ

6. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว

- ☐ 1. ดื่ม ☐ 2. ไม่ดื่ม

7. โรงเรียนที่ท่านศึกษาอยู่สังกัดอะไร

- ☐ 1. เอกชน ☐ 2. รัฐบาล

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

คำอธิบาย ข้อความต่อไปนี้เป็นข้อความ ความรู้ เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ขอให้นักเรียน พิจารณาข้อความแต่ละข้อให้ละเอียดถี่ถ้วน แล้วทำเครื่องหมาย / ทับตัวอักษรที่ตรงกับความคิดเห็น ของนักเรียน โดยให้ตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อความ

1. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อระบบประสาทอย่างไร
 - ก. ก่อระบบประสาท
 - ข. หลอนประสาท
 - ค. กระตุ้นประสาท
 - ง. กดอ้อมประสาท
2. อวัยวะที่ทำหน้าที่สำคัญ ในการเผาผลาญแอลกอฮอล์ คือ
 - ก. ไต
 - ข. ตับ
 - ค. ลำไส้เล็ก
 - ง. กระเพาะอาหาร
3. ข้อใดไม่ใช่ผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะเริ่มแรก
 - ก. สนุกสนานมากกว่าปกติ
 - ข. สูญเสียการเคลื่อนไหวของร่างกาย
 - ค. ทรงตัวไม่ได้
 - ง. ขาดอาหาร
4. ข้อใดเป็นผลของการดื่มแอลกอฮอล์ ในระยะยาว
 - ก. โรคตับแข็ง
 - ข. โรคสมองฝ่อ
 - ค. โรคจิต
 - ง. โรคประสาท
5. อาการมึนเมา เค้นเซ หลังการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีสาเหตุมาจาก
 - ก. แอลกอฮอล์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง
 - ข. แอลกอฮอล์กดระบบประสาทส่วนกลาง
 - ค. แอลกอฮอล์กำลังดูดซึม
 - ง. แอลกอฮอล์กำลังถูกเผาผลาญ

6. ข้อใดไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับผลของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย
 - ก. แอลกอฮอล์มีผลต่อสมอง ทำให้การคิดช้า
 - ข. ถ้าสุขภาพแข็งแรง การดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีผลต่อการทำงานของกล้ามเนื้อ
 - ค. แอลกอฮอล์ ทำให้กล้ามเนื้อหัวใจเต้นผิดปกติ
 - ง. แอลกอฮอล์ ทำลายเยื่อของหลอดเลือดอาหารและกระเพาะอาหาร
7. ข้อใดไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์
 - ก. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นสารเสพติดชนิดหนึ่ง
 - ข. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อร่างกายและจิตใจ
 - ค. อาการลงแดงเกิดจากการหยุดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ
 - ง. การดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น ไม่มีผลต่อสมอง
8. ผู้ขับขี่ยานพาหนะ ห้ามมีระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดไม่เกิน
 - ก. 30 mg / dl
 - ข. 40 mg / dl
 - ค. 50 mg / dl
 - ง. 60 mg / dl
9. ผู้ติดสุรา หรือติดเหล้า หมายถึง
 - ก. ดื่มเหล้าเป็นครั้งคราว
 - ข. ดื่มเหล้ามากขึ้น
 - ค. ดื่มเหล้ามากขึ้นและต้องดื่มเป็นประจำ
 - ง. ดื่มเท่าเดิมที่เคยดื่ม
10. แอลกอฮอล์มีผลต่อหลอดเลือดอย่างไร
 - ก. หลอดเลือดตีบลง
 - ข. หลอดเลือดขยายตัว
 - ค. ไม่มีผลต่อหลอดเลือด
 - ง. ทำให้หลอดเลือดแข็งตัว

11. อาการคลื่นไส้อาเจียนตอนเช้า ที่เรียกว่า HANG OVER (อาการเมาค้าง)เกิดจากพิษของแอลกอฮอล์ต่อระบบใด
- ก. พิษต่อกระเพาะอาหาร
 - ข. พิษต่อลำไส้เล็กส่วนต้น
 - ค. พิษต่อระบบหัวใจ
 - ง. พิษต่อดับอ่อน
12. ข้อใดไม่ใช่ผลเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเวลานาน
- ก. ส่งผลให้เกิดโรคเบาหวาน
 - ข. ส่งผลให้เกิดมะเร็งตับ
 - ค. ส่งผลให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร
 - ง. ส่งผลให้เกิดอัลไซเมอร์
13. การตรวจหาระดับแอลกอฮอล์สำหรับผู้ขับขีรถขณะเมาสุราที่สะดวกรวดเร็วที่สุดในปัจจุบันคือ
- ก. ตรวจโดยใช้น้ำลาย
 - ข. ตรวจโดยใช้เลือด
 - ค. ตรวจโดยการเป่าลมหายใจ
 - ง. ตรวจโดยใช้ปัสสาวะ
14. ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ข้อใดเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของผู้ดื่ม
- ก. ผลกระทบต่อตัวผู้ดื่ม
 - ข. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
 - ค. ผลกระทบต่อสังคม
 - ง. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
15. สารหนู Arenic ที่อยู่ในสุราก่อให้เกิดมะเร็งชนิดใดได้ง่าย
- ก. มะเร็งตับ
 - ข. มะเร็งกล่องเสียง
 - ค. มะเร็งกระเพาะอาหาร
 - ง. มะเร็งเต้านม

16. แอลกอฮอล์สามารถทำให้เกิดโรคข้ออักเสบชนิดหนึ่งเรียกว่า
- ก. โรครูมาตอย
 - ข. โรคเก๊าท์
 - ค. โรคข้อเสื่อม
 - ง. โรคข้อติด
17. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไปมีผลต่อระบบหลอดเลือดอย่างไร
- ก. แอลกอฮอล์ทำให้หลอดเลือดหดตัวหายใจไม่สะดวก
 - ข. แอลกอฮอล์ทำให้หลอดเลือดคลายตัว รู้สึกกระชับกระเฉง
 - ค. แอลกอฮอล์ทำให้หลอดเลือดขยายตัว หน้าแดง
 - ง. แอลกอฮอล์ทำให้หลอดเลือดขยายตัว รู้สึกเจ็บกล้ามเนื้อ
18. ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ คือ เจ็บบริเวณใต้ชายโครงขวา มีก้อนใต้ชายโครงขวา เบื่ออาหารแน่นท้อง ก่อให้เกิดโรคใด
- ก. โรคดีซ่าน
 - ข. โรคกระเพาะอาหาร
 - ค. โรคไส้ติ่งอักเสบ
 - ง. โรคตับแข็ง
19. ระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดสูงสุดที่อาจทำให้เสียชีวิตได้ คือปริมาณเท่าไร
- ก. 100 mg/dl
 - ข. 200 mg/dl
 - ค. 300 mg/dl
 - ง. 400 mg/dl
20. สารเมทิลแอลกอฮอล์ ที่อยู่ในสุราเมื่อดื่มเข้าไปก่อให้เกิดอาการอย่างไร
- ก. ระบายน้ำ อ่อนเพลียหมดแรง
 - ข. ปวดศีรษะ คลื่นไส้อาเจียน ตาบอด
 - ค. ตื่นตัว รู้สึกกระชับกระเฉง
 - ง. หายใจโล่ง ปวดข้อโปรง

21. หญิงมีครรภ์ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีผลกระทบต่อทารกในครรภ์อย่างไร
- ก. ทารกคลอดปกติ
 - ข. ทารกน้ำหนักน้อย พิกัดหรือปัญญาอ่อน
 - ค. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานแก่ทารก
 - ง. ทำให้เลือดลมเด็กดีแข็งแรงคลอดง่าย
22. โรคใดต่อไปนี ไม่ได้ มีผลมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ก. ตับแข็ง
 - ข. ภาวะพะอาหารอักเสบ
 - ค. ความดันโลหิตสูง
 - ง. วัณโรค

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัว

คำอธิบาย ข้อความต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนต่อผู้ปกครองของนักเรียน ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อให้ละเอียดถี่ถ้วน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน โดยให้ตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อความ โดยคำตอบมี 5 ตัวเลือก ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง พ่อแม่ / ผู้ปกครองของท่าน ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเป็นประจำทุกครั้ง

ปฏิบัติเป็นส่วนมาก หมายถึง พ่อแม่ / ผู้ปกครองของท่าน ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเกือบทุกครั้ง

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง พ่อแม่ / ผู้ปกครองของท่าน ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเป็นบางครั้ง

ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย หมายถึง พ่อแม่ / ผู้ปกครองของท่าน ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นนานๆ ครั้ง

ไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึง พ่อแม่ / ผู้ปกครองของท่าน ไม่เคยปฏิบัติเรื่องเหล่านั้นเลย

ข้อที่	พฤติกรรมของพ่อแม่ / ผู้ปกครองของท่านในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นส่วนมาก	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย	ไม่เคยปฏิบัติเลย
1.	ด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ พ่อแม่ / ผู้ปกครองบอกท่านว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ					
2.	พ่อแม่/ผู้ปกครองอธิบายให้ท่านทราบว่า การดื่มสุรามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัว					
3.	พ่อแม่ / ผู้ปกครอง เคยเล่าตัวอย่างของ คนที่เกิดอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ฟัง					
4.	บุคคลในครอบครัวบอกท่านเรื่องการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขีรถ ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้					
5.	การเลี้ยงสัตว์ในครอบครัว ทำให้ สนุกสนานได้โดยไม่ต้องมีการดื่มเครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์					

ข้อที่	พฤติกรรมของพ่อแม่ / ผู้ปกครอง ของท่านในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็น ส่วนมาก	ปฏิบัติ เป็น บาง ครั้ง	ปฏิบัติ เป็น ส่วนน้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
6	ด้านการให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอน พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านห้ามไม่ให้ดื่ม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์					
7	พ่อแม่/ผู้ปกครองแนะนำให้ทำกิจกรรม ต่างๆ เช่น การเล่นกีฬา แทนการดื่ม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์					
8.	พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านบอกให้ท่าน ปฏิบัติตามตัวอย่างเพื่อนที่ไม่ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
9.	พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านห้ามปราม มิให้ท่านเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์					
10.	พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านสั่งห้ามนำ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาในบ้าน					
11.	บุคคลในครอบครัวและผู้ปกครอง เสนอแนะวิธีการในการหลีกเลี่ยง การดื่มสุรากับท่าน					
12.	ด้านการกำหนดมาตรการลงโทษ พ่อแม่ / ผู้ปกครองลงโทษท่าน เมื่อรู้ว่า ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
13.	ท่านถูกพ่อแม่ / ผู้ปกครอง เฝ้าขันติ เมื่อ ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
14.	ท่านถูกพ่อแม่ / ผู้ปกครองหักค่าใช้จ่าย ในการเล่าเรียน เมื่อรู้ว่าท่านดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์					

ข้อที่	พฤติกรรมของพ่อแม่ / ผู้ปกครอง ของท่านในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		ปฏิบัติ เป็น ประจำ	ปฏิบัติ เป็น ส่วนมาก	ปฏิบัติ เป็น บาง ครั้ง	ปฏิบัติ เป็น ส่วนน้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
15.	ท่านถูกพ่อแม่ / ผู้ปกครองกักบริเวณ หรือถูกสั่งห้ามออกจากบ้านพัก เมื่อรู้ว่า ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

คำอธิบาย ข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้จะถามเกี่ยวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ให้นักเรียนอ่าน

ข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน โดยให้ตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อคำถาม โดยคำตอบมี 5 ตัวเลือก ดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

เป็นจริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับเป็นจริงของนักเรียนมาก

เป็นจริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนปานกลาง

เป็นจริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย

เป็นจริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ท่านมีความรู้สึกต่อตนเอง ในด้านต่อไปนี้อย่างไร	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ดีเท่าผู้อื่น					
2.	ฉันพอใจในความสามารถที่ตนเองมีอยู่					
3.	เพื่อนๆ ยอมรับความสามารถทางการเรียนของฉัน					
4.	ฉันสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง					
5.	ในการทำอะไรก็ตาม ฉันจะทำอย่างเต็ม ความสามารถ					
6.	ผู้ปกครองยอมรับในความสามารถของฉัน					
7.	ฉันไม่เคยทำอะไรสำเร็จ					
8.	ฉันสามารถให้การช่วยเหลือเพื่อนๆ ได้ทุกเรื่อง					
9.	ฉันเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง					
10.	เพื่อนๆ มอบหมายให้ฉันทำงานในตำแหน่งสำคัญ					
11.	ฉันมักยอมแพ้อะไรง่ายๆ					
12.	ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีอนาคต					
13.	ฉันพอใจในผลการเรียนของฉัน					
14.	ฉันอยากเป็นคนอื่นมากกว่าตนเอง					

ข้อที่	ท่านมีความรู้สึกต่อตนเอง ในด้านต่อไปนี้อย่างไร	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15.	ด้านความภาคภูมิใจในรูปร่างหน้าตา ฉันพึงพอใจในหน้าตาของฉัน					
16.	ฉันพึงพอใจในรูปร่างของฉัน					
17.	ฉันมีรูปร่างหน้าตาไม่ดีเมื่อเทียบกับผู้อื่น					
18.	ฉันเป็นคนสวย/คนหล่อ					
19.	ด้านความภาคภูมิใจในลักษณะเด่น ฉันเป็นที่รักของเพื่อนๆ					
20.	ฉันมีความสามารถพิเศษ					
21.	บางครั้งฉันรู้สึกที่ไม่มีใครต้องการฉันเลย					
22.	ฉันเป็นที่พึ่งพาของผู้อื่นได้					
23.	เพื่อนๆ มักมาปรึกษาฉันเสมอ เมื่อต้องการ ปรึกษาทุกข้อ					
24.	เพื่อนๆ แสดงให้ฉันรู้ว่าฉันมีส่วนช่วยในการ ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆ ได้					
25.	ฉันได้รับคำชมเรื่องผลการเรียนของฉันเสมอ					
26.	ด้านการยอมรับตนเอง ฉันโกรธเมื่อมีคนพูดติเตียนฉัน					
27.	ถึงแม้ว่าฉันจะสอบไม่ได้ที่หนึ่งฉันก็ไม่เสียใจ เพราะฉันทำดีที่สุดแล้ว					
28.	ฉันมักได้รับคำชมเสมอว่าเป็นคนมีน้ำใจ					
29.	ฉันรู้สึกโดดเดี่ยวเหมือนอยู่ตัวคนเดียวในโลก					
30.	ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง					
31.	ฉันไม่เคยทำอะไรประสบความสำเร็จ					
32.	ฉันรู้สึกว่าตัวฉันยังมีสิ่งดีอยู่หลายประการ					

ข้อที่	ท่านมีความรู้สึกต่อตนเอง ในด้านต่อไปนี้อย่างไร	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33.	ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฉันทำงานตามวิธีการตามที่กำหนดไว้อย่าง เคร่งครัด เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ได้					
34.	ฉันคิดหาวิธีทำงานใหม่ๆ เพื่อให้งานสำเร็จเร็วขึ้น					
35.	ฉันชอบลอกเลียนแบบการทำงานจากคนอื่น					
36.	ฉันมักหาวิธีการทำงานทางลัดเพื่อให้ได้รูปแบบ การทำงานแบบใหม่					
37.	ฉันชอบทำกิจกรรมที่ต้องแข่งขันกับคนอื่น					
38.	ฉันชอบนำวัสดุหรือสิ่งของเหลือใช้มาดัดแปลงใช้ ให้เกิดประโยชน์					
39.	ฉันได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่น งานประเพณี งานกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ อยู่เสมอๆ					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการคัดลอกตามกลุ่มเพื่อน

คำอธิบาย ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อความเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามกลุ่มเพื่อนของนักเรียน ขอให้ นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อให้ละเอียดถี่ถ้วน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ การปฏิบัติของนักเรียน โดยให้ตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อคำถาม โดยคำตอบมี 5 ตัวเลือก ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ท่านได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเป็นประจำทุกครั้ง
เป็นส่วนมาก	หมายถึง	ท่านได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเกือบทุกครั้ง
เป็นบางครั้ง	หมายถึง	ท่านได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเป็นบางครั้ง
เป็นส่วนน้อย	หมายถึง	ท่านได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นนานๆ ครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ท่านไม่เคยปฏิบัติเรื่องเหล่านั้นเลย

ข้อที่	การปฏิบัติตนของท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
1.	เมื่อเพื่อนๆ ชวนไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ท่านจะทำตามคำชวนนั้น					
2.	ท่านเป็นคนเตรียมกับแกล้ม / เครื่องดื่มตามที่เพื่อนมอบให้ทำ					
3.	ในงานเลี้ยงสังสรรค์ ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามคำชักชวนของเพื่อน					
4.	เมื่อเพื่อนชวนกันไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ท่านจะไปกับเพื่อนด้วย					
5.	หลังเลิกเรียน เพื่อนๆ จะรวมกลุ่มกันปรึกษาเรื่องการไปเที่ยวดื่มเครื่องดื่มที่แอลกอฮอล์ท่านจะเข้าร่วมกับเพื่อนด้วย					
6.	เมื่อถูกเพื่อนขอร้องให้ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในงานสังสรรค์ต่างๆ ท่านจะปฏิเสธทันที					

ข้อที่	การปฏิบัติของท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
7.	เมื่อเพื่อนให้ท่านขี่เครื่องขี่ที่มีแอลกอฮอล์ ท่านจะปฏิเสธโดยอ้างเหตุผลต่างๆ					
8.	เมื่อเพื่อนๆ ขี่เครื่องขี่ที่มีแอลกอฮอล์ และชวนท่านไปเที่ยวต่อท่านไปตามคำชวนนั้น					
9.	ในสถานบันเทิงหากมีผู้ใดชักชวนให้ท่านขี่สุราโดยบอกว่าที่นี้ใครๆ ก็ขี่ทั้งนั้นท่านปฏิเสธแต่ผู้นั้นก็ไมยอมกลับขึ้นกรานเหมือนเดิมให้ท่านขี่ด้วยกันท่านจึงขี่สุราตามคำชวนนั้น					
10.	ขณะอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่กำลังขี่เครื่องขี่ที่มีแอลกอฮอล์ ท่านถูกเพื่อนคะยั้นคะยอให้ขี่ ท่านจะขี่ตามคำชวนนั้น					
11.	เมื่อมีเวลาว่างเพื่อนชวนท่านไปขี่เครื่องขี่ที่มีแอลกอฮอล์ด้วยกัน ท่านจะตอบตกลงเนื่องจากการพักผ่อนคลายความเครียดและเพื่อความสนุกสนานร่วมกันกับเพื่อน					
12.	เมื่อเพื่อนชวนท่านไปเที่ยวคาราโอเกะและสถานบันเทิงเพื่อขี่เครื่องขี่ที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะตอบตกลงทันที					
13.	เมื่อเพื่อนชวนให้เข้ากลุ่มขี่เครื่องขี่ที่มีแอลกอฮอล์ท่านตอบตกลงเข้าร่วมกลุ่มด้วย					

ข้อที่	การปฏิบัติของท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
14.	หลังเลิกเรียนเพื่อนๆ ค่ะยันคะขอให้ท่านไปดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ด้วยกันท่านตอบตกลงเนื่องจากเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน					
15.	เมื่อกลุ่มเพื่อนสนิทของท่านชวนให้ท่านดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะดืมตามคำชักชวนเนื่องจากเกรงใจเพื่อน					
16.	เมื่อท่านเกิดความเครียดเพื่อนๆ มักจะชวนท่านไปดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะร่วมดืมกับเพื่อนๆ					
17.	เมื่อมีความสุขหรือประสบความสำเร็จในบางสิ่งบางอย่างเพื่อนๆ มักจะชวนท่านไปดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะร่วมดืมตามคำชวนนั้น					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์

คำอธิบาย ข้อคำถามต่อไปนี้ถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ ให้นักเรียนอ่าน

ข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงที่นักเรียน

ปฏิบัติ โดยให้ตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อคำถาม โดยคำตอบมี 5 ตัวเลือก ดังนี้

เป็นประจำ หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นประมาณ 4 ครั้ง ต่อเดือน

เป็นส่วนมาก หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นประมาณ 3 ครั้งต่อเดือน

เป็นบางครั้ง หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นประมาณ 2 ครั้งต่อเดือน

เป็นส่วนน้อย หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นประมาณ 1 ครั้ง ต่อเดือน

ไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึง นักเรียนไม่เคยปฏิบัติเรื่องเหล่านั้นเลย

ข้อ ที่	พฤติกรรมการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ ของท่านเป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็น ประจำ	เป็น ส่วน มาก	เป็น บาง ครั้ง	เป็น ส่วน น้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
1.	ลักษณะการดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ในบ้าน เมื่อข้าพเจ้าดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ในบ้าน ข้าพเจ้าดื่มร่วมกับสมาชิกในบ้าน					
2.	ข้าพเจ้าดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ในบ้านตาม ลำพัง					
3.	เมื่อข้าพเจ้าดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ในบ้าน ข้าพเจ้าจะดื่มเฉพาะในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น งานวันเกิด งานสังสรรค์ในกลุ่มญาติ พี่น้อง					
4.	ข้าพเจ้าดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ในบ้านของข้าพเจ้า โดยไม่มีโอกาสพิเศษใด ๆ					
5.	ข้าพเจ้าดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์เมื่อมีเรื่อง กังวลใจ					
6.	เมื่อดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ในบ้านแล้ว ข้าพเจ้ามักไปเที่ยวต่อ					

ข้อ ที่	พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของท่านเป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็น ประจำ	เป็น ส่วน มาก	เป็น บาง ครั้ง	เป็น ส่วน น้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
7.	ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่ม ในบ้านได้แก่ เบียร์ สปาย					
8.	ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่ม ในบ้านได้แก่ สุราผสมน้ำอัดลม					
9.	ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่ม ในบ้านได้แก่ สุราผสมโซดา					
10.	ลักษณะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกบ้าน เมื่อข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอก บ้านข้าพเจ้าดื่มตามลำพังคนเดียว					
11.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน เฉพาะโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น งานวันเกิด งานสังสรรค์ต่างๆ					
12.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน เพราะอยากดื่มโดยไม่มีโอกาสพิเศษใดๆ					
13.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน เพราะเพื่อนชวนไม่สามารถปฏิเสธเพื่อนได้					
14.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน เพราะเครียดหรือมีเรื่องกังวลใจ					
15.	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกบ้าน ได้แก่ สุราผสมโซดา					
16.	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกบ้าน ได้แก่ สุราผสมน้ำอัดลม					
17.	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกบ้าน ได้แก่ เบียร์ สปาย					

ข้อ ที่	พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของท่านเป็นอย่างไร	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็น ประจำ	เป็น ส่วน มาก	เป็น บาง ครั้ง	เป็น ส่วน น้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
18.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ร้านอาหาร ผับ คาราโอเกะ					
19.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บ้าน เพื่อน/หอพัก					
20.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน สวนสาธารณะหรือสถานที่สาธารณะ					
21.	เมื่อดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นอกบ้าน เพื่อนมักจะชวนข้าพเจ้าไปเที่ยวต่อที่ ผับ เทค คาราโอเกะข้าพเจ้าไปด้วย					

ภาคผนวก ข

ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามจำแนกเป็นรายข้อ

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์จำแนกรายข้อ

ข้อที่	คำถาม	คนที่ตอบถูก		คนที่ตอบผิด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อระบบประสาทอย่างไร	109	31.6	236	68.4
2	อวัยวะที่ทำหน้าที่สำคัญ ในการเผาผลาญแอลกอฮอล์ คือ	271	78.6	74	21.4
3	ข้อใดไม่ใช่ผลของการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะเริ่มแรก	197	57.1	148	42.9
4	ข้อใดเป็นผลของการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระยะยาว	339	98.3	6	1.7
5	อาการมึนเมา เค้นเซ หลังการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีสาเหตุมาจาก	147	42.6	198	57.4
6	ข้อใดไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับผลของแอลกอฮอล์ต่อร่างกาย	238	69.0	107	31.0
7	ข้อใดไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	246	71.3	99	28.7
8	ผู้ขับขี่ยานพาหนะ ห้ามมีระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดไม่เกิน	197	57.1	148	42.9
9	ผู้ติดสุรา หรือติดเหล้า หมายถึง	309	89.6	36	10.4
10	แอลกอฮอล์มีผลต่อหลอดเลือดอย่างไร	106	30.7	239	69.3
11	อาการคลื่นไส้ อาเจียนตอนเช้า ที่เรียกว่า HANG OVER (อาการเมาค้าง) เกิดจากพิษของแอลกอฮอล์ต่อระบบใด	192	55.7	153	44.3
12	ข้อใด ไม่ใช่ผลเสียของการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเวลานาน	98	28.4	247	71.6
13	การตรวจหาระดับแอลกอฮอล์สำหรับผู้ขับขี่รถขณะเมาสุราที่สะดวกรวดเร็วที่สุดในปัจจุบันคือ	318	92.2	26	7.8
14	ผลกระทบของการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ข้อใดเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของผู้ดื่ม	249	72.2	95	27.8

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	คนที่ตอบถูก		คนที่ตอบผิด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15	สารหนู Arenic ที่อยู่ในสุราก่อให้เกิดมะเร็งชนิดใดได้ง่าย	252	73.3	92	26.7
16	แอลกอฮอล์สามารถทำให้เกิดโรคข้ออักเสบชนิดหนึ่งเรียกว่า	107	31.0	238	69.0
17	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไปมีผลต่อระบบหลอดเลือดอย่างไร	39	11.3	306	88.7
18	ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์คือ เจ็บบริเวณใต้ชายโครงขวา มีก้อนใต้ชายโครงขวา เบื่ออาหารแน่นท้อง ก่อให้เกิดโรคใด	217	62.9	128	37.1
19	ระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดสูงสุดที่อาจทำให้เสียชีวิตได้ คือปริมาณเท่าไร	62	18.0	283	82.0
20	สารเมธิลแอลกอฮอล์ ที่อยู่ในสุราเมื่อดื่มเข้าไป ก่อให้เกิดอาการอย่างไร	143	41.4	202	58.6
21	หญิงมีครรภ์ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีผลกระทบต่อทารกในครรภ์ อย่างไร	305	88.4	40	11.6
22	โรคใดต่อไปนี้ ไม่ได้ มีผลมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	280	81.2	65	18.8

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของ
ครอบครัว

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน/ร้อยละ)				
		ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็น ส่วนมาก	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ เป็น ส่วนน้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
1.	ด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ พ่อแม่ / ผู้ปกครองบอกท่านว่าเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ ($\bar{X} = 3.64$)	106/ 30.7	87/ 25.2	98/ 28.4	30/ 8.7	24/ 7.0
2.	พ่อแม่/ผู้ปกครองอธิบายให้ท่านทราบว่า การดื่มสุรามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของ ครอบครัว ($\bar{X} = 3.18$)	38/ 11.0	111/ 32.2	109/ 31.6	48/ 13.9	39/ 11.3
3.	พ่อแม่ / ผู้ปกครอง เคยเล่าตัวอย่างของ คนที่เกิดอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ให้ฟัง ($\bar{X} = 3.43$)	61/ 17.7	116/ 33.6	97/ 28.1	51/ 14.8	20/ 5.8
4.	บุคคลในครอบครัวบอกท่านเรื่องการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขีรถ ทำให้ เกิดอุบัติเหตุได้ ($\bar{X} = 3.52$)	85/ 24.6	109/ 31.6	79/ 22.9	45/ 13.0	27/ 7.8
5.	การเลี้ยงสังสรรค์ในครอบครัว ทำให้ สนุกสนานได้โดยไม่มีการดื่มเครื่องดื่มที่ มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 3.36$)	69/ 20.0	103/ 29.9	90/ 26.1	49/ 14.2	34/ 9.9
6	ด้านการให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอน พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านห้ามไม่ให้ดื่ม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 3.89$)	133/ 38.6	95/ 27.5	76/ 22.0	27/ 7.8	14/ 4.1

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน/ร้อยละ)				
		ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็น ส่วนมาก	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ เป็น ส่วนน้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
7	พ่อแม่/ผู้ปกครองแนะนำให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นเกม แทนการขี่มoped ที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 3.68$)	98/ 28.4	117/ 33.9	72/ 20.9	37/ 10.7	21/ 6.1
8.	พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านบอกให้ท่านปฏิบัติตามตัวอย่างเพื่อนที่ไม่ขี่มoped ที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 3.61$)	96/ 27.8	111/ 32.2	72/ 20.9	40/ 11.6	26/ 7.5
9.	พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านห้ามปรามมิให้ท่านเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับมoped ที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 3.72$)	87/ 25.2	138/ 40.0	73/ 21.2	29/ 8.4	18/ 5.2
10.	พ่อแม่/ผู้ปกครองของท่านสั่งห้ามนำมoped ที่มีแอลกอฮอล์เข้ามาในบ้าน ($\bar{X} = 3.22$)	68/ 19.7	81/ 23.5	103/ 29.9	46/ 13.3	47/ 13.6
11.	บุคคลในครอบครัวและผู้ปกครองเสนอแนะวิธีการในการหลีกเลี่ยงการขี่มoped กับท่าน ($\bar{X} = 3.16$)	46/ 13.3	94/ 27.2	107/ 31.0	64/ 18.6	34/ 9.9
12.	ด้านการกำหนดมาตรการลงโทษ พ่อแม่ / ผู้ปกครองลงโทษท่าน เมื่อรู้ว่าท่านขี่มoped ที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 2.70$)	45/ 13.0	65/ 18.8	75/ 21.7	61/ 17.7	99/ 28.7
13.	ท่านถูกพ่อแม่ / ผู้ปกครอง เฝ้าจับตาดู เมื่อท่านขี่มoped ที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 2.11$)	31/ 9.0	31/ 9.0	60/ 17.4	45/ 13.0	178/ 51.6
14.	ท่านถูกพ่อแม่ / ผู้ปกครองหักค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียน เมื่อรู้ว่าท่านขี่มoped ที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 2.06$)	26/ 7.5	35/ 10.1	57/ 16.5	43/ 12.5	184/ 53.3

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน/ร้อยละ)				
		ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็น ส่วนมาก	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ เป็น ส่วนน้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
15.	ท่านถูกพ่อแม่ / ผู้ปกครองกักบริเวณ หรือถูกสั่งห้ามออกจากบ้านพัก เมื่อรู้ว่า ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 1.95$)	20/ 5.8	42/ 12.2	41/ 11.9	41/ 11.9	201/ 58.3

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจำแนกรายข้อ

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน / ร้อยละ)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านความสามารถ ฉันสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ดีเท่าผู้อื่น ($\bar{X} = 3.72$)	57/ 16.5	150/ 43.5	128/ 37.1	6/ 1.7	4/ 1.2
2.	ฉันพอใจในความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ($\bar{X} = 3.94$)	89/ 25.8	161/ 46.7	83/ 24.1	9/ 2.6	3 0.9
3.	เพื่อนๆ ยอมรับความสามารถทางการเรียนของฉัน ($\bar{X} = 3.37$)	24/ 7.0	114/ 33.0	177/ 51.3	27/ 7.8	3/ 0.9
4.	ฉันสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.47$)	27/ 7.8	134/ 38.8	162/ 47.0	18/ 5.2	4/ 1.2
5.	ในการทำอะไรก็ตาม ฉันจะทำอย่างเต็ม ความสามารถ ($\bar{X} = 3.89$)	82/ 23.8	159/ 46.1	89/ 25.8	13/ 3.8	2/ 0.6
6.	ผู้ปกครองยอมรับในความสามารถของฉัน ($\bar{X} = 3.79$)	64/ 18.6	171/ 49.6	90/ 26.1	14/ 4.1	6/ 1.7
7.	ฉันไม่เคยทำอะไรสำเร็จ ($\bar{X} = 2.30$)	9/ 2.6	19/ 5.5	97/ 28.1	163/ 47.2	57/ 16.5
8.	ฉันสามารถให้การช่วยเหลือเพื่อนๆ ได้ทุกเรื่อง ($\bar{X} = 3.35$)	31/ 9.0	94/ 27.2	189/ 54.8	27/ 7.8	4/ 1.2
9.	ฉันเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 3.47$)	38/ 11.0	132/ 38.3	137/ 39.7	30/ 8.7	8/ 2.3
10.	เพื่อนๆ มอบหมายให้ฉันทำงานในตำแหน่งสำคัญ ($\bar{X} = 3.12$)	22/ 6.4	64/ 18.6	200/ 58.0	52/ 15.1	7/ 2.0
11.	ฉันมักยอมแพ้อะไรง่าย ๆ ($\bar{X} = 2.33$)	16/ 4.6	30/ 8.7	88/ 25.5	129/ 37.4	82/ 23.8

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน /ร้อยละ)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.	ฉันรู้สึกว่าเป็นคนมีอนาคต ($\bar{X} = 3.68$)	57/ 16.5	146/ 42.3	124/ 35.9	10/ 2.9	8/ 2.3
13.	ฉันพอใจในผลการเรียนของฉัน ($\bar{X} = 3.57$)	62/ 18	127/ 36.8	115/ 33.3	28/ 8.1	13/ 3.8
14.	ฉันอยากเป็นคนอื่นมากกว่าตนเอง ($\bar{X} = 2.11$)	15/ 4.3	32/ 9.3	65/ 18.8	96/ 27.8	137/ 39.7
15.	ด้านความภาคภูมิใจในรูปร่างหน้าตา ฉันพึงพอใจในหน้าตาของฉัน ($\bar{X} = 3.64$)	64/ 18.6	119/ 34.5	142/ 41.2	14/ 4.1	6/ 1.7
16.	ฉันพึงพอใจในรูปร่างของฉัน ($\bar{X} = 3.44$)	54/ 15.7	100/ 29.0	145/ 42.0	35/ 10.1	11/ 3.2
17.	ฉันมีรูปร่างหน้าตาไม่ดีเมื่อเทียบกับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.95$)	31/ 9.0	41/ 11.9	184/ 53.3	59/ 17.1	30/ 8.7
18.	ฉันเป็นคนสวย/คนหล่อ ($\bar{X} = 3.09$)	44/ 12.8	43/ 12.5	182/ 52.8	51/ 14.8	25/ 7.2
19.	ด้านความภาคภูมิใจในลักษณะเด่น ฉันเป็นที่รักของเพื่อน ๆ ($\bar{X} = 3.51$)	42/ 12.2	118/ 34.2	161/ 46.7	22/ 6.4	2/ 0.6
20.	ฉันมีความสามารถพิเศษ ($\bar{X} = 3.45$)	48/ 13.9	92/ 26.7	176/ 51.0	26/ 7.5	3/ 0.9
21.	บางครั้งฉันรู้สึกว่าไม่มีใครต้องการฉันเลย ($\bar{X} = 2.64$)	29/ 8.4	37/ 10.7	114/ 33.0	111/ 32.2	54/ 15.7
22.	ฉันเป็นที่พึงพาของผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 3.37$)	28/ 8.1	102/ 29.6	189/ 54.8	20/ 5.8	6/ 1.7

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน /ร้อยละ)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23.	เพื่อน ๆ มักมาปรึกษาฉันเสมอ เมื่อต้องการปรับทุกข์ ($\bar{X} = 3.19$)	23/ 6.7	92/ 26.7	166/ 48.1	57/ 16.5	7/ 2.0
24.	เพื่อน ๆ แสดงให้ฉันรู้ว่าฉันมีส่วนช่วยในการทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆ ได้ ($\bar{X} = 3.65$)	41/ 11.9	154/ 44.6	139/ 40.3	10/ 2.9	1/ 0.3
25.	ฉันได้รับคำชมเรื่องผลการเรียนของฉันเสมอ ($\bar{X} = 3.15$)	21/ 6.1	79/ 22.9	185/ 53.6	51/ 14.8	9/ 2.6
26.	ด้านการยอมรับตนเอง ฉันโกรธเมื่อมีคนพูดติเตียนฉัน ($\bar{X} = 3.03$)	18/ 5.2	78/ 22.6	159/ 46.1	75/ 21.7	15/ 4.3
27.	ถึงแม้ว่าฉันจะสอบไม่ได้ที่หนึ่งฉันก็ไม่เสียใจ เพราะฉันทำดีที่สุดแล้ว ($\bar{X} = 3.90$)	95/ 27.5	146/ 42.3	85/ 24.6	14/ 4.1	5/ 1.4
28.	ฉันมักได้รับคำชมเสมอว่าเป็นคนมีน้ำใจ ($\bar{X} = 3.34$)	31/ 9.0	96/ 27.8	182/ 52.8	31/ 9.0	5/ 1.4
29.	ฉันรู้สึกโดดเดี่ยวเหมือนอยู่ตัวคนเดียวในโลก ($\bar{X} = 2.53$)	30/ 8.7	38/ 11.0	91/ 26.4	112/ 32.5	74/ 21.4
30.	ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ($\bar{X} = 3.64$)	49/ 14.2	148/ 42.9	127/ 36.8	16/ 4.6	5/ 1.4
31.	ฉันไม่เคยทำอะไรประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 2.35$)	8/ 2.3	40/ 11.6	89/ 25.8	137/ 39.7	71/ 20.6
32.	ฉันรู้สึกว่าตัวฉันยังมีสิ่งคืออยู่หลายประการ ($\bar{X} = 3.68$)	47/ 13.6	162/ 47	117/ 33.9	18/ 5.2	1/ 0.3

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน /ร้อยละ)				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33.	ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฉันทำงานตามวิธีการตามที่กำหนดไว้อย่าง เคร่งครัด เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ได้ ($\bar{X} = 3.50$)	40/ 11.6	117/ 33.9	168/ 48.7	16/ 4.6	4/ 1.2
34.	ฉันคิดหาวิธีทำงานใหม่ๆ เพื่อให้งานสำเร็จเร็วขึ้น ($\bar{X} = 3.43$)	31/ 9.0	116/ 33.6	171/ 49.6	23/ 6.7	4/ 1.2
35.	ฉันชอบลอกเลียนแบบการทำงานจากคนอื่น ($\bar{X} = 2.69$)	12/ 3.5	46/ 13.3	142/ 41.2	114/ 33.0	31/ 9.0
36.	ฉันมักหาวิธีการทำงานทางลัดเพื่อให้ได้รูปแบบ การทำงานแบบใหม่ ($\bar{X} = 3.21$)	22/ 6.4	84/ 24.3	195/ 56.5	34/ 9.9	10/ 2.9
37.	ฉันชอบทำกิจกรรมที่ต้องแข่งขันกับคนอื่น ($\bar{X} = 3.06$)	26/ 7.5	64/ 18.6	173/ 50.1	68/ 19.7	14/ 4.1
38.	ฉันชอบนำวัสดุหรือสิ่งของเหลือใช้มาดัดแปลง ใช้ให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 2.96$)	23/ 6.7	58/ 16.8	161/ 46.7	87/ 25.2	16/ 4.6
39.	ฉันได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่นงานประเพณีงานกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ อยู่เสมอๆ ($\bar{X} = 2.79$)	24/ 7.0	47/ 13.6	142/ 41.2	95/ 27.5	37/ 10.7

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนจำแนกรายข้อ

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน / ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคย
1.	เมื่อเพื่อนๆ ชวนไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ท่านจะทำตามคำชวนนั้น ($\bar{X} = 2.52$)	23/ 6.7	43/ 12.5	112/ 32.5	80/ 23.2	87/ 25.2
2.	ท่านเป็นคนเตรียมกับแกล้ม / เครื่องดื่มตามที่ เพื่อนมอบให้ทำ ($\bar{X} = 2.13$)	13/ 3.8	30/ 8.7	80/ 23.2	89/ 25.8	133/ 37.6
3.	ในงานเลี้ยงสังสรรค์ ท่านดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ตามคำชักชวนของเพื่อน ($\bar{X} = 2.54$)	25/ 7.2	50/ 14.5	95/ 27.5	92/ 26.7	83/ 24.1
4.	เมื่อเพื่อน ชวนกันไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ท่านจะไปกับเพื่อนด้วย ($\bar{X} = 2.61$)	22/ 6.4	55/ 15.9	102/ 29.6	98/ 28.4	68/ 19.7
5.	หลังเลิกเรียน เพื่อนๆจะรวมกลุ่มกันปรึกษา เรื่องการไปเที่ยวดื่มเครื่องดื่มที่แอลกอฮอล์ ท่านจะเข้าร่วมกับเพื่อนด้วย ($\bar{X} = 1.99$)	11/ 3.2	19/ 5.5	84/ 24.3	73/ 21.2	158/ 45.8
6.	เมื่อถูกเพื่อนขอร้องให้ดื่มเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์ในงานสังสรรค์ต่างๆ ท่านจะ ปฏิเสธทันที ($\bar{X} = 3.04$)	44/ 12.8	83/ 24.1	108/ 31.3	63/ 18.3	47/ 13.6
7.	เมื่อเพื่อนให้ท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ท่านจะปฏิเสธโดยอ้างเหตุผลต่างๆ ($\bar{X} = 2.86$)	41/ 11.9	66/ 19.1	106/ 30.7	66/ 19.1	66/ 19.1
8.	เมื่อเพื่อนๆดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และ ชวน ท่านไปเที่ยวต่อท่านไปตามคำชวนนั้น ($\bar{X} = 2.32$)	19/ 5.5	33/ 9.6	97/ 28.1	87/ 25.2	109/ 31.6

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน /ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
9.	ในสถานบันเทิงหากมีผู้ใดชักชวนให้ท่านดื่มสุราโดยบอกว่าที่นี่ใครๆ ก็ดื่มทั้งนั้นท่านปฏิเสธแต่ผู้นั้นก็ไม่ยอม กลับยืนกรานเหมือนเดิมให้ท่านดื่มด้วยกันท่านจึงดื่มสุราตามคำชวนนั้น ($\bar{X} = 2.41$)	19/ 5.5	44/ 12.8	98/ 28.4	82/ 23.8	102/ 29.6
10.	ขณะอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่กำลังดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ท่านถูกเพื่อนคะยั้นคะยอให้ดื่ม ท่านจะดื่มตามคำชวนนั้น ($\bar{X} = 2.49$)	11/ 3.2	51/ 14.8	117/ 33.9	84/ 24.3	82/ 23.8
11.	เมื่อมีเวลาว่างเพื่อนชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ด้วยกัน ท่านจะตอบตกลงเนื่องจากเป็นการพักผ่อนคลายความเครียดและเพื่อความสนุกสนานร่วมกันกับเพื่อน ($\bar{X} = 2.39$)	22/ 6.4	41/ 11.9	104/ 30.1	62/ 18.0	116/ 33.6
12.	เมื่อเพื่อนชวนท่านไปเที่ยวคาราโอเกะ และสถานบันเทิงเพื่อดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ท่านจะตอบตกลงทันที ($\bar{X} = 2.36$)	23/ 6.7	29/ 8.4	103/ 29.9	84/ 24.3	106/ 30.7
13.	เมื่อเพื่อนชวนให้เข้ากลุ่มดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านตอบตกลงเข้าร่วมกลุ่มด้วย ($\bar{X} = 2.27$)	16/ 4.6	37/ 10.7	96/ 27.8	72/ 20.9	124/ 35.9
14.	หลังเลิกเรียนเพื่อนๆ คะยั้นคะยอให้ท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ด้วยกันท่านตอบตกลงเนื่องจากเป็นการพักผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน ($\bar{X} = 2.10$)	8/ 2.3	31/ 9.0	89/ 25.8	76/ 22.0	141/ 40.9

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน /ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคย
15.	เมื่อกลุ่มเพื่อนสนิทของท่านชวนให้ท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะดื่มตามคำชักชวนเนื่องจากเกรงใจเพื่อน ($\bar{X} = 2.44$)	20/ 5.8	43/ 12.5	102/ 29.6	84/ 24.3	96/ 27.8
16	เมื่อท่านเกิดความเครียดเพื่อนๆมักจะชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะร่วมดื่มกับเพื่อนๆ ($\bar{X} = 2.32$)	17/ 4.9	43/ 12.5	97/ 28.1	64/ 18.6	124/ 35.9
17.	เมื่อมีความสุขหรือประสบความสำเร็จในบางสิ่งบางอย่างเพื่อนๆ มักจะชวนท่านไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ท่านจะร่วมดื่มตามคำชวนนั้น ($\bar{X} = 2.40$)	25/ 7.2	40/ 11.6	100/ 29.0	64/ 18.6	116/ 33.6

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์
จำแนกรายข้อ

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน / ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยปฏิบัติเลย
1.	ลักษณะการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในบ้าน เมื่อข้าพเจ้าดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในบ้าน ข้าพเจ้าดืมร่วมกับสมาชิกในบ้าน ($\bar{X} = 1.85$)	13/ 3.8	26/ 7.5	54/ 15.7	55/ 15.9	197/ 57.1
2.	ข้าพเจ้าดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในบ้าน ตามลำพัง ($\bar{X} = 1.74$)	9/ 2.6	31/ 9.0	41/ 11.9	43/ 12.5	221/ 64.1
3.	เมื่อข้าพเจ้าดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในบ้าน ข้าพเจ้าจะดืมเฉพาะในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น งานวันเกิด งานสังสรรค์ในกลุ่มญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 2.31$)	20/ 5.8	43/ 12.5	80/ 23.2	82/ 23.8	120/ 34.8
4.	ข้าพเจ้าดืมแอลกอฮอล์ในบ้านของข้าพเจ้าโดย ไม่มีโอกาสพิเศษใดๆ ($\bar{X} = 1.81$)	6/ 1.7	28/ 8.1	55/ 15.9	62/ 18.0	194/ 56.2
5.	ข้าพเจ้าดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์เมื่อมีเรื่อง กังวลใจ ($\bar{X} = 1.94$)	10/ 2.9	34/ 9.9	62/ 18.0	57/ 16.5	182/ 52.8
6.	เมื่อดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ในบ้านแล้ว ข้าพเจ้ามักไปเที่ยวต่อ ($\bar{X} = 1.94$)	13/ 3.8	26/ 7.5	67/ 19.4	60/ 17.4	179/ 51.9
7.	ชนิดของเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดืม ในบ้าน ได้แก่ เบียร์ สปาย ($\bar{X} = 2.41$)	21/ 6.1	60/ 17.4	79/ 22.9	65/ 18.8	120/ 34.8
8.	ชนิดของเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดืม ในบ้าน ได้แก่ สุราผสมน้ำอัดลม ($\bar{X} = 2.12$)	25/ 7.2	30/ 8.7	66/ 19.1	65/ 18.8	159/ 46.1
9.	ชนิดของเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดืม ในบ้าน ได้แก่ สุราผสมโซดา ($\bar{X} = 2.14$)	23/ 6.7	44/ 12.8	62/ 18.0	44/ 12.8	172/ 49.9

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน /ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยปฏิบัติเลย
10.	ลักษณะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน เมื่อข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน ข้าพเจ้าดื่มตามลำพังคนเดียว ($\bar{X} = 1.72$)	9/ 2.6	16/ 4.6	57/ 16.5	52/ 15.1	211/ 61.2
11.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน เฉพาะโอกาสพิเศษต่างๆเช่นงานวันเกิด งาน สังสรรค์ต่างๆ ($\bar{X} = 2.44$)	26/ 7.5	43/ 12.5	93/ 27.0	79/ 22.9	104/ 30.1
12.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน เพราะอยากดื่มโดยไม่มีโอกาสพิเศษใดๆ ($\bar{X} = 1.99$)	11/ 3.2	27/ 7.8	76/ 22.0	66/ 19.1	165/ 47.8
13.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน เพราะเพื่อนชวนไม่สามารถปฏิเสธเพื่อนได้ ($\bar{X} = 2.23$)	19/ 5.5	34/ 9.9	85/ 24.6	76/ 22.0	131/ 38.0
14.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกบ้าน เพราะเครียดหรือมีเรื่องกังวลใจ ($\bar{X} = 1.98$)	13/ 3.8	30/ 8.7	66/ 19.1	64/ 18.6	172/ 49.9
15.	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกบ้าน ได้แก่สุราผสมโซดา ($\bar{X} = 2.23$)	21/ 6.1	42/ 12.2	82/ 23.8	51/ 14.8	149/ 43.2
16.	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกบ้าน ได้แก่ สุราผสมน้ำอัดลม ($\bar{X} = 2.07$)	15/ 4.3	30/ 8.7	74/ 21.4	71/ 20.6	155/ 44.9
17.	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ข้าพเจ้าดื่มนอกบ้าน ได้แก่ เบียร์ สไปย ($\bar{X} = 2.44$)	19/ 5.5	54/ 15.7	91/ 26.4	76/ 22.0	105/ 30.4
18.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านอาหาร ผับ คาราโอเกะ ($\bar{X} = 2.09$)	15/ 4.3	33/ 9.6	83/ 24.1	52/ 15.1	162/ 47

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม (คน /ร้อยละ)				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนมาก	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยปฏิบัติเลย
19.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บ้านเพื่อน/ หอพัก ($\bar{X} = 2.20$)	23/ 6.7	42/ 12.2	71/ 20.6	53/ 15.4	156/ 45.2
20.	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน สวนสาธารณะหรือสถานที่สาธารณะ ($\bar{X} = 1.85$)	5/ 1.4	31/ 9.0	64/ 18.6	52/ 15.1	193/ 55.9
21.	เมื่อดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นอกบ้านเพื่อน มักจะชวนข้าพเจ้าไปเที่ยวต่อที่ ผับ เทค คาราโอเกะข้าพเจ้าไปด้วย ($\bar{X} = 1.99$)	20/ 5.8	27/ 7.8	63/ 18.3	53/ 15.4	182/ 52.8

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นายปิยะ ทองบาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 20 หมู่ที่ 3 ตำบลนครชุมน์ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
ที่ทำงานในปัจจุบัน	สถานีอนามัยตำบลคอนกระเบื้อง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2544	สำเร็จการศึกษา ปริญญาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2546	ศึกษาต่อระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2539 - 2548	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 2 - 5 (ปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน) ประจำสถานีอนามัยบ้านหนองไถ่ขัน ตำบลเขาหลวง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2548 – 2549	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 5 (ปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน) ประจำสถานีอนามัยตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2549 - ปัจจุบัน	นักวิชาการสาธารณสุข 5 (ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข) ประจำสถานีอนามัยตำบลคอนกระเบื้องอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี